

ПАПИТИНИН

Немачка 3.00 DEM, САД 1.25 USD, Швајцарска 2.50 CHF,
Шведска 13.00 SEK, Аустрија 20.00 ATS, Грчка 300 GRD,
Енглеска 1.00 GBP, Словенија 90 SLT, Македонија 25 ДЕН.

ЗАБАВНИК

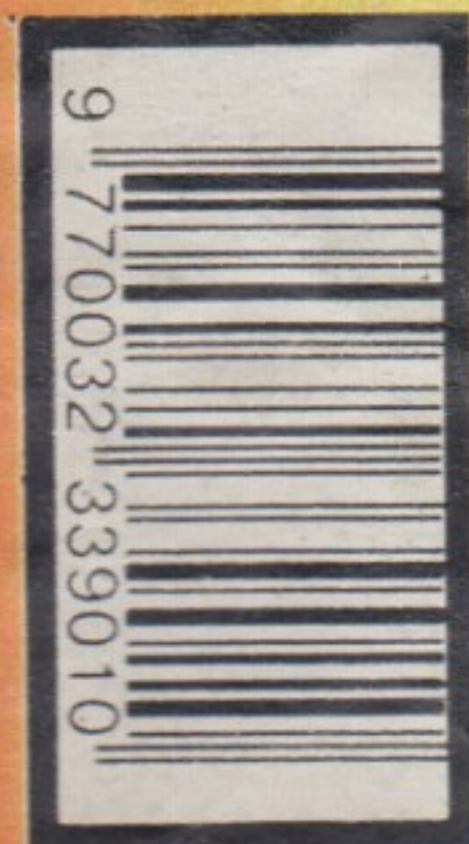

26. XI 1993. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LV • ЦЕНА 8.000.000 ДИН. • БРОЈ 2187

За све од 7 го 77

НАША
НОВА
АКЦИЈА

GET A NEW
LOOK

ВРЕЛО ЉУБЈАВИ

НАЛАЗИ СЕ НЕДАЛЕКО ОД ОБИДИЈЕВЕ БИЛЕ У СУЛМОНИ (ИТАЛИЈА). СЛАВНИ РИМСКИ ПЕСНИК ВЕРОВАО ЈЕ ДА ИЗВОР ИМА ЧУДОТВОРНУ МОГ-СВАКА ЖЕНА КОЈА ПОПИЈЕ ВОДУ, ЗАЉУБИЋЕ СЕ У ЊЕГА.

РАСТЕ У ПОДНОЖЈУ ПЛАНИНЕ ХАРЦ У НЕМАЧКОЈ.

ДРВО КАМИ- ЛА

Харолд Паркхарст

ИСКОЧИО ЈЕ ИЗ АВИОНА НА ВИСИНИ ОД 6100 МЕТАРА. ТОКОМ СЛОБОДНОГ ПАДА, ИТО НАГЛАВАНКЕ, ПРВО СЕ ОБРИЈАО, ПА ПОПУШАО ЦИГАРЕТУ. ПАДОБРАН ЈЕ ОТВОРИО НА ВИСИНИ ОД 4500 МЕТАРА.

ДЕВОЈКЕ ПЛЕМЕНА БАНДА

НИСУ СПРЕМНЕ ЗА УДАЈУ СВЕ ДОК НЕ ПОЈЕДУ ЈЕДНО ЦЕЛО, НЕПЕЧЕНО ПИЛЕ. ПОТОМ ЈОШ ГОДИНУ ДАНА МОРАЈУ ДА ПРОВЕДУ НЕ РАДЕЊИ НИШТА. ДОЗВОЉЕНО ИМ ЈЕ САМО ДА ЈЕДУ И ДА СЕ КУПАЈУ.

РИБАРСКО СЕЛО

ИСКОПАНО НА ОБАЛИ ЈЕЗЕРА ФЕДЕР У ПОКРАЈИНИ ВИРТЕМБЕРГ У НЕМАЧКОЈ, ИМА 14 КОЛИБА ОД ПРУКА, САВРШЕНО ОЧУВАНИХ ИАКО СУ СТАРЕ ВИШЕ ОД 7000 ГОДИНА.

БРАДАТА АГАМА

ИЗ АУСТРАЛИЈЕ УОПШТЕ НЕМА БРАДУ. КАД ЈОШ ЗАПРЕТИ ОПАСНОСТ, ОНА САМО НАДУВА БОДЉИКАВИ КОЖНИ НАБОР ИСПОД ДОЊЕ ВЛИЦЕ.

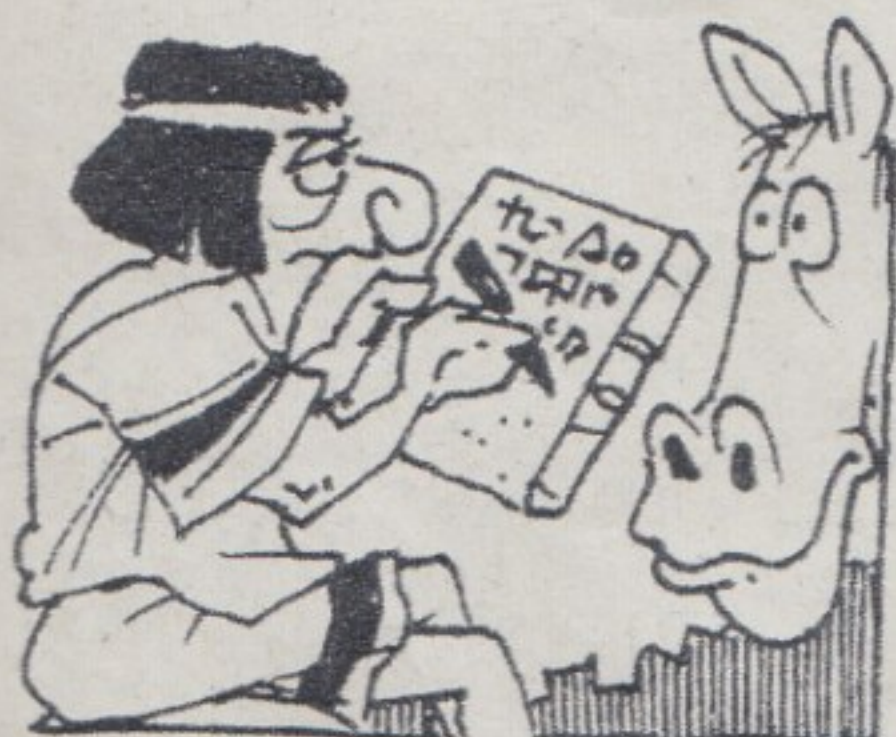
ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● извесни Куликуш из града Митане у западној Месопотамији написао је 14 векова пре наше ере упутства о гајењу расних коња. Стручњаци тврде да одгајивачи чувених енглеских коња данас користе стручну литературу која се ни најмање не разликује од тих упутстава.

отров који лети 4-5 метара и жртву погађа право у очи. Циљ никада не промаши.

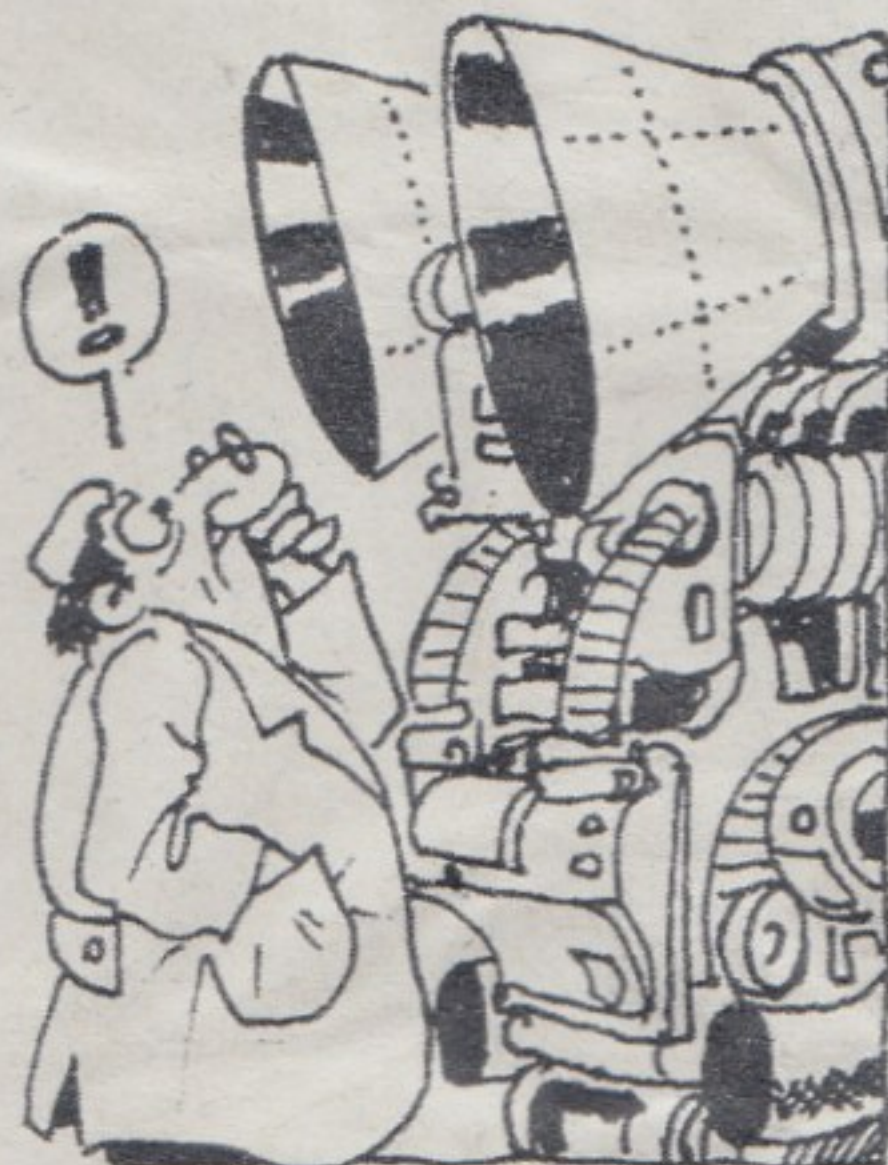
●●● у Индонезији постоји јединствен начин одржавања поштанске везе. Улогу поштара између острва Палон и Надине обавља морска струја која „шета“ између њих у затвореном кругу. Писмо стављено у боцу прелази растојање између острва за 24 часа.

●●● у тропским деловима Африке живе кобре-снајпери. Оне избацују смртоносни

●●● снага мотора велике балистичке ракете већа је од снаге свих машина које су постојале на свету почетком 19. века.

●●● у Персијском заливу налази се острво Ормуз величине 30 квадратних кило-

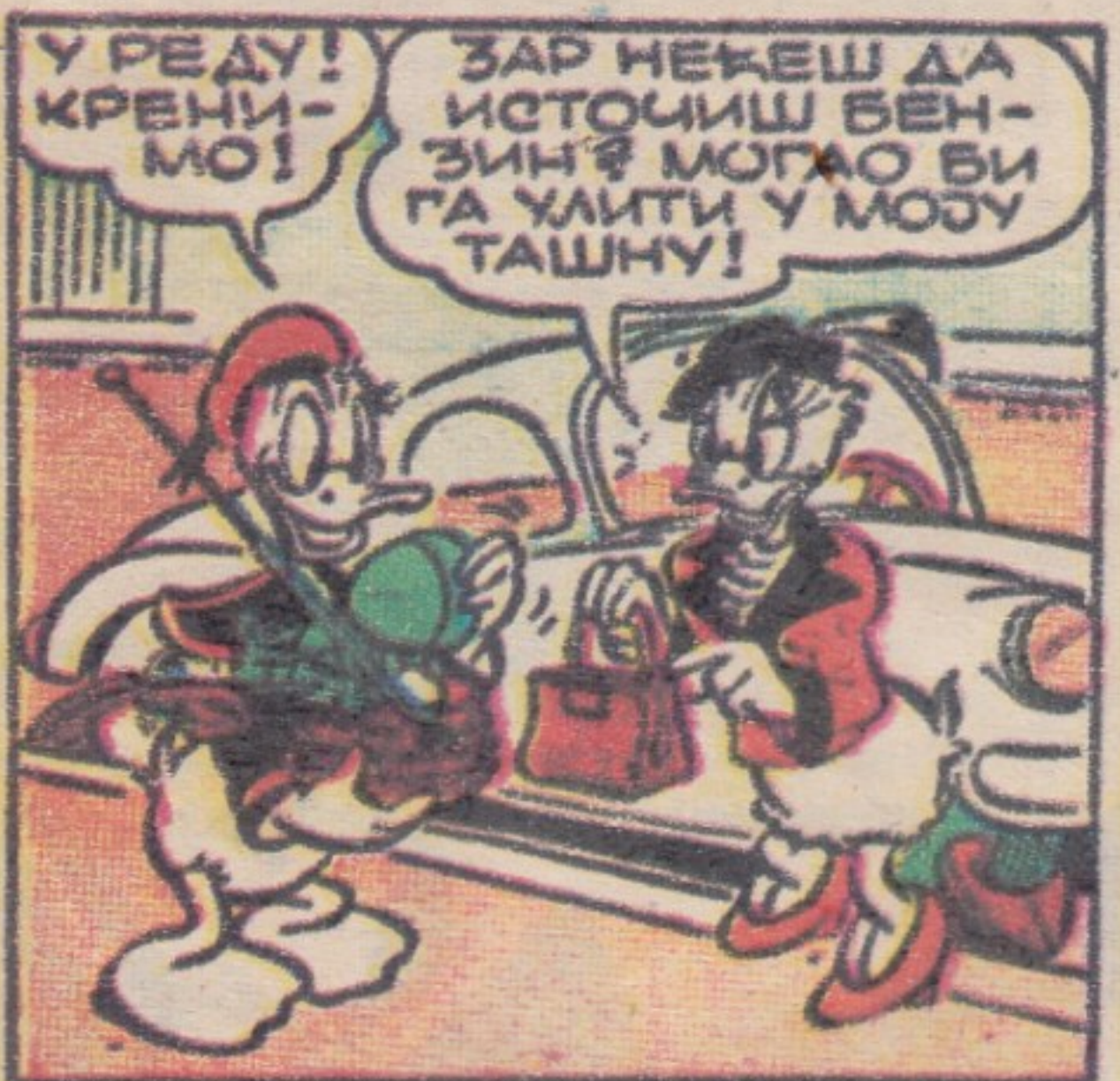
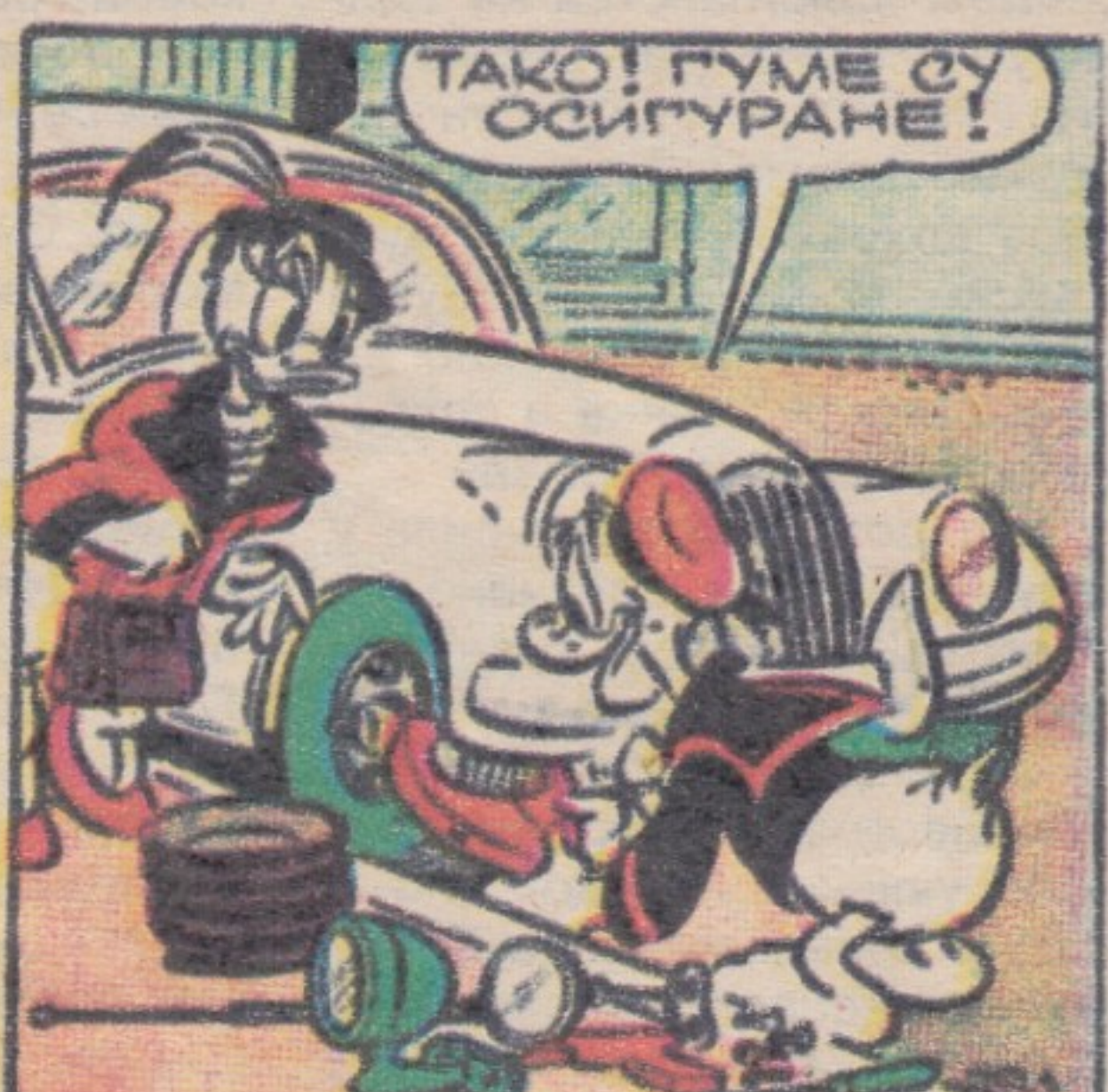

метара. Цело острво је од обичне соли за кување и на њему нема никакве вегетације.

●●● приликом поправке једне старе куће у Минхену нађена је, узидана у зиду - шунка. Стручњаци су утврдили да је лежала тамо преко 200 година, а била је много укуснија од обичне шунке.

илустравао: Зоран Петковић Петко

Несрећни

градитељ

београдских

зидина

ПОГУБИТЕ ИЗДАЈНИКА

Када су 18. августа 1717. године Аустријанци заузели Београд, Европа је са одушевљењем примила вест да је град на ушћу Саве у Дунав поново постао „бедем хришћанства на Балкану“. Истина, тај бедем је био прилично порушен за време двомесечне опсаде, па је врховни командант аустријске војске принц Еуген Савојски, одмах наредио да се уклоне рушевине и поправе оштећења на тврђави.

Још док су радови били у току, у Бечу је одлучено да Београд мора да буде одскочна даска за даље немачко ширење ка истоку. Због тога је Београдску тврђаву требало учинити неосвојивом и тако је наредне године Дворски ратни савет поверио мајору Сулију да уради пројекат нове тврђаве. Две године је мајор својски радио и кад је 1720. године пројекат одобрен, чинило се да ће све бити у реду. Али, у јесен исте године на чело такозване Српске администрације (цивилна управа тог подручја) долази принц Александер Виртембершки и одмах почиње да критикује пројекат. Пуне две године радови на Тврђави су таворили док су се главешине у Бечу препирале ко је у праву. Најзад је, схвативши да време ради против њих а у корист „неверника“, нађено компромисно решење: за главног пројектанта Београдске тврђаве именован је пуковник Никола Доксат де Морез. Избор није био случајан...

Бедем хришћанства

Никола Доксат де Морез рођен је у Швајцарској, али је пореклом био Француз. Његови преци су због прогона протестаната побегли из родне Провансе на Женевско језеро. По ступању у аустријску војску убрзо је запажен као стручњак за утврђене градове, па, између осталог, ради и на утврђивању Беча. Касније, током ратног похода принца Еугена Савојског на исток, као пуковник командује инжењеријским јединицама и знатно доприноси слама-

њу турског отпора у Темишвару 1716. године. Принц Еуген му поверава обнову темишварске тврђаве, а 1723. године барон Доксат одлази на нову дужност – да као шеф Управе за градњу тврђаве руководи радовима у Београду.

Под његовим надзором радови се настављају пуном паром јуна исте године. Као и мајор Сули, и пуковник Де Морез, одбрану Тврђаве заснива на систему утврђења маршала Вобана, који у то време представља врхунски домет на том пољу, домишљато користећи све предности рељефа терена. Када су 1736. године радови завршени, Београд је био најјаче утврђени град на Балкану. Завршетак радова свечано је обележен постављањем спомен-плоче на капији Карла Шестог у Доњем граду, коју је, као и још неке друге капије, урадио најпознатији архитекта барока Балтазар Хојман.

Поштујући основну замишљао принца Еугена да Београд постане јак барокни град

**Туп удар секире
прекратио је
овоземаљске
муке Николе
Доксата. Сахра-
њен је на месту
где се данас на-
лази хотел „Па-
лас“**

из кога би се хришћанство ширило на исток, пуковник Де Морез је морао да предвиди и варош у којој ће људи становати јер је Београдска тврђава била намењена искључиво за смештај војске. С друге стране, и то становништво је требало бранити, па је

изграђен земљани бедем који је почињао код данашњег Косанчићевог венца, ишао правцем преко Топличиног и Обилићевог венца, скретао код данашњег Трга републике, затим Француском улицом

до цркве на почетку Улице цара Душана, где је опет скретао право ка обали Дунава. Де Морез је осмислио изглед вароши унутар бедема, што се одразило на данашњи изглед тог дела Београда јер је већина будућих улица баш тада први пут и трасирана.

По окончаном послу Никола Доксат де Морез 1737. године унапређен је у чин генерала и постављен за команданта Нишке тврђаве. Међу-

тим, убрзо после наименовања Турци опседају Ниш у коме је смештена малобројна посада која још није стигла ни да поправи оштећење на зидинама.

О, тврђаво!

Сматрајући да је у таквим околностима било какав отпор бесмислен, генерал Де Морез без борбе предаје Нишку тврђаву Турцима, а он се са посадом враћа у Београд. Ту је ухапшен због издаје и средином марта 1738. године изведен пред преки војни суд у Великој Александровој касарни која се налазила на месту данашњих зграда од биоскопа „Јадран“ до Змај Јовине улице.

Кад му је прочитана пресуда у име Његовог царског ве-

личанства – смртна казна одсецањем главе – један од официра узео је његову сабљу, преломио је и бацио му пред ноге као најгорем издајнику. Тиме је суђење било завршено и двадесет гренадира с бајонетима на пушкама извело је Де Мореза из суднице и спровело га до његовог стана.

Вече уочи погубљења барон је, као и обично, мирно вечерао а затим отишао на спавање. Ујутру је био добре воље. Кад га је дежурни официр обавестио да је све спремно за погубљење, он му је захвалио на пажњи и даровао му је златну дугмад са своје кошуље. Ништа друго није имао.

У 7 сати стража га је извела на губилиште где му је још једном, пред око седамсто грађана и двеста кирасира у свечаним униформама, прочитана пресуда. Де Морез је мирно сео на столицу прекривену црним сукном. Док му је послужитељ скидао огртач, перику и оковратник, последњи пут је погледао зидине Београда уздахнувши:

– О, тврђаво, ја сам те саградио, а ти ми сад одузимаш живот!

Туп удар секире о пањ прекратио је овоземаљске бриге Николе Доксата де Мореза. Сахрањен је одмах поред губилишта, на месту где се данас налази хотел „Палас“.

Иронијом судбине, Де Морезово ремек-дело – Београдска тврђава – није дуго остала у поседу његових судија јер је септембра исте године турска војска опколила Београд. Идуће године 23. јула Аустријанци су се сукобили са Турцима код Гроцке у намери да их разбију, али уместо победе извлаче дебљи крај. Да би оправдали пораз, шире гласине о великој турској надмоћи што изазива малодушност војника у тврђави иако ствари стоје сасвим другачије.

И најзад, 1. септембра 1739. године потписано је примирје које је Аустријанце обавезивало да пре предаје Тврђаве Турцима морају да поруше све што су саградили, укључујући и утврђење на левој обали Саве – на месту данашњег Музеја савремене уметности као и она на Великом ратном острву и на левој обали Дунава, где је данас насеље Мике Аласа.

Тако је од свега што је Де Морез урадио на Београдској тврђави остао сачуван само Римски бунар који је обновио, барутана у стени изнад Доњег града и капија Карла Шестог.

Д. М.

Илустровао: Брана Јовановић

Данас се научници слажу да је Мојсије историјска личност. Али око његовог порекла увелико се ломе копља. Док једни прихватају библијску причу о његовом рођењу, други, пак, тврде уз доказе да је овај велики вођа јеврејског народа, у ствари, био Египћанин!

На гори Хориву стадо свог таста напасао је Мојсије, Јеврејин из племена Левија. Једног дана, у виду пламена који је обасјавао купинов грм, њему се јави Бог и наложи му да изведе Јевреје из египатског ропства и поведе их у њихову постојбину Ханан. Да би успео у томе, дао му је моћ да својим пастирским штапом чини чуда, а открио му је и своје име – Јахве, или Јехова, што значи: Ја сам онај који јесам.

Фараон је преварен

Мојсије је затражио од фараона да му допусти да поведе свој народ у пустињу уверавајући га како, наводно, они желе једино да се тамо три дана моле свом Богу и приносе му жртве. Краљ је био неумољив и Јахве зато поче да баца зла на Египат: претварао је воду у крв, слао болести у најезди буба и скакаваца, помрачивао Сунце. Када све то није помогло, наредио је Јеврејима да седам дана једу мацес, хлеб без квасца, а седмог дана увече

до довратке својих кућа прскају јагњећом или јарећом крви јер ће те вечери поубијати све првенце који буду изван овако обележених домова.

После овог помора, у коме је настрадао и фараонов син, Мојсију је коначно дозвољено да крене на пут. У знак сећања на ноћ када је анђео смрти „прескочио“ (на хебрејском: пасах) њихове долове и омогућио им излазак из Египта, Јевреји и данас славе Песах који називају и празником преласка, празником пресних хлебова и празником пролећа. Он траје седам дана, а почиње четрнаестог дана месеца нисана (март – април).

Када су Јевреји стигли до Црвеног мора, фараон је схватио да је преварен и да они не намеравају да се врате, па је послао војску на њих. Међутим, море се под ударцем Мојсијевог штапа отворило, они су прешли на другу страну, а вода се за њима поново затворила и потопила оне који су их прогонили.

Док су лутали по Синајској пустињи, Јевреји су се прехранивали маном, храном која им је у зору с росом падала с неба и имала укус медених колача, вода извирала на удар чудотворног штапа, а

боравили су под шаторима. Бројне непријатеље на које су наилазили савладали су уз Божију помоћ.

Током целог четрдесетогодишњег путовања Мојсије је од Јехове примао Свето учење Торџ. Бит овог учења записао је на две камене плоче. То је познатих десет заповести којима се забрањује поштовање другог бога осим Јехове, обожавање идола, непоштовање Јеховиног имена, рад суботом, убиство, прељуба, крађа, лажно сведочење, жеља за оним што је туђе, а налаже се поштовање родитеља.

И Фројд се умешао

Мојсије је имао већ 120 година када су Јевреји стигли до Јордана. Дошло је време да напусти овај свет. За свог наследника именовао је Исуса Навина, а он се осамио на гори Јордану. Ту је и умро не дочекавши да стигне у Обетану земљу. Место на коме се налази његов гроб остало је вечита тајна. Како и не би, кад је тело свог миљеника сахранио лично Јехова.

Овако је, отприлике, у Старом завету описан Егзодус, селидба Јевреја из Египта у Ханан, која се догодила, вероватно у 13. веку пре н.е.

МОЈСИЈЕВИ ЗАКОНИ

- Шест дана да се ради, а седми да вам је свет, субота почивања Господњег; ко би радио у тај дан да се погуби.
- Ватре не ложите по становима својим у дан суботњи.
- Ко рани блинњег својега како учини тако да му буде: Улом за улом, око за око, зуб за зуб; како оштети тијело човјеку, онако да му се учини.
- Ко убије живинче, да врати друго; али ко убије човјека, да се погуби.

Јеховин монолог из Мојсијеве предсмртне песме

Видите сада да сам ја, ја сам, и да нема Бога осим мене.

Ја убијем и оживљујем, раним и исцељујем, и нема никога ко би избавио из моје руке.

Јер подижем к небу своју и надем: ја сам жив довијека.

Данас се научници слажу у мишљењу да је Мојсије историјска личност. Али, око његовог порекла увелико се ломе копља. Док једни прихватају библијску причу о његовом рођењу, други, пак тврде (а то поткрепљују и убедљивим доказима) да је овај велики вођа јеврејског народа у ствари био Египћанин!

Једна група научника међу које спада и славни Сигмунд Фројд који је, на основу детаљне анализе Мојсијевог лика и учења, закључио да је овај могао бити једино египатског порекла, и то отменог, вероватно свештеник или бар припадник Атонове вере. Фараон Аменофис IV, назван Ехнатон, у намери да уведе једнобожачку религију, прогласио је Атона, бога Сунца у старом Египту јединим богом. Разочаран у своје сународнике који су брзо након Ехнатонове смрти напустили једнобожачку религију сунца и љубави да би се приклонили својим старим боговима, он се, према Фројду, окренуо једном потлаченом народу да би га уз Божију помоћ уздигао и пренео му своје учење.

Мада ова теорија не може са сигурношћу да се прихвати између Атона и Јехове заиста постоје многе сличности. Пре свега, ниједно од ова два божанства не трпи друге богове уз себе. То су биле једине две једнобожачке религије које су се појавиле на том поднебљу. Даље, Атон је приказиван као Сунчев диск. Јехова није смео да се приказује, али је забележено да се јављао као пламен којим обасјава и греје али не пали, а његов лик је толико сјајан да је немогуће гледати у њега. А то би могло да се схвати као леп опис Сунца. Постоје и други докази који иду у прилог Фројдовој теорији, на пример стихови из Атонових молитви сачувани у старозаветним псалмима.

Међутим, између Атона и Јехове има и значајних разлика. Док је први био бог љубави и склада, мирољубив и пун милости, овај други се, напротив, страшно светио, слао громове, кажњавао поморица и болестима. Ипак, треба имати на уму да је од историј-

Т НЕСУЋЕНОГ ПРИНЦА

ског изласка Јевреја из Египта па до тренутка када је ова легенда записана протекло довољно времена да Јеховин лик претрпи многе промене.

Према Библији, у време када се родио Мојсије, фараон је наредио помор све мушке јеврејске новорођенчади.

Али, једна жена из племена Левија одлучила је да крије свог сина. Када је дете напунило три месеца, ставила га је у корпу и послала своју кћерку да га баци у реку у часу ка-

да фараонова кћерка дође да се купа. Надала се да ће се принцеза сажалити на дете и узети га. Тако је и било. Принцеза је међу Јеврејкама потражила дојиљу за дете и

тако се оно вратило мајци, а наденула му је и име – Мојсије.

Ова легенда о пореклу јеврејског вође дуго је сматрана веродостојном.

Уосталом, реч „мозес“, што је египатски облик за „Мојсије“, значи „де-

Током четрдесетогодишњег лутања кроз пустињу Мојсије је од Јеховина примио Свето учење, Тору, које је затим пренио свом народу.

Илустрација: Ивана Филиповић

те". Сасвим је вероватно да је принцеза, пошто није могла да се досети неког јеврејског имена, свог штићеника једноставно назвала: дете.

Али, ова прича намеће и нека питања на која је било немогуће одговорити. На пример како то да је Мојсије, ако је заиста прва три месеца живота провео у Јеврејској заједници, био обрзан (он је овај обичај и увео међу Јевреје), када се зна да су се у то време обрзивали само Египћани, и то неколико дана по рођењу?

Друго питање тиче се Мојсијевог школовања. Јер, он није био само мудар, већ и веома образован човек. Нарочито задивљује његово познавање медицине. У то време харале су многе неизлечиве и заразне болести као што су куга, лепра и велике богиње. Усред пустиње, без довољно воде и на пакленој врућини, свака од њих могла је да изазове епидемију која би покосила цео јеврејски народ. То се није десило само захваљујући великој хигијени и строгим мерама заштите које је њихов вођа спроводио.

У Библији постоји извесно објашњење за Мојсијеву ученост – образовао се у храму у Ору (Хелиополису). Али, то учење је било тајно и доступно само Египћанима из виших слојева. Како се, онда, ту обрео и један припадник поробљеног народа.

Нова прича о пореклу

Истакнути историчар Едвард Мејер покушао је да да одговоре на ова питања, а да при том не занемари сасвим легенду. Тако је настала нова прича о пореклу јеврејског вође. Према Мејеру, фараон је уснио пророчански сан у коме је сазнао да ће његова кћерка родити сина који ће бити опасан за Египат. Дете је зато одмах по рођењу остављено на обали Нила где су га Јевреји нашли а онда и отхрањили. Када је одрастао, дечак је одлучио да се одужи својим добротворима тако што ће их избавити из египатског ропства. Међутим, ова прича звучи понајмање убедљиво. Да није плод једног таквог ума, можда не би била вредна помена.

Највероватније је да ће Мојсијево порекло, ипак, баш као и његов гроб, заувек остати обавијено велом тајне. Можда то и није важно. Јер, правим Јеврејином сматра се човек који проучава Тору и живи у складу са њеним законима. А ко би то могао боље од њеног оснивача Мојсија.

Милица Крковић

МА ШТА КАЖЕШ

ДРАГИ ЦОНЕ!

Возећи се на мотору трговац Џон Госон из Сан Франциска изгубио је новчаник са 7500 долара. Надајући се да ће му их поштени налазач вратити, дао је оглас у новине.

Неколико дана после тога примио је непотписану разгледницу са Хаваја на којој је писало:

„Драги Цоне! Време је овде прелепо. Пишем ти тек сад јер раније нисам знао коме треба да захвалим за овај диван одмор.“ ■

СТО МУ МИШОВА...

Управа зоо врта у чикашком Линколн парку обећала је управи зверињака у Пекингу да ће јој у „расплодне сврхе“ позајмити свог орангутана Ерика.

Само неколико дана пре но што је Ерик требало да одлети на нови радни задатак један посетилац запазио је да орангутан доји младунче и сав узбуђен то дојавио управнику.

Животиња, која се одсад зове Ерика, остаје у Чикагу. Зоолози кажу да су такве забуне сасвим могуће јер орангутани су „тако длакави да им је тешко одредити пол“. ■

ФИЛОЗОФИЈА И ДОБРОТА

Неку чистачицу из Конкорда, у америчкој савезној држави Масачусетс, која је редовно долазила на предавња Ралфа Валда Емерсона, један студент је запитао да ли разуме све што овај филозоф говори.

– Ни једну једину реч – одговорила је. – Али не могу да одолим а да га, кад год могу, посматрам како стоји за катедром и гледа у људе као да верује да су сви добри као он. ■

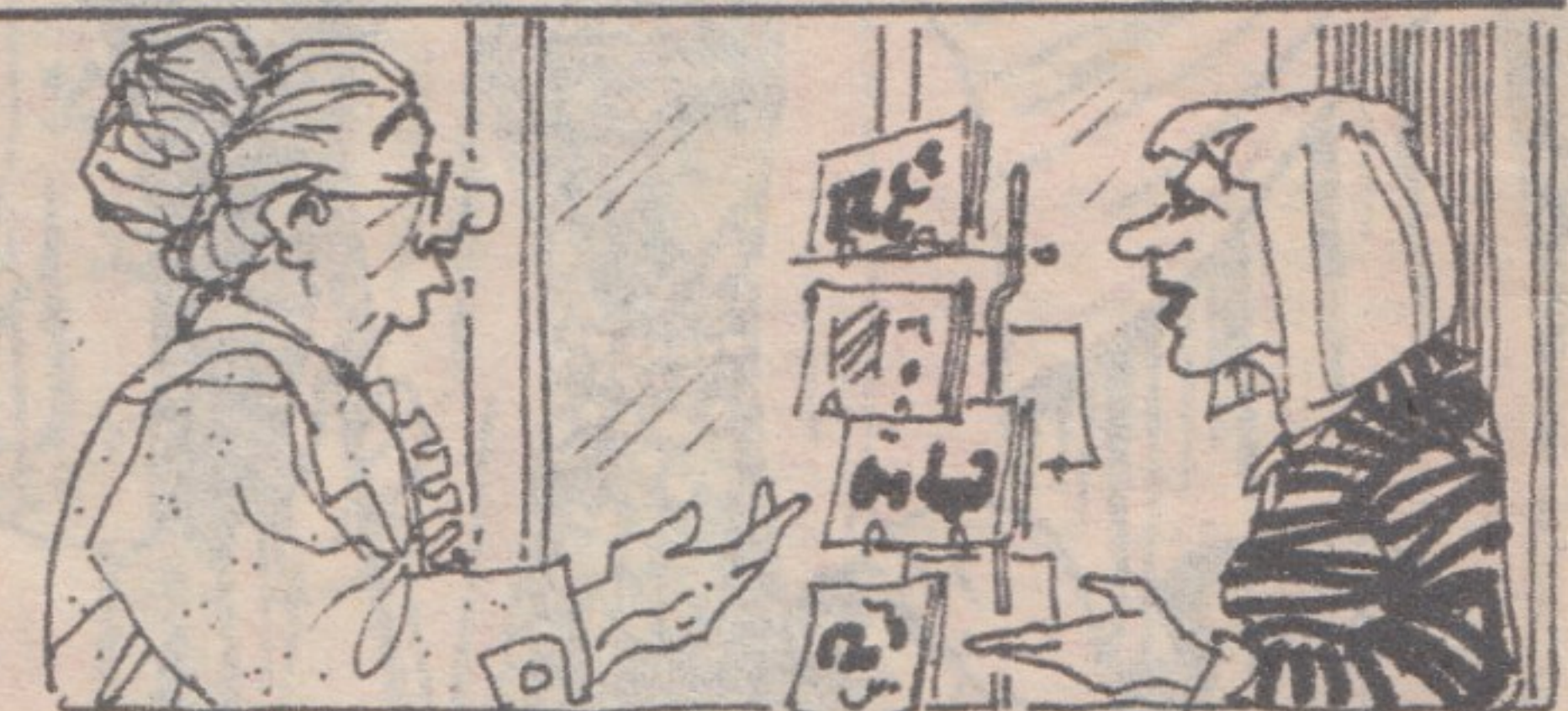

ЕТИДА ЗА ЈАЈЕ

Енглески пијаниста и композитор Лесли Бриџвотер никад није заборавио своје прве, за њега веома тешке, године на концертном подијуму. Када је већ имао 70 година, Бриџвотер је за сопствену употребу компоновао једну веома тешку етиду за клавир коју је назвао „Јаје часовник“.

На питање како му је и зашто овако чудан назив пао на памет, одговорио је:

– Сваког јутра ову етиду почнем да свирам чим у кључалу воду ставим јаје да ми се скува за доручак. Када је завршим, извадим јаје. Ако је меко као што ја волим, знам да сам у доброј форми. Ако је мало више тврдо, задам себи још два додатна сата свирања на клавиру. Буде ли јаје сасвим тврдо, преда мном је читава седмица напорног рада. ■

ДОБАР ИЗГОВОР ПАРА ВРЕДИ

У забавној рубрици лондонског „Тајмса“ уредник Питер Вотсон расписао је пре неколико година конкурс и позвао родитеље и наставнике да му пошаљу најдуховитије, најнеобичније и најинтелигентније изговоре своје деце или ученика. Најбољи су били објављени и награђени.

Роџер Стоунс, управник једног енглеског ђачког интерната, изнео је случај једног свог питомца из Нигерије који му је пред почетак нове школске године послао телеграм који је гласио: „СТИЖЕМ СА ЗАКАШЊЕЊЕМ. Бедуини су разапели шатаре на полазној аеродромској писти. Полетање немогуће“.

Извесна госпођа Давеј из Норфолка, иначе учитељица, отишла код неке своје бивше ученице која је радила у једној књижари да купи пригодну рођенданску честитку за свог петогодишњег сестрића. У књижари такве честитке није било. Извињавајући се, млада продавачица је казала: „Не разумем шта се ово догађа. Ове године је невероватно много деце навршило пет година“.

Прву награду добила је девојчица Мери Арглез из Ланкастера. На питање родитеља због чега увек у школи постиже слабије оцене од Оглавија, свог најбољег друга, њен млађи брат је одговорио:

– Па Оглави има бистре родитеље! ■

ГОВОРИ ФРАНЦУСКИ

Француска књижевница Колет веома је волела мачке. За време једне посете Сједињеним Америчким Државама видела је једном на другој страни улице шћућурену мачку. Прешла је улицу, чучнула крај ње, нешто јој казала, а онда су обе дуго нешто мјаукале. Кад се Колет вратила свом пратиоцу и преводиоцу, с пребацивањем му је казала:

— Најзад неко ко у овој земљи, осим вас, говори француски. ■

АУТО ИЛИ МАЧЕ?

Вративши се с посла кући Ален Ексли имао је шта да види: његов осам година стар „рено“ био је претестерисан и то захваљујући младом суседовом мачору по имену Тајни Тим (Сићушни тим).

Тим се, наиме, увукао под аутомобил, ушао у њега и заглавио у узаном простору. На његово завијање Аленова супруга Џоана позвала је ватрогасце.

Рекли су јој да Тима могу извући само ако исеку ауто, а она је то на то, знајући да не може да позове мужа јер ради високо на грађевини, дубоко уздахнула и рекла: „Па, учините то“.

Аутомобил је пресечен јаким тестером, избезумљени Тајни Тим је шмугнуо напоље, ватрогасци су отишли, а Џоа-

ни је преостало да свом мужу објасни целу ствар.

У њиховом дому у Пенисто-ну (Јорк) он је изјавио:

— У почетку сам помислио да се шали, а онда ми је прекипело. Али, кад сам се мало смирио, нисам могао да престанем да се смејем. Ево, још ми је смешно. Ха-ха-ха... ■

ЗАПЕТЕ ЗА РОМАН

Италијански књижевник Питигрили забележио је у својим „Успоменама“ и следећи случај:

Једна млада дама замолила је мог пријатеља и колегу Трилусу да прочита рукопис њеног романа. Своје пропратно писмо завршила је речима: Можда сам ту и тамо изоставила коју запету. Молим вас да их ви ставите“.

Тулиса је одговорио: „Идућег пута пошаљите ми запете, а роман ћу вам ја написати“.

ДОНАТЕЛА, АНТОНЕЛА И ЕМАНУЕЛ

Иако нико није имао примедбе на њихов рад, Донатела Гуцо и Антонела Гриелези отпуштене су с посла. Радиле су као секретарице Управе казнионица у Порденонеу у Риму. Као разлог отказа Министарство правосуђа навело је да су Донатела Гуцо и Антонела Гриелези запослене премда „нису смеле да буду примљене у радни однос“. Жалиле су се Суду за радне спорове, али тамо су само потврдили: нису уопште смеле да буду примљене на та радна места зато што је законом прописано да особље у казнионицама мора бити високо најмање 160 центиметара, док су оне, утврђено је, ниже пет центиметара

Закон на који се Министарство позвало потиче из фашистичких времена, а потписао га је лично тадашњи краљ Емануел III. Владар је био висок цела 153 центиметра! ■

ПРЕКО ХОЛАНДИЈЕ

Чиновник Џозеф Холанд из Њу Ситија закаснио је на састанак због свог имена, туђе логике и грешке коју је направио његов колега Џон Марфи који га је позвао на радни састанак. Марфи је, наиме, позив забуном ставио у бели службени коверат уместо у смеђи који служи за интерканцеларијски саобраћај.

Чиновнику чија се канцеларија налази у истој улици позив зато није достављен преко курира него — логично — преко поште где је службеник писмо насловљено на „Holland“ упутило — логично — у Холандију, одакле је после враћено па га је адресант примио с логичним закашњењем од месец и по дана.

— Али, на састанку — теши се Холанд — нису ни опазили да ме нема. ■

НЕЗАБОРАВНО ПУТОВАЊЕ

На крстарење бродом обично се одлази да би човек сам себе частио и да би се провели безбрижни тренуци, уз то и прекрасни, који ће се памтити целог живота. У то су били уверени и путници брода „Галаксија“ полазећи на путовање о коме су сањали. Али, али...

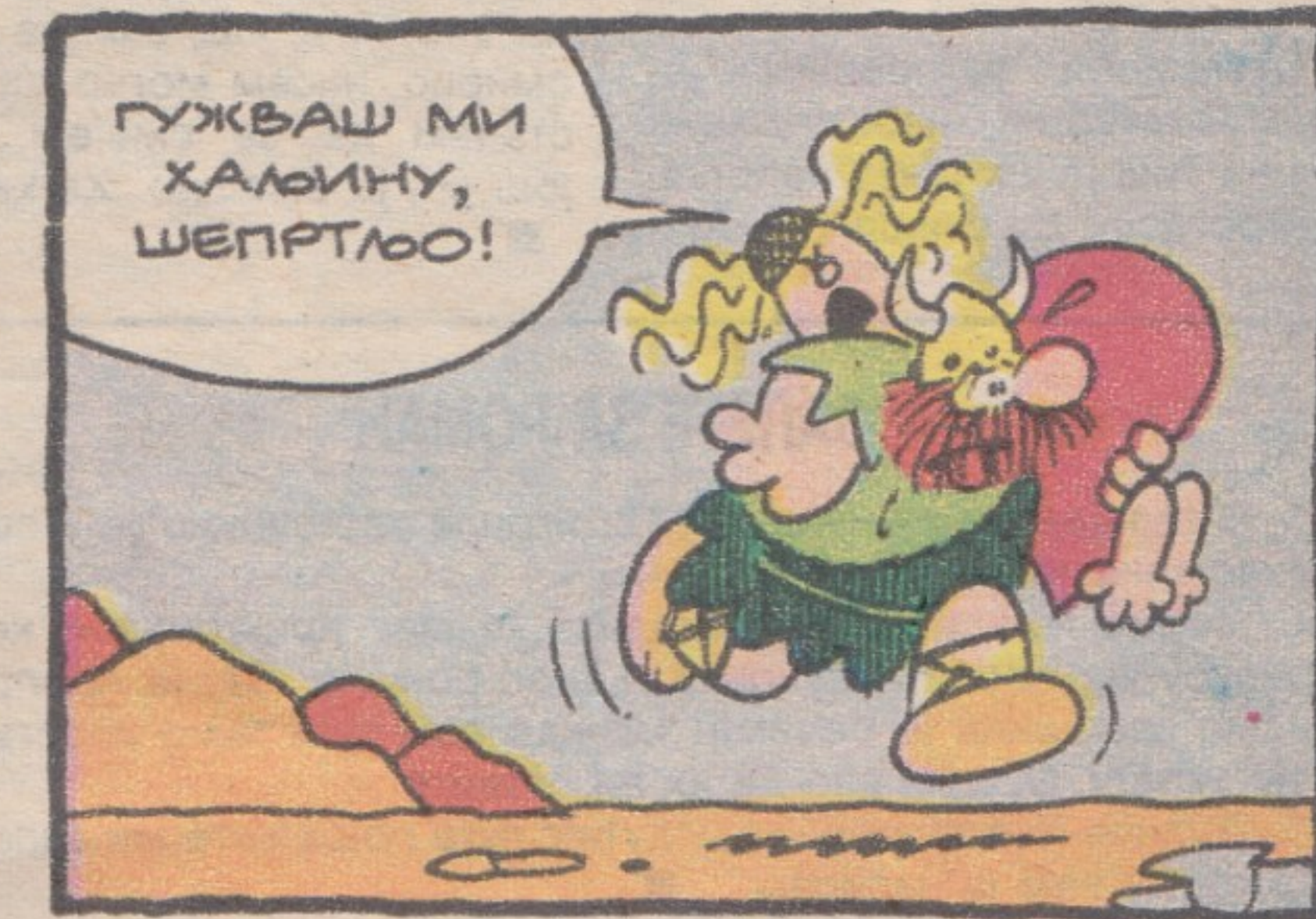
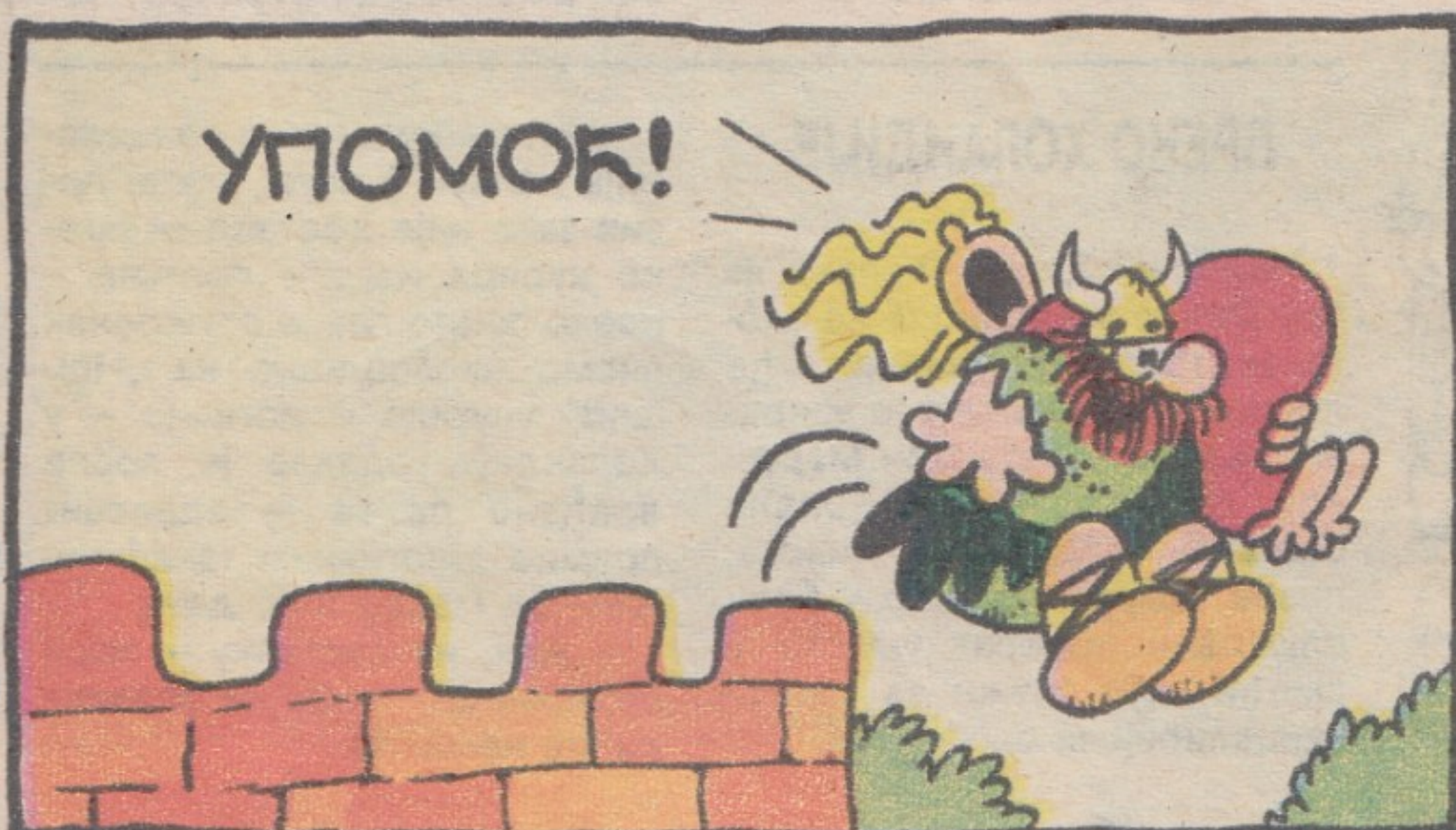
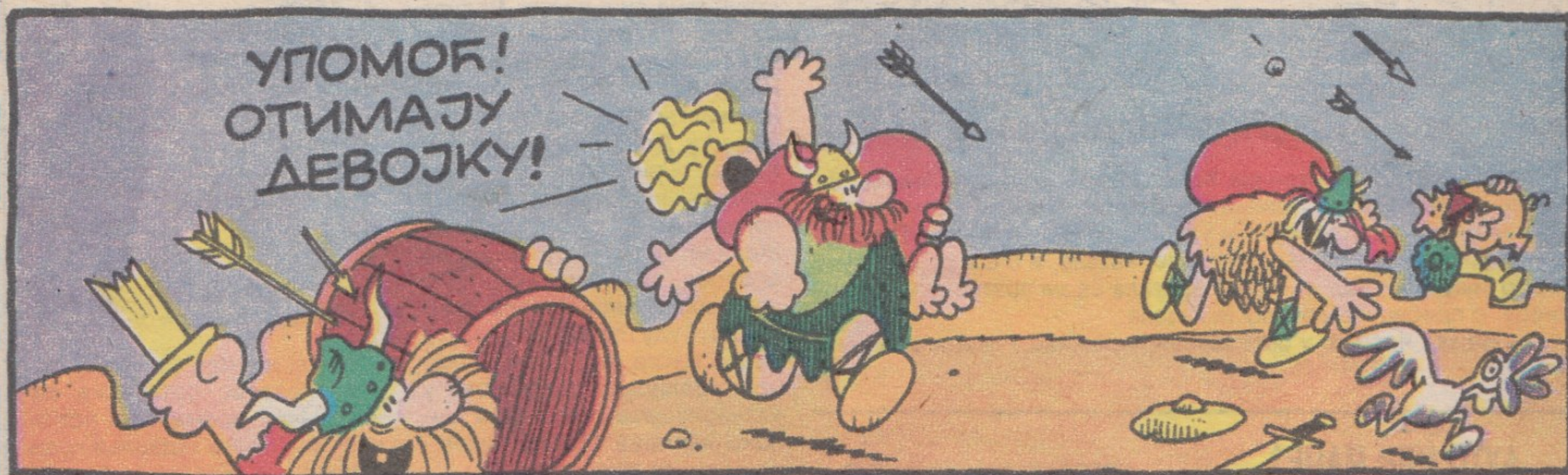
Заменик државног тужиоца Тексаса који је подигао тужбу против агенције „Голден турс“ рекао је да се само де-

ведесет најупорнијих путника — од 250 колико их је кренуло из Акапулка — на крају искрцало у Панами. Ако не рачунамо 87 путника који уопште и нису кренули на путовање откривши на време различите неправилности у организацији путовања и чудне услове смештаја.

Сутрадан после испловљавања посада се побунила, па је полиција у првој луци морала да ухапси 50 морнара. Хапшења су са своје стране изазвала штрајк, а преостали чланови посаде на броду и путници су се потукли... ■

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

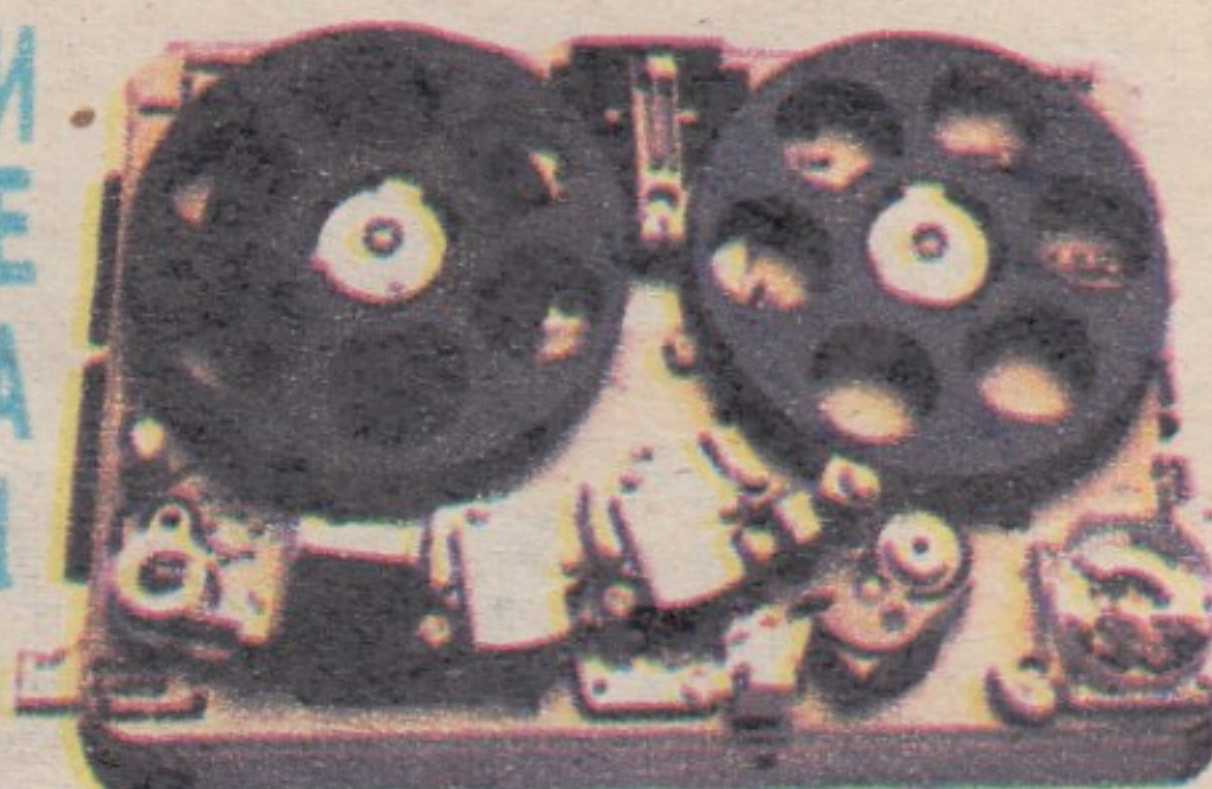
ИЗЛОЗИ ЕВРОПЕ

МИ, ИПАК, ИДЕМО У ИСТОМ ПРАВЦУ -

Сав намештај који је дизајнер Жан-Пол Готје приказао овог пролећа у најсноровскијем од свих салона у Паризу (ВИА), где се оцењују нове вредности у покућству - може да хода! Колекција снабдевана точкићима обухвата комоду, столицу, огледало, наслоњачу и ову бордо-сиву фотелју у којој можете, ако затреба, да се сјурите и низ степенице и то - удвоје! Срећом, није за продају.

СКУПИ ПРОФЕСИОНАЛЦА

ПУТ ОКО СВЕТА У ФОТЕЉИ

Замислите било које место на свету и ова географска карта којом управља електрични сат пружиће вам одговор колико је у њему сати, који је датум и који дан у недељи. Зоне у којима је дан јасно су оделене од дела планете где је пала ноћ тако да вам се неће десити да пријатеља или пословног партнера на другом крају Земљине кугле позовете телефоном у два после поноћи. Мапа посебно потребна у великим земљама, рецимо, бившем Совјетском Савезу у коме има 10 различитих временских зона!

ТАКО МАЛИ А ШТА СВЕ УМЕ

ЖИВОТ ШКОДИ ЧОВЕКУ

— Да би неко стекао све ове лепе ствари, није нимало лако. Ако успут заради висок притисак, то никог, а ни њега самог, не треба да изненади. Управо за такве случајеве направљен је овај кварцни часовник: довољно је притиснути дугме на коме пише „сензор“, па да он почне да прима електронске импулсе право из срца успешног пословног човека (који је већ купио и свећњак, и лавабо, и дрво за вешање) и на екранчићу ће почети да се емитују најважнији подаци о здрављу бизнисмена: крвни притисак (разуме се, горњи и доњи), затим пулс (број откуцаја срца у минути), па чак и дијаграм рада овог органа. Што се саме справе тиче, њен власник слободно може да падне у море, јеzero или реку, чак и да гњура са њим до дубине од 50 метара - сат је, наине, савршено отпоран на воду.

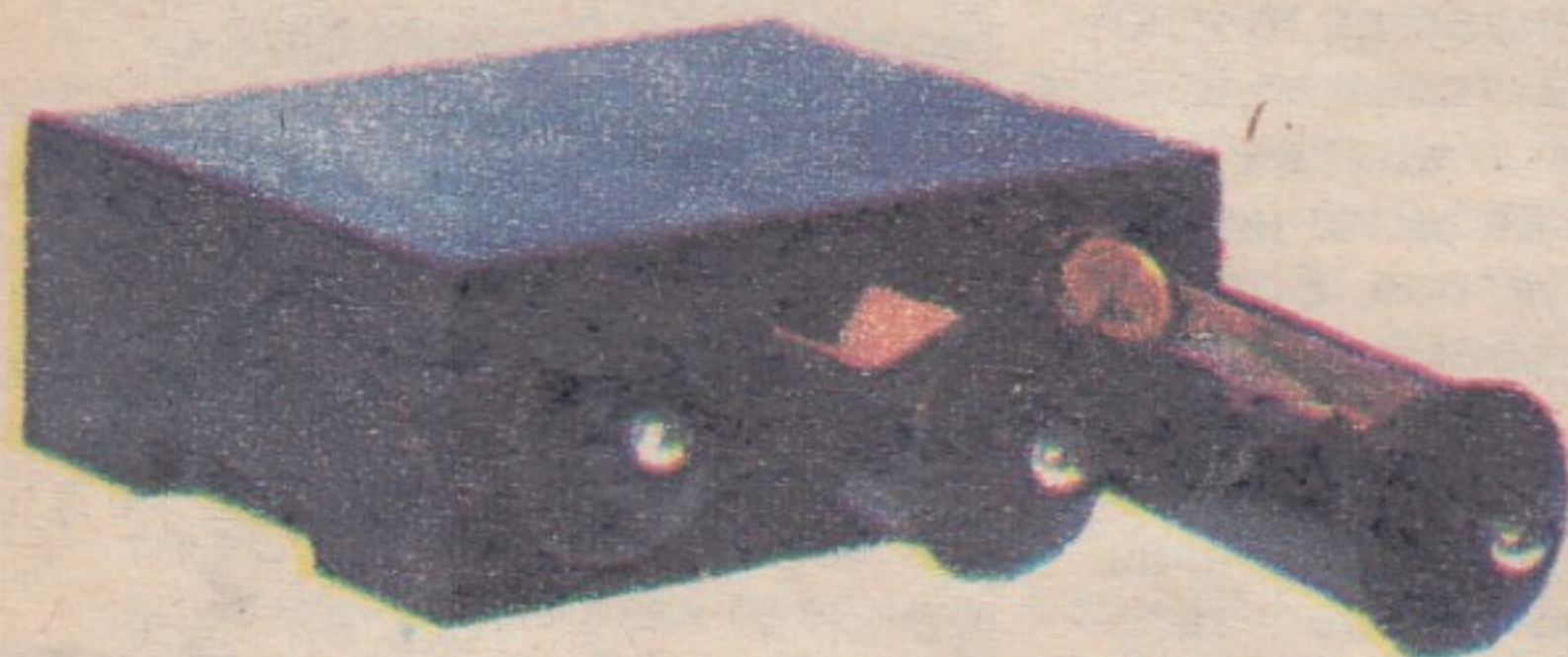
Овај мали магнетофон, првобитно намењен потребама CIA (за прислушкивање) најмања је справа те врсте са најквалитетнијим звуком. Nagra JBR има димензије од свега 11x6,2x2 центиметра и тежак је само 143 грама. Због батерија ради од 0° до 40°C. Дужина снимања два часа, а звучни запис, за разлику од прислушкивања обичним касетофоном, не губи ништа од верности. Има, наравно, и даљински микрофон („микрофонску пушку“).

ПЕТСТОГОДИШЊИЦА

У част открића Америке и Кристофора Колумба пуштен је у продају овај лепотан, суперскуп „Лонжинов“ часовник који је у исто време и компас, али не магнетни већ сунчани. Сат треба само његовом уздужном осом окренути према Сунцу и у том ће тренутку уграђена бусола, која се окреће у зависности од времена на сату, показати север.

В. Милићевић

ОВДЕ СПАВАЈУ

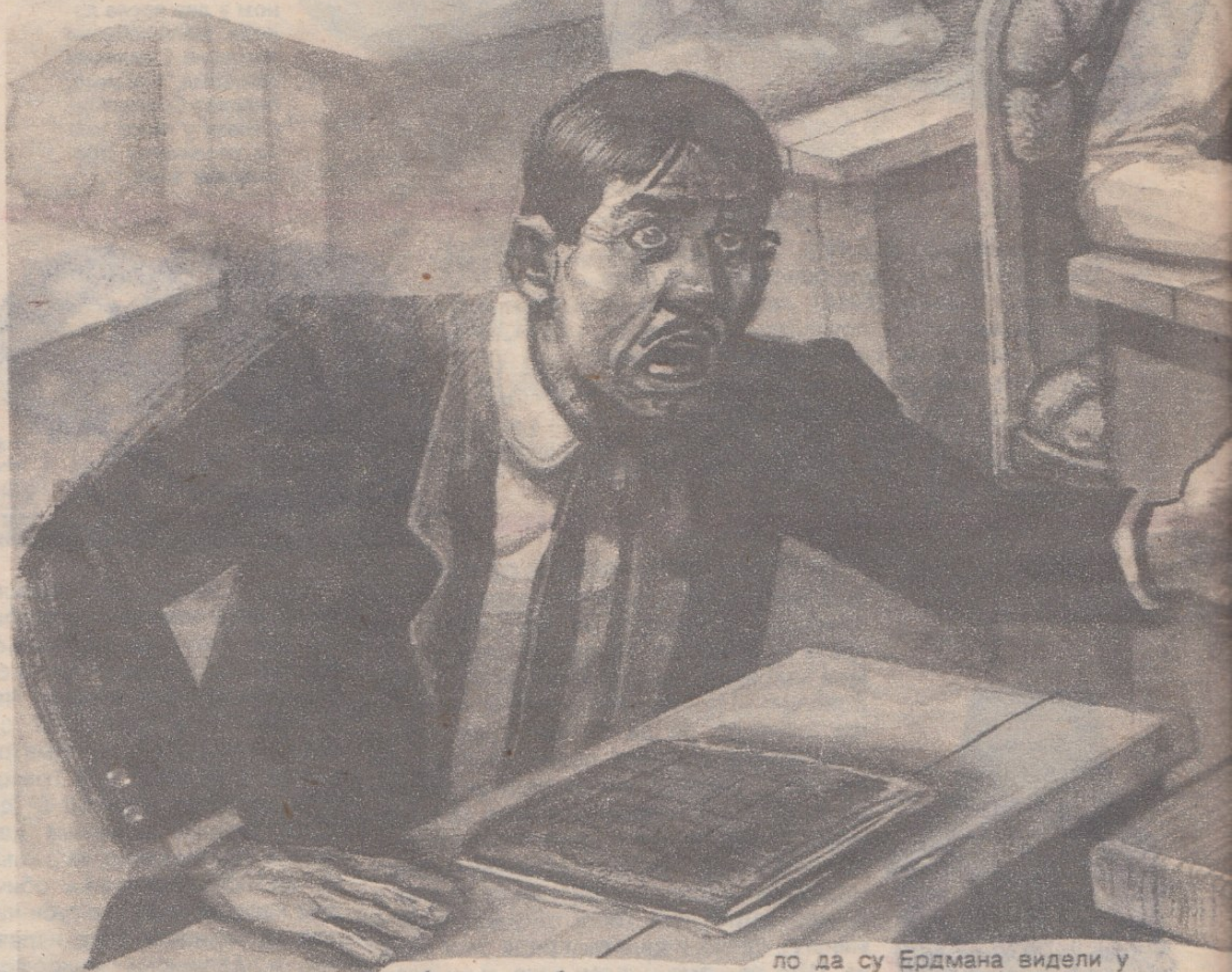
Један италијански дизајнер досетно се да направил овај сеф за сатове. Да би сачували своје најомиленије или највредније сатове, власници могу да их поређају у ове капсуле од скупогеног алтанка ораха, у боји ебано-вине.

Пред вама је најмањи бежични телефон на свету Панасоник KXT 300. Има 10 меморија, односно на њему можете добити 10 телефонских бројева који се бележе притиском на једно једино дугме. Иначе, тренутно, успоставља везу (такозвано интерферентно бирање). Има уграђен и „неми“ систем па можете да разговарате са неким у соби а да вас ваш саговорник не чује. Домет - 300 метара, тежина 140 грама.

СЕНКА

У америчком граду Омахи почетком овог века пред суд је изведен један коцкар под оптужбом да је покушао да убије свог најљућег непријатеља. Овај процес остао је забележен у судским аналима као блистав пример адвокатске довитљивости

СПАСА

Адвокат Џон Лејзер из Омахе седео је у понедељак 23. маја 1910. године у својој канцеларији и у јутарњим новинама читао чланак о покушају убиства Џека Пленистера. Некадашњи ситни коцкар у америчким градићима сада је био шеф велике коцкарске банде која је узимала проценат из свих коцкарница у кругу од пет стотина километара око Омахе и, по свему судећи, најмоћнији човек у Омахи.

У новинама је даље писало да се Пленистер тачно у 14.50 часова претходног дана вратио из шетње својој кући и на трему пред вратима угледао један кофер. Управо се сгнуо да га подигне када је приметио танак, бели канап који је излазио из кофера а затим везан за ограду трема. Џек Пленистер је одмах позвао полицију која је утврдила да је канап у коферу био учвршћен за окидач пиштоља око кога се, добро привезан налазио читав свежањ шипки експлозива.

Лажни сведоци

Увек сумњичавом Лејзеру учинило се да нешто није у реду, посебно због тога што

је канап био беле боје и због тога јасно уочљив? Његове сумње још више су се појачале када је у вечерњим новинама прочитао да се осумњичена особа већ налази иза решетака. Ко је био тај динамиташ и какви су били његови мотиви, питао се адвокат Лејзер. Убрзо је сазнао да се осумњичени зове Френк Ердман и да је припадао Пленистеровој коцкарској банди у граду. Недавно се љуто посвађао са Пленистером, па су га остали чланови избацили из банде. „Разочарани ситни коцкар је то учинио из освете“, било је објашњење полиције.

Сутрадан изјутра Лејзер се појавио у градском затвору и Френку Ердману понудио да

га бесплатно брани на суду. Ердман је одлучно одбио. „Нема користи. Све говори против мене. Тачно је да сам се посвађао са Пленистером и да га мрзим. Што је још горе, немам алиби. Јуче сам читао дан провео код куће, али ме нико није видео да то и потврди. Немам пријатеља ни сведока, нити новца да платим кауцију. Све је то намештаљка да ме уклоне. Боље је да не губите време због мене.“

И поред свега, Лејзер је постао Ердманов бранилац. Када је судски процес започео, рекао је Ердману: „Они немају довољно доказа да вас прогласе кривим. Код мене постоји сенка сумње и ја ћу доказати да сте невини.“

Лејзер се нимало није колебао ни када је седам сведока под заклетвом изне-

ло да су Ердмана видели у близини Пленистерове куће нешто пре него што је кофер нађен. Унакрсним испитивањем Лејзер је свих седам сведока натерао да признају да су тесно повезани са Пленистеровом коцкарском бандом и да су имали личног интереса да се Ердман оптужи.

Девојке у белом

Тужилац је после овога извео пред суд кључне сведоке – две веома младе девојке, иначе које је свих седам лажних сведока помињало да их је видело како обучене у беле хаљине пролазе поред Пленистерове куће. Изјава сестара била је једноставна и веома оптужујућа.

У недељу 22. маја биле су у цркви, а потом кренуле кући. На часовнику црквеног торња виделе су да је било тачно

– Желео бих да видим астронома – рекао је када су му отворили врата.

Пресудио је свештеник

Следећег јутра судница је била препуна. У граду се још претходног дана прочуло да ће адвокат Џон Лејзер изнети нове, изненађујуће доказе. Као први сведок одбране у судници се појавио омален човек у свештеничкој одећи Виљем Риг. Мирно је сео на седиште за сведоке држећи шешир у крилу.

– Ви сте професор астрономије на универзитету Крејтон? – упитао је Лејзер.

– Јесам – одговорио је свештеник Риг.

– Показаћу вам један снимак, а ви ми по детаљима на том снимку реците у колико је тачно сати тај снимак био начињен. – Рећи ћу вам, и то у минут. – Како можете да будете тако сигурни? – упитао је Лејзер. – То закључујем према углу сенке коју шиљати торањ баца по степеницама пред црквом – одговорио је свештеник асторном.

– У које време је, онда, тај снимак био направљен?

– У 3,20 по подне, или тачније: у 15.20 сати 22. маја.

смо на степеницама пред црквом и ту нас је сликала свештеникова жена. – Имате ли ту слику?

– Да, имам је. Ево је у ташни.

После тога судија је прекинуо суђење. Са сликом младих сестара у џепу Лејзер је отишао у оближњу кафану на ручак. Сам за столом размишљао је о изјави ових девојака и њиховој слици на степеницама пред црквом. Докази су изгледали необориви. Ипак, да ли је то било баш тако, питао се. Нешто се није уклапало. Није ли то сенка црквеног торања која је на десној страни слике прекривала већи део степеница.

Скочио је остављајући ручак који је једва дотакао и одјурио пред цркву. Изнад њега уздизао се високи торањ чији је часовник тог тренутка дубоким металним звуком објавио један сат. Брзо је позвао такси и после десетак минута нашао се пред опсерваторијом универзитета Крејтон.

14,15. Да је било тачно толико сати понављале су два пута. Пошто се Пленистерова кућа налази прекопута цркве, виделе су Ердмана како кроз баштенска врата иде према трему. Сећају се да је храмао, да је на себи имао карирано одело и исту такву капу на глави.

У судници је седео оптужени Ердман обучен управо тако када је судија рекао да устане и да му се приближи, пришао је храмајући. Адвокат Лејзер посматрао је старију сестру очајнички покушавајући да у њеној изјави пронађе неку слабу тачку, макар и најмању противречност, и да код пороте побуди сумњу.

– Шта сте ви и ваша сестра радиле када сте изашле из цркве? – питао је Лејзер.

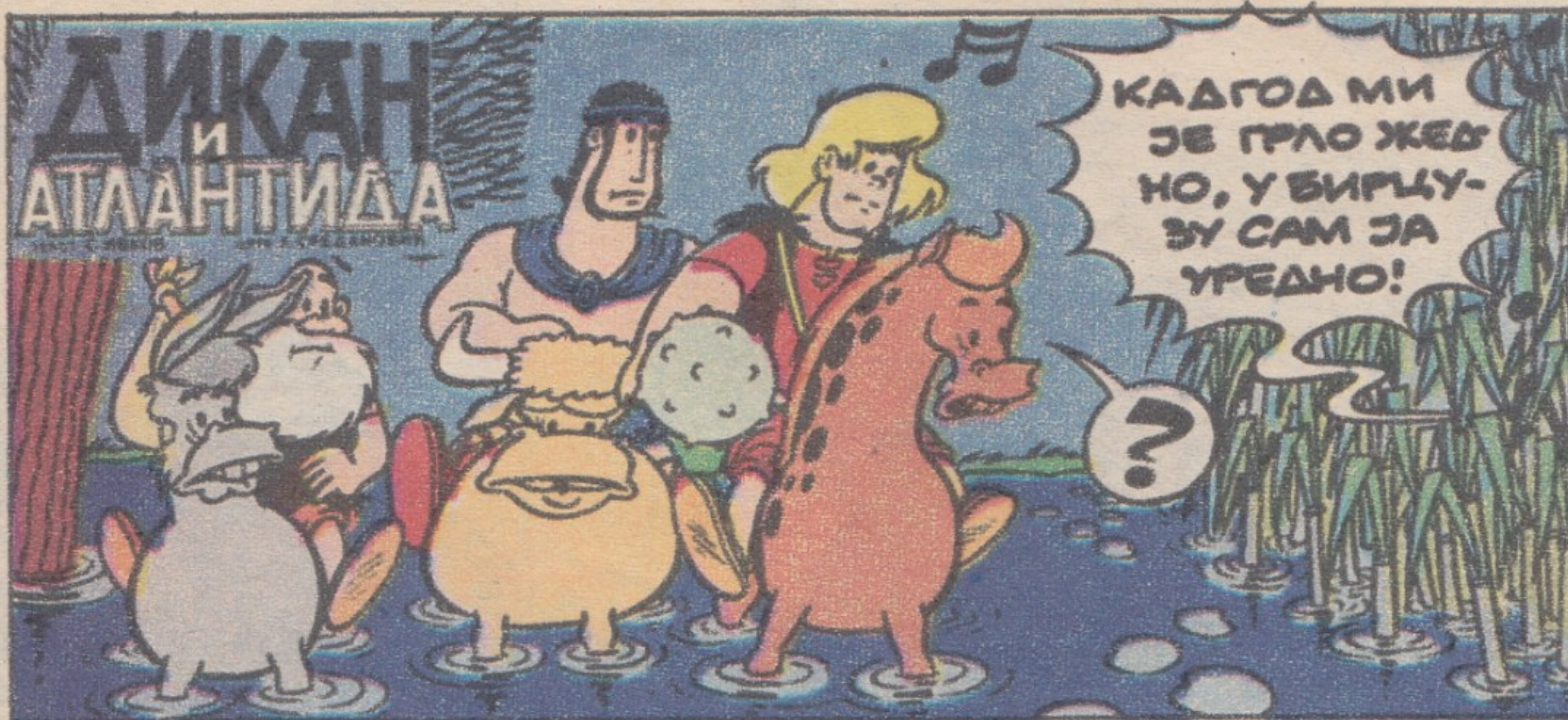
– Сликале смо се – одговорила је старија сестра. – Куда сте отишле да се сликате? – Нисмо отишле нигде. Стајале

Свештеникова тврдња запањила је судију и поротнике, тужилац је остао потпуно нем. Пред њима је био доказ стручњака који је не само бацио сумњу, већ и оповргао све оно што су седам сведока и две сестре изјавиле пред судом. Ако су девојке заиста виделе Френка Ердмана како улази у Пленистерово двориште, онда је то морало бити читавих пола сата касније од тренутка када је кофер с експлозивом био постављен.

Оптужба против Френка Ердмана почела је тако да се руши. Унакрсна питања тужиоца нису могла да уздрмају тврдњу свештеника Виљема Рига који је претходну ноћ провео у прорачунима да би следећег јутра отишао пред цркву и ту на лицу места проверио њихову тачност. Његов једини мотив била је могућност да тим прорачунима спасе невиног човека.

Тако је виши суд потврдио ослобађајућу пресуду за Ердмана, у граду Омахи још је било оних који нису веровали да се тачно време може израчунати на основу угла сенке. Међутим, следеће године у исти дан, као и две године касније, група судија, адвоката, асторнома, полицајаца и више знатижељних грађана изашла је пред цркву у Омахи и ту у исто време направила безброј снимака. Развијени снимци показали су да је шиљак торања на цркви начинио исти угао сенке који се видео и на снимку на коме су биле две сестре у белом.

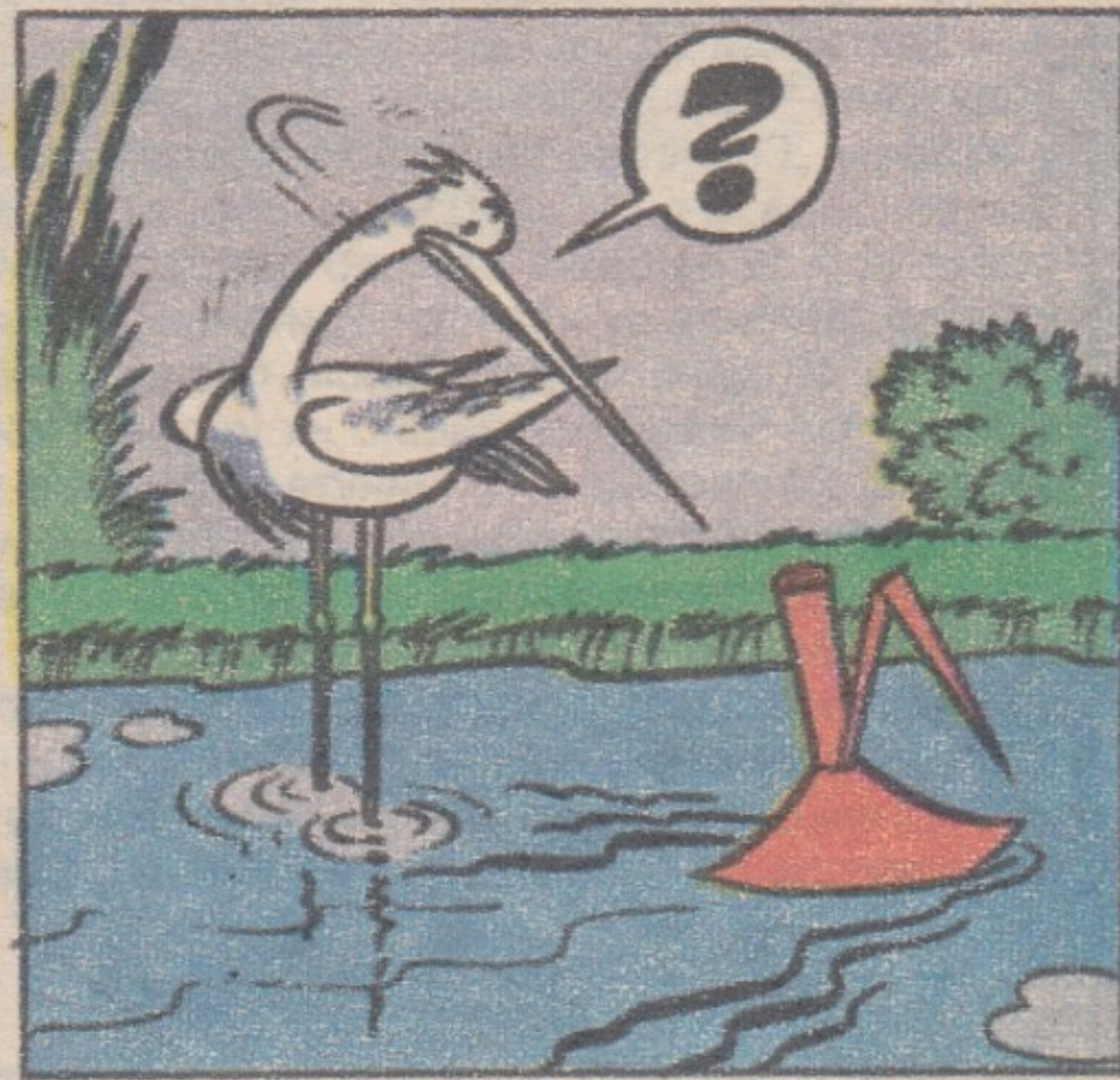
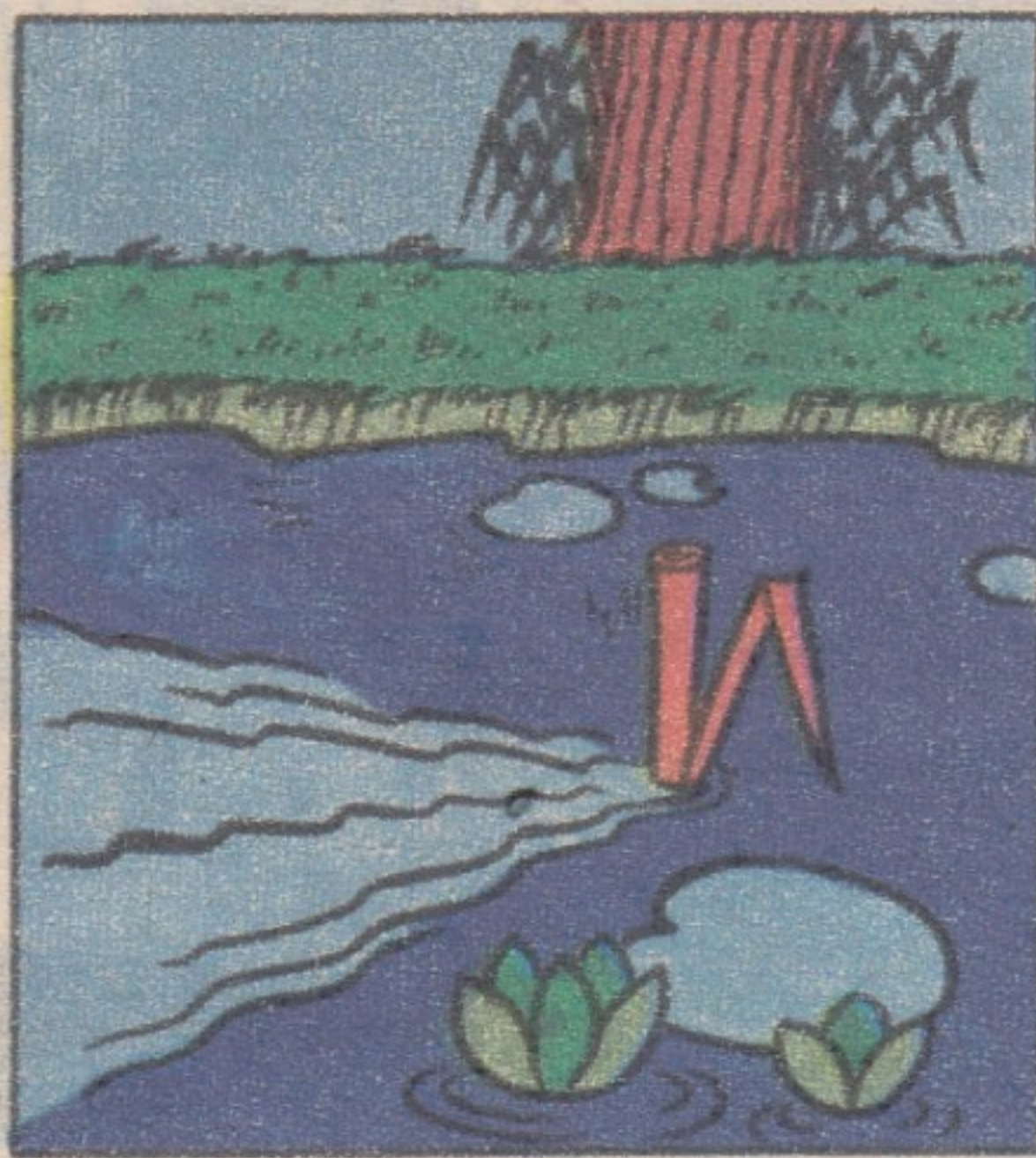
М. Б. Илустравао: Бобан Савић

ТУ УРЕДНО
БИНО ПИЈЕМ,
УРЕДНО СЕ
И НАПИЈЕМ...

ДАКЛЕ, ОПЕТ
ЛАНГОБАРДИ!

У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ: ПРОНАЛАЗАК РАКЕТНОГ ПОГОНА

УЗ РЕКОРД

И ТУЖБА

Иако се „Гинисова књига светских рекорда“ у Индији продаје од 1955. године, издање за 1994. неће се наћи у индијским књижарама. То је одлучио Високи суд у Калкути на захтев једног од нових Гинисових рекордера!

Захтев да се забрани продаја „Књиге рекорда“ поднео је суду Сало Чудри, познати индијски рели возач. Разлог? То што у издању „Гинисове књиге“ за следећу годину нема Чудријевог рекорда, а он је заједно са својом супругом Неном постао човек који је најбрже обишао свет аутомобилом. Досадашњи рекордери били су чланови британског армијског тима, који су 1990. за 40 дана прокрстарили преко свих шест континената. Брачни пар Чудри надмашио их је ове године. Нови рекорд је 39 дана, 20 часова и 15 минута. Обарање рекорда потврдили су и званични представници „Гинисове књиге“, а Шејла Голдсмит, представник издавача, обећала му је да ће његов подвиг наћи место већ у следећем издању.

То се, међутим, није десило. Као рекордери у издању за 1994. и даље се наводе британски војници и због тога ће издавачи „Гинисове књиге рекорда“ морати да се одрекну значајног прихода од продаје књиге у Индији. Све док Чудријев подвиг не добије своје место.

ПОКЛОНИ МИ

ЏОРџИЈИН

ФОТОС

Љубитељи фотографије не жале новац за добар уметнички снимак или ретку стару фотографију, али ни Рик Вестер, руководилац одељења за фотографије у аукцијској кући „Кристи“ у Лондону, није могао да претпостави да ће 8. октобра једна мала фотографија постићи рекордну суму.

Реч је о фотографији уметнице Џорџије О'Киф, коју је снимио њен муж Алфред Штиглиц 1920. године и годину дана касније поклонио свом пријатељу Мајеру Либману. Фотографија је названа „Руке и напрстак“ и 8. октобра нашла се на аукцији јер су Либманови наследници одлучили да њеном продајом поправе свој материјални положај. Нису погрешили.

Заинтересованих за куповину било је доста и фотографија је на крају припала анонимном колекционару који је телефоном дао највишу понуду – 398.500 долара. Толико новца никада раније није дато за једну фотографију, а бивши рекорд држао је снимак Реја Мана „Стаклене сузе“ који је, такође у „Кристију“, плаћен 193.895 долара.

ХУГО ЈЕ УСПЕО

Забавник" је већ писао о покушајима Хуга Вилена да поново освоји један од необичних светских рекорда. Пензионисани шездесетједногодишњи пилот до пролетос је држао рекорд у препловљавању Атлантског океана у најмањем чамцу и то без мотора – само уз помоћ весала, морских струја и ветра у крми.

Али, један Британац пролетос му је преотео рекорд у чамцу дугом 164,5 центиметра. Вилен је одмах саградио нову „каду“ дугу само 162 центиметра и кренуо на пут међу Гинисове бесмртнике. Међутим, ни први ни други покушај није му успео. Обалска стража зауставила га је оба пута, други пут на 26 миља од обале Флориде. Тада је Вилен одлучио да оде у Канаду надајући се да ће тамошње власти имати више разумевања за његове јуначке подвиге. Речено – учињено.

А да је Вилен заиста успео, могли су се уверити шетачи у британској луци Фалмут 27. септембра када је Хуго Вилен после 104 дана путовања од Њуфаундленда стигао до енглеске обале.

„Хвала Канађанима“, изјавио је Вилен на дочеку на којем су били и представници „Гинисове књиге светских рекорда“.

НЕМОЈ, ТАТИЦЕ

Четворица синова преклињали су оца да не оствари своју намеру. Помагао им је и лекар. Али, господин С. Л. Потер из Алпине у Калифорнији решио је да оствари своју намеру. Узалуд су деца викала: „Немој, тата!“. Он се попео на врх једног пословног торња високог око 70 метара и спремио се за скок.

Ништа необично да деца немају од 68 до 74 године, а татица који је решио да се упише у „Гинисову књигу рекорда“ равно 100.

На примедбу да може умрети у лету С. Л. Потер је одговорио:

– То је могуће. Ако умрем – умрећу.

А онда је тврдоглави татица прекорачио ограду и полетео. Наравно, С. Л. Потер није хтео да изврши самоубиство, већ да постане најстарији човек који се окушао у све популарнијем спорту ексцентрика – плагингу. Реч је о скоковима са високих зграда или планинских литица, слободном паду који се завршава тако што вас еластично уже везано око тела заустави само метар или два од тла и спречава да се претворите у палачинку.

Дужина ужета којим је С. Л. Потер био везан била је добро прорачуната и он је 14. октобра увео нову дисциплину у „Гинисову књигу“ – скокове за старије од 100 година.

Ж. Б.

Илустровао: Ивица Кољанин

ЖИВОТ
ПИСАЊЕ ДРАМЕ

УБИЈТЕ
МОЈУ
ЦЕНЕТ!

Огромна циркуска слоница,
на чијим су леђима седели
једна жена и петоро деце, по-
чала је да дивља, руши и раз-
бија све што јој се нашло на
пути угрожавајући животе две
хиљаде људи

Трогодишњи Си Џеј и осмогодишња Лорин вукли су мајку Кети Лолер према ограђеном кругу тражећи да се провозају на слону. Зашто да не, помислила је Кети и пошла с њима. Њен муж Кори и две старије кћерке остали су на трибинама испод шатре Великог америчког циркуса у Палм Беју на Флориди.

Сместили су се у корпу за јахање, у ствари обичан метални рам са шипкама на три стране и конопцем на четвртој и осигурану ременом, на слоновим леђима око три метра изнад тла. У корпи су, осим Кети, Си Џеја и Лорин, седела још три дечета не старија од шест година.

Деца су кликтала од узбуђења док се четири тоне тежак слон гегео по ограђеном кругу уз свог укротитеља Тима Фриска. Није прошло ни неколико минута а слон је застао, подигао сурлу и почео да се треска о ограду рушећи њене металне елементе. Укротитељ је покушао да га умири говорећи: „Не, Џенет, не!“, али Џенет није хајала. Узалуд је он махао дугачком куком: делови ограде летели су на све стране.

Корпа на слоновим леђима опасно се њихала, деца су врштала од страха, Кети се трудила да због њих делује смирено, али јој се стомак грчио од панике. Слон није удостојио пажње свога укротитеља, а када је овај навалио с куком, ударцем сурле одбацио га је на други крај круга.

Тим Фриско је брзо устао, притрчао слону и довикнуо Кети да му дода једно од деце. Кети и деца грчевито су се држали за металне шипке док је подивљали слон протутњао преко оборене ограде, упao под циркуску шатру и кренуо на трибине. Публика је навалила на излазе на шта се слон нагло окренуо и напустио шатру.

Тога дана, 1. фебруара 1992, дежурни полицајац Блејн Дојл ишао је у правцу главне шатре када га је зауставио уплахирени човек. „Унутра је побеснели слон с децом на леђима!“, рекао му је из безумљено. Дојл је журнуо према шатри.

Али, слон је већ био напољу и ударао је главом о приколицу у којој се налазио један од циркуских медведа. „Госпођо, позади!“, довикнуо је неко из гомиле Кети. Она је погледала преко рамена и видела како им се приближава други слон на коме је јахао неко из циркуса.

Тај други слон је, лагано маневришући захваљујући свом јахачу, стао уз побеснелу Џенет. Човек на њему рекао је Кети да му дода једно од деце. Док је она размишљала колико је то опасно јер, при најмањем погрешном покрету, дете може да се нађе под слоновим ногама и буде изгажено, човек је викнуо: „Сад!“

Кети је дограбила Си Џија око паса, некако га подигла, истегла се колико је више могла и пружица га човеку преко празног простора између два слона. „Молим вас, немојте да га испустите!“, викнула је и пружица руке према девојци која је седела испред ње. Када се окренула, други слон је већ био одмакао.

На свој највећи ужас Кети је угледала Си Џија како лежи лицем према земљи и плаче на неколико корака од ногу избежумљене животиње. „Склоните моје дете!“, вриснула је. Неки човек из гомиле се винуо и подигао дечака. Слону је сада пажњу привукао аутомобил паркиран у

близини па му је пришао и поразбијао врата и прозоре. „Не моја кола, Џенет!“, завапио је укротитељ Тим Фриско. Џенет га није удостојила ни погледа.

Додајте ми једно дете! – чула је Кети глас. Окренула се и видела полицајца како јој маше стојећи опасно близу слона. Кети је без оклевања пружица девојчицу према његовим испруженим рукама. Али, пре него што је Дојл успео да је прихвати, слон га је сурлом оборио на земљу.

Полицајац је хитро устао и викнуо: „Дајте ми малу!“ Слон му је, као да се још више изнервирао, обавио сурлу око паса и хитнуо га увис. Дојл је треснуо наглавачке тачно између слонових предњих ногу. Џенет је таман подигла шапу као да намерно хоће да му стане на главу и у том трену неко га је гурнуо и спасао му живот.

„Да ли сте добро?“, питао га је спасавац, један од циркуских радника. „Да... чини ми се...“, крхљао је Дојл искашљавајући прашину. „Бежимо одавде!“, узвикнуо је радник и обојица су се у неколико корака нашла иза камионета.

Слон се вратио аутомобилу и кренуо да по њему лупа сурлом као маљем. Кети је, док је животиња била забављена растурањем кола рођеног укротитеља, успела да дода девојчицу некоме на земљи. Тада је видела како им се онај други слон с јахачем поново приближава. Када се нашао уз Џенет, Кети је успела да човеку на њему дода своју кћерку Лорин и још двоје деце.

Пошто су сва деца била спасена, дошао је ред на Кети. Погледавши у растојање између два слона, Кети је дубоко удахнула и скочила. Нашла се на леђима другог слона. Цела гужва око Џенет није трајала дуже од десетак минута, али се Кети учинило као да је прошла вечност.

Полицајац Дојл је знао да подивљалу Џенет треба некако зауставити јер се у циркусу и око њега налазило више од две хиљаде душа. Али, како то да изведе? Тада му је пришао укротитељ Тим Фриско, представио се и рекао: „Морате да убијете моју Џенет иначе ће она убити некога!“ Имате ли пиштољ са средством за успављивање?, питао је Дојл. „Немам“, тужно је одговорио Фриско.

Дојл се надао да слоницу ипак неће морати да убије, али се она поново устремила према главној шатри у којој је седела маса света. Извадио је пиштољ, потрчао тик уз Џенет и опалио јој неколико хитаца право у уво.

Упркос ранама Џенет је покушала да се попне на трибине изазивајући хаос у публици. Дојлу су притекла у помоћ још два полицајца. Пуцњава је одјекивала шатром, али се Џенет понашала као да је пецају мушице а не меци. Успела је да излети напоље и тек код зида срушила се на бок. Усмртила су је два метка испалена право у главу. Радници су трупло покрили цирадом.

На невероватно чудо и срећу, нико од људи није страдао само је десетак лако повређено у метежу на излазима из шатре. Никада се није сазнало због чега је иначе кротка Џенет напрасно подивљала. Укротитељ Тим Фриско оптужен је за нехат, али га је порота ослободила. Полицајац Блејн Дојл добио је орден за храброст града Палм Беја.

Бојана Дожић

ФРИЗЕР-ПРОНАЛАЗАЧ ВЕКА?

ЧАРОБНИ

СТАРЛИТ

Један потпуни лаик открио је случајно фантастичну материју о којој су нобеловци могли само да сањају. То је пластична материја која је научнике оборила с ногу јер уопште не личи ни на какву синтетику. Просудите и сами: отпорна је на температуру од 2700°C, најјаче ласерске зраке, чак и на нуклеарну експлозију!

Проналазач магичне пластике Морис Ворд, шездесетогодишњи Британац, с поносом истиче да нема никакву диплому. Пуних 28 година бавио се фризерским занатом, а хемичар је постао трагајући за најбољим начином прераде одбачене пластичне амбалаже у својој малој

Морис Ворд, бивши фризер, тестира свој „старлит“ који је у стању да издржи температуру од 2700°C

радионици коју је отворио пре неколико година. Дуго је лутао у мраку док није открио „старлит“. Особине нове материје, у потпуној супротности са важећим законима полимера у хемији, изазвале су велике полемике у научном свету. И док се стручњаци жучно залажу за и против „стерлита“, Морис Ворд и не хаје за то, чак одбија да патентира свој проналазак да не би морао да открије формулу чаробног материјала. НАСА, војска и највеће авионске компаније узалуд клече пред тврдоглавим фризером надајући се да ће га наговорити да баш са њима потпише уговор. Ворд, међутим, не попушта и намерава да сам комерцијализује своју драгоцену пластику.

Да ли се ради о проналаску века или је у питању чиста мистификација, знаће се ускоро.

В. М.

ДРАГУЉ ЗА СВА ВРЕМЕНА

ДУГО ПУТОВАЊЕ ДО СРЦА

На свечаној вечери одржаној

11. марта 1988. године у част стогодишњице постојања компаније „De Beers” њен председник Џулијан Томсон је рекао: „У нашем руднику у Јужној Африци пронашли смо дијамант од 599 карата, изузетне боје, један од највећих икада ископаних. Када га обрадимо, назваћемо га – „Дијамант века”.

Пре пуних 90 година у Јужној Африци је почео са радом „Премијер”, рудник из кога је до сада ископано око 300 милиона тона руде. Изречено у обрађеним дијамантима, у свет је за текло време стигло 90,5 милиона карата овог најквалитетнијег драгуља.

Налазиште је започело каријеру прилично славно. Јануара 1905. један минер видео је да нешто светлуца. Тако је откривен чувени Калинан, дијамант који је у необрађеном стању био тако велик да није могао шаком да се обухвати. Његова тежина износила је 3106 карата и то је највећи досад откривен дијамант на свету. Калинан је поклоњен краљу Едварду VII за његов шездесет и шести рођендан и од њега је изрезано девет изврсних дијаманата. Највећи се налази у дршци скиптра британског Краљевства, а добио је име Велика звезда Африке. Са својих 530,2 карата рекордер је и уједно највећи дијамант на свету. Одмах до њега је Мања звезда Африке од 317,4 карата, која се налази у британској круни и такође је добијена од Калинана.

Шта је „Толкоски шлиф”?

Стога је сасвим јасно зашто је поводом открића Дијаманта века 1988. године настала права пометња. Од времена када су нађени поменути велики дијаманти начин обраде је усавршен, створен је такозвани „брилијант шлиф” који омогућује да се максимална количина светлости која уђе у драгуљ у њему преломи и врати дајући му толико цењену „ватру” и богатство боја. Стручњаци компаније „De Beers”, највећег произвођача необрађених дијаманата, нашли су се пред јединственим изазовом. Овај ретки примерак сировог

Дијамант века у сировом облику, тек донет из рудника.

Три године касније, обрђен мајсторском руком Габија Толковског.

дијаманта требало је савршено обработити да би се добио драгуљ без премца у свету.

Камен је нађен у облику доста тешком за обраду и зато је задатак поверен господину Габију Толковском, једном од најбољих стручњака за обраду дијаманата. Иначе, брат Габијевог деде математичар Марсел Толковски израчунао је 1919. године оптималне пропорције за резање камена. Тај начин сечења познат је под називом Толковски шлиф. Габи, који је наставио његов рад, сада је добио прилику да потврди своје знање.

– Када сам први пут узео камен у руке дрхтао сам од узбуђења – каже Габи Толковски. – Могао сам да осе-

тим моћ која у њему лежи али у исто време није ми било јасно како да без велике борбе лепоту дијаманата доведем до савршенства.

У дотадашњој пракси велики дијаманти резани су врло једноставно. Основно правило је било: одбацити што мање метаријала током обраде. Габи Толковски је добио задатак да направи идеално симетричан драгуљ, обрађен на модеран начин. То је значило да своје „путовање” кроз камен мора врло пажљиво да планира. Као што је алпинисти сваки корак пресудан, тако ни он није имао права на грешку. Месецима је испитивао површину камена и до детаља се упознао са сваком неравнином. Користећи са-

времене електронске инструменте, заронио је најзад у његову унутрашњост.

Крајем 1988. године Толковски и његов мали тим стручњака ушли су у лабораторију посебно опремљену за овај посао. Првим потезом требало је да одстрани највеће избочине и означи део од кога ће направити један од најлепших и највреднијих дијаманата на свету. Габи је одлучио да почетне захвате ради на већ познат начин, дакле ручно, а тамо где је неопходно да користи савремену технологију. За овај рад пројектовао је нову опрему. Камен је све време хлађен нарочитом течносту, а његова температура проверавана је компјутерски.

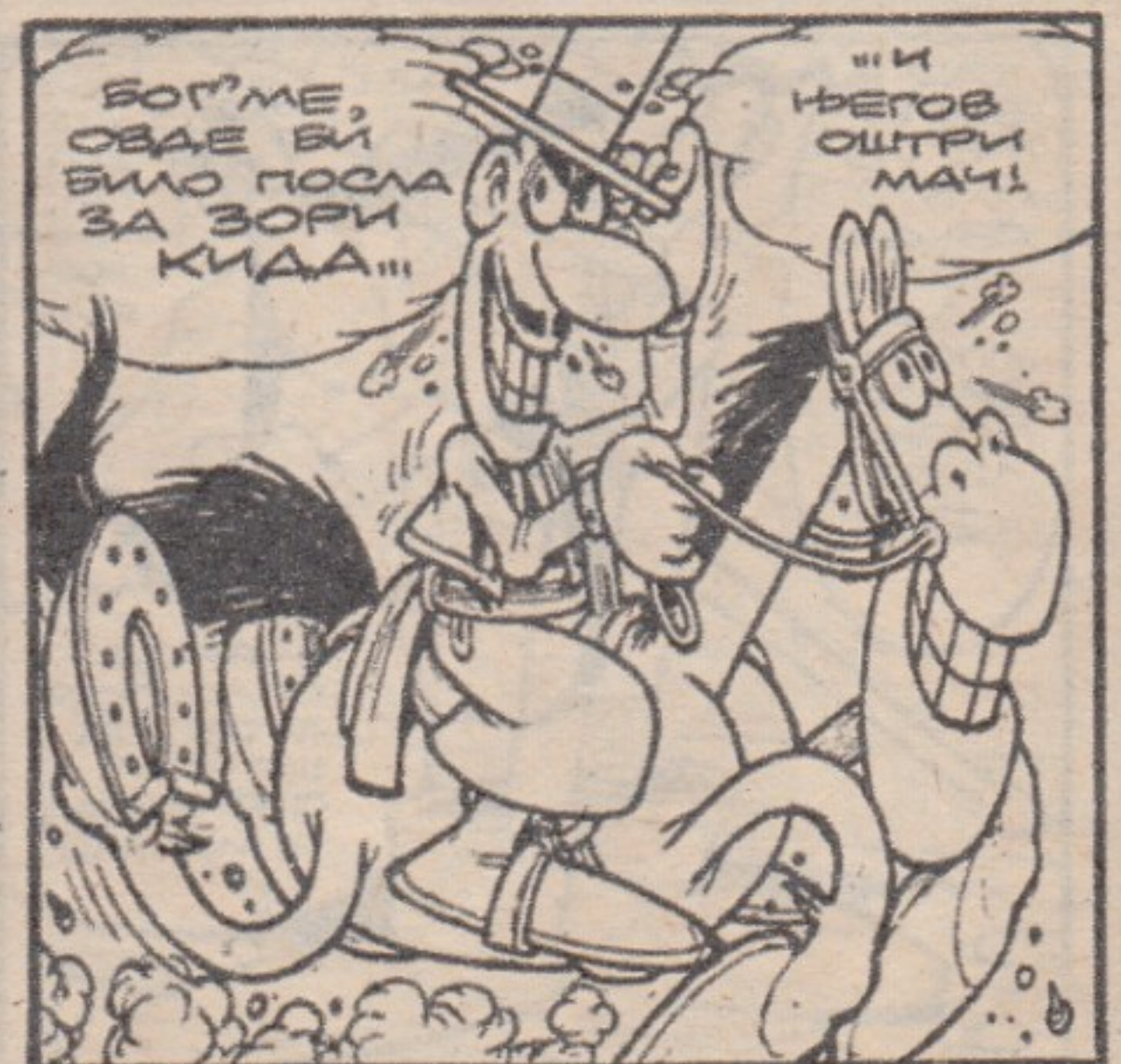
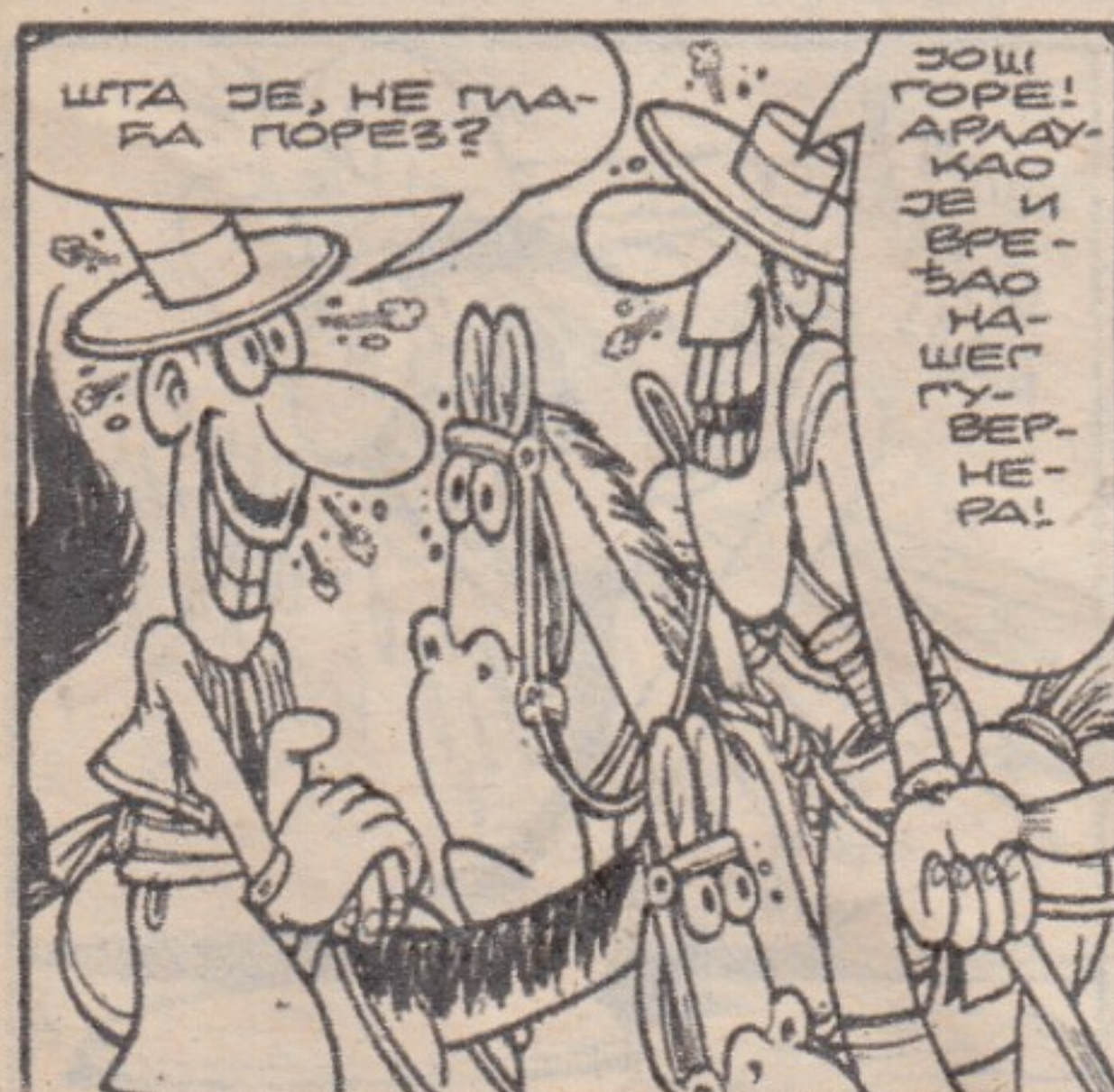
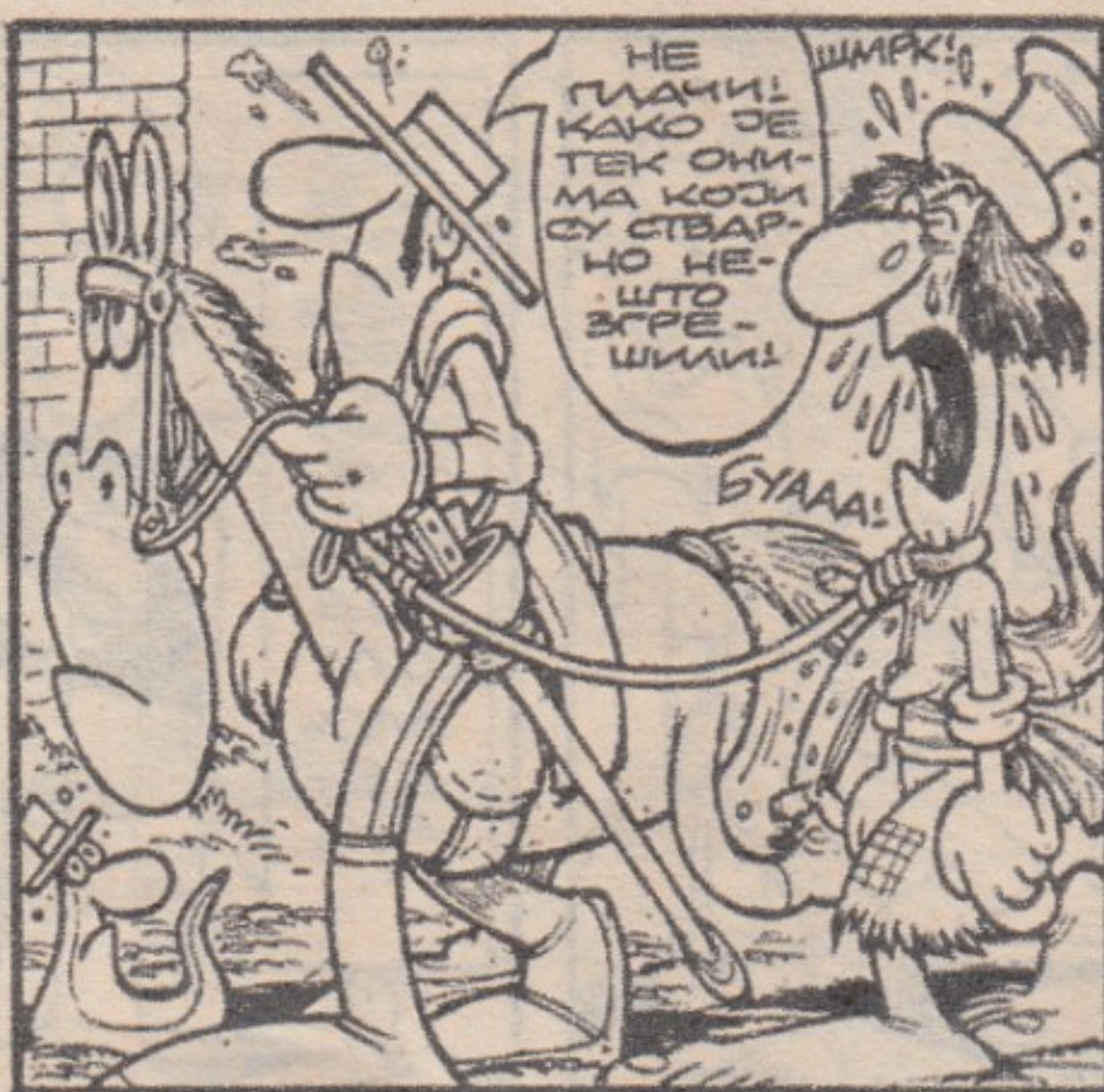
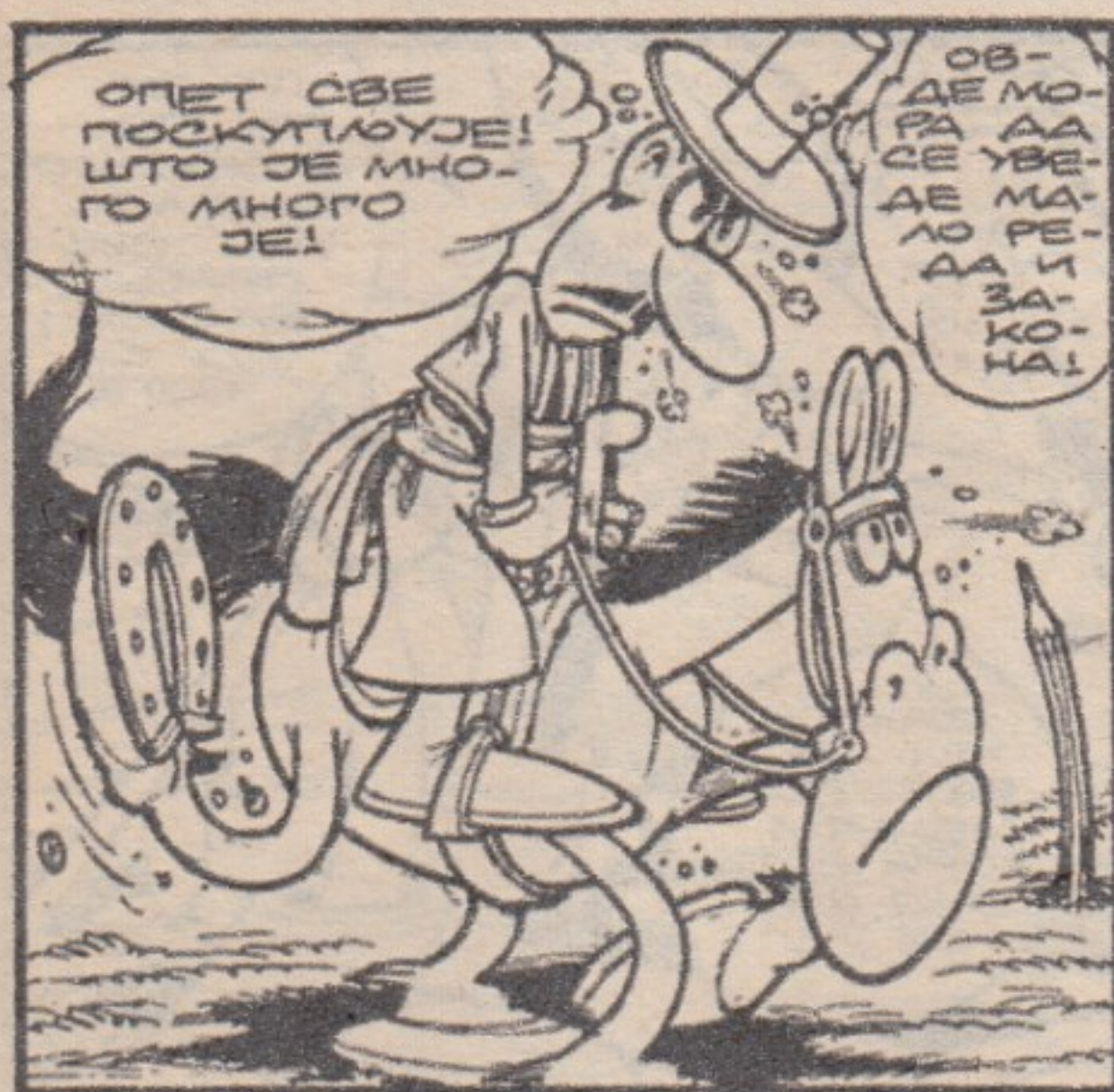
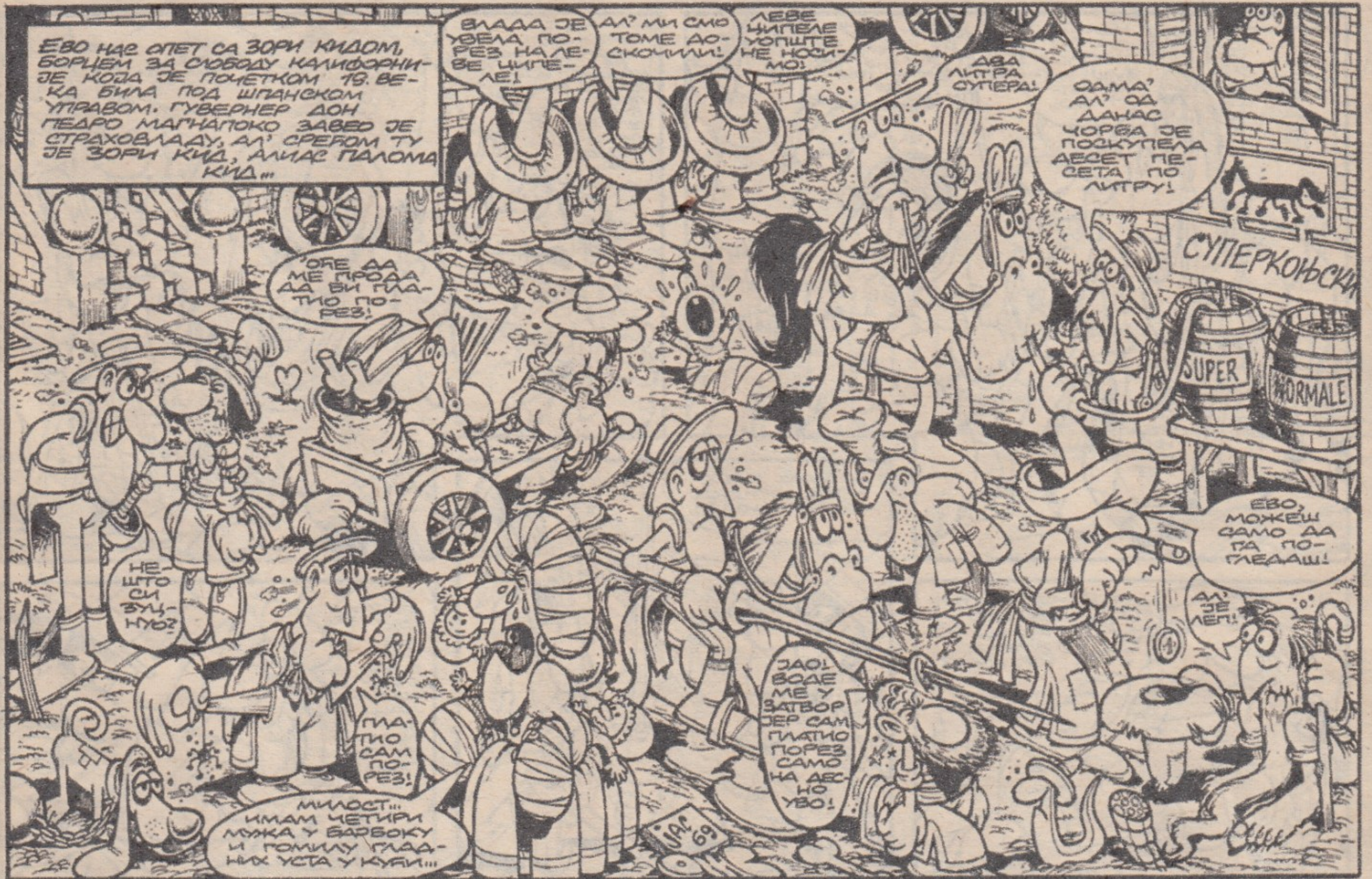
Стотине пластичних модела

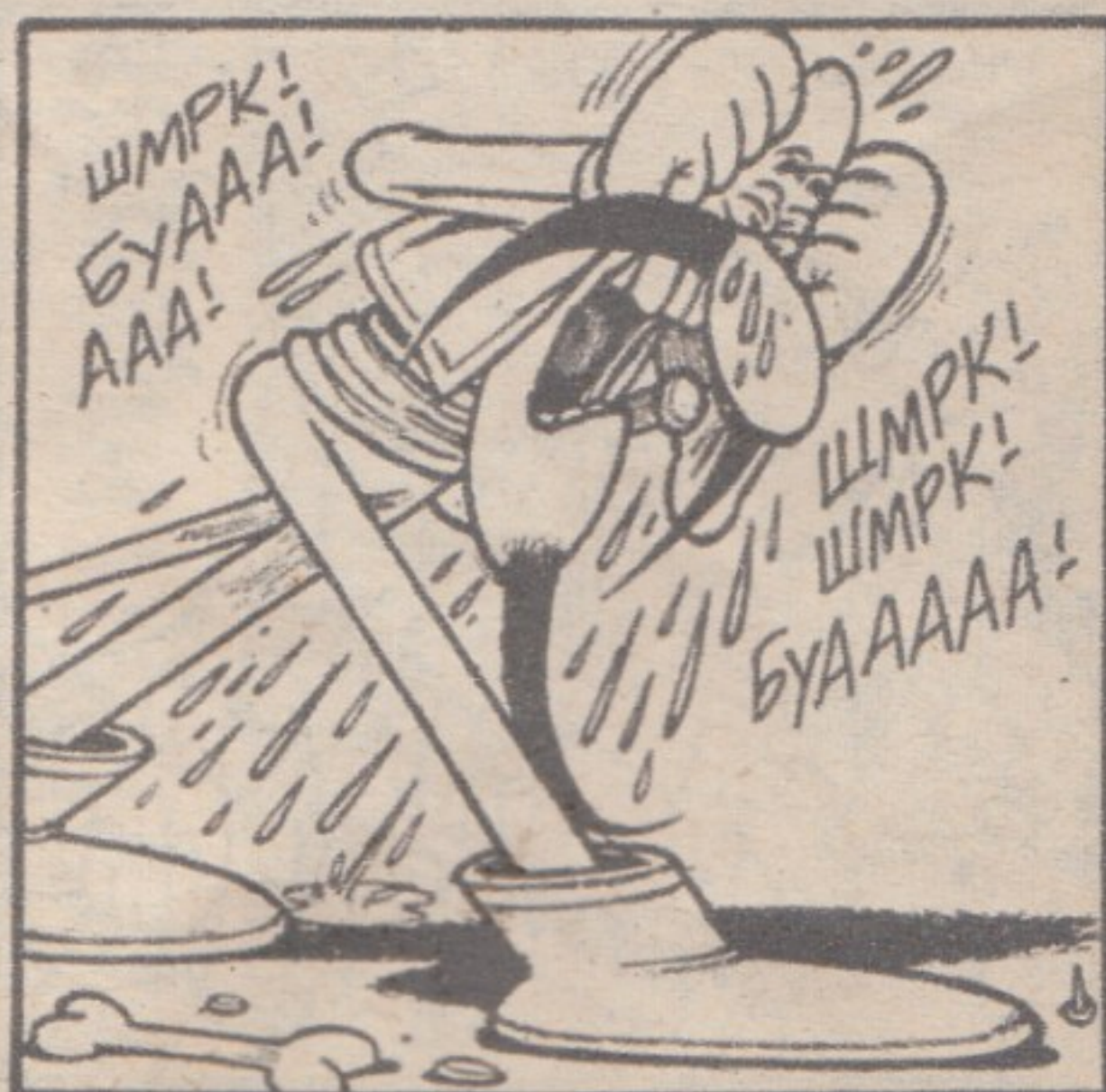
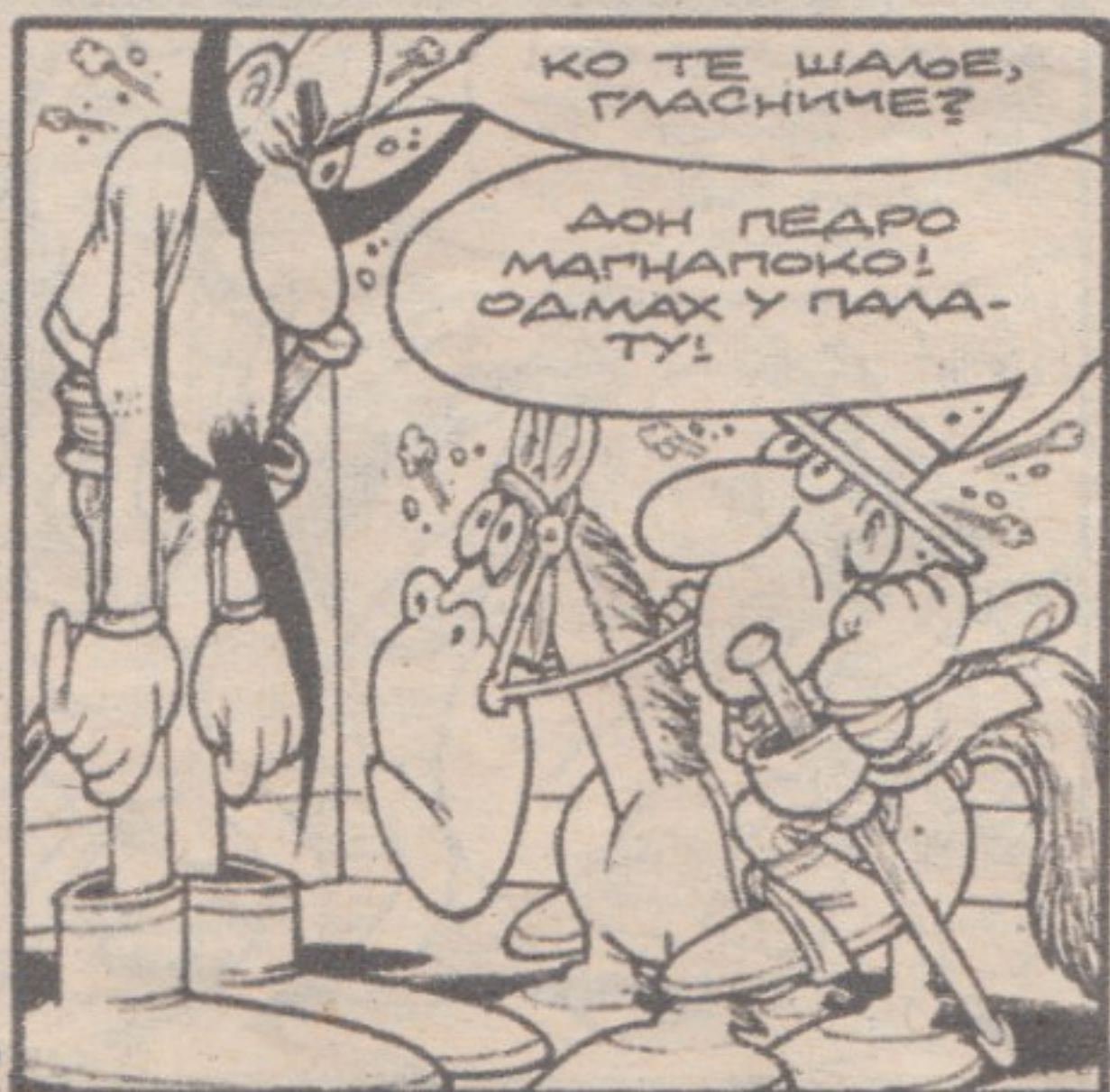
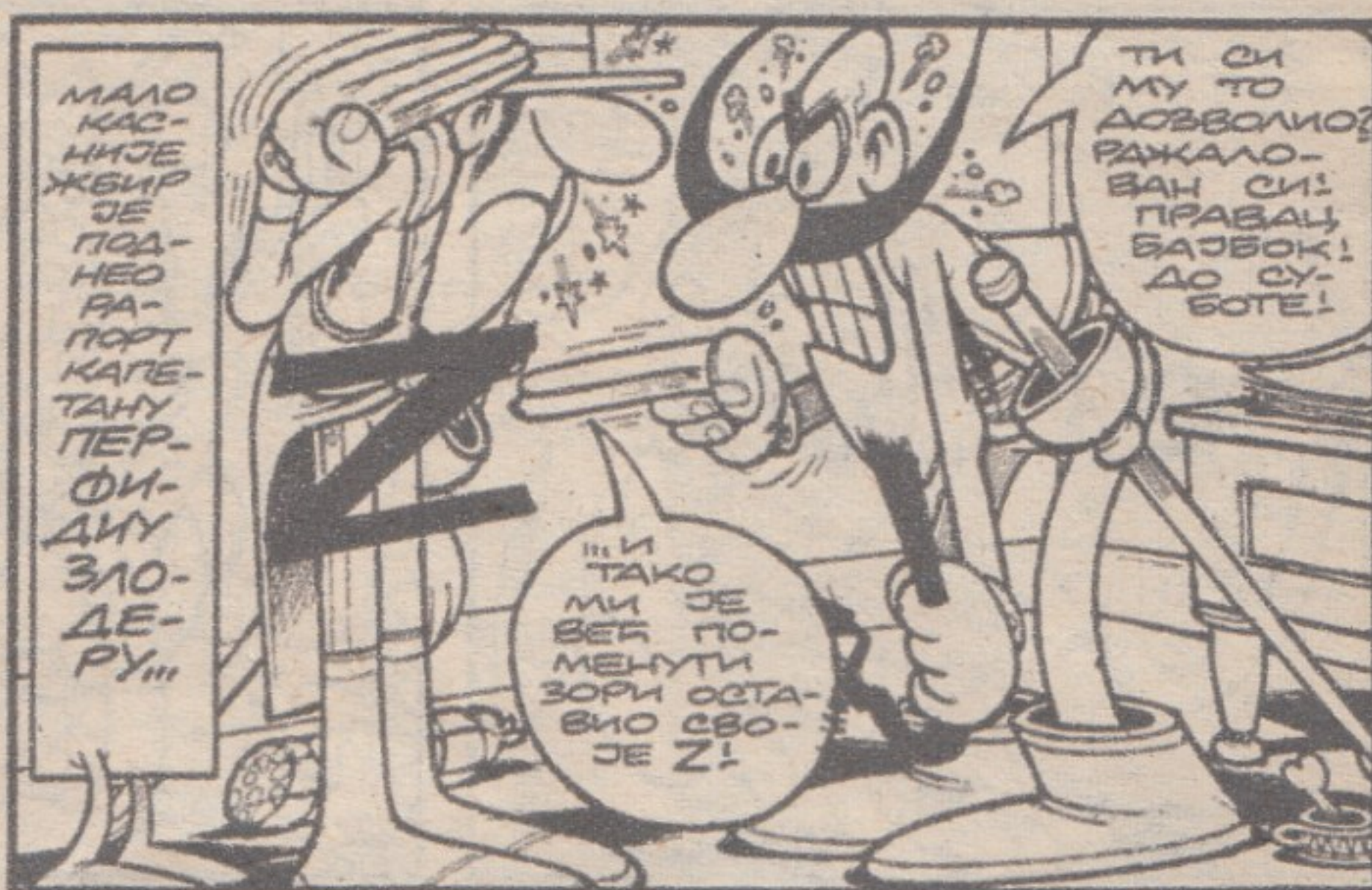
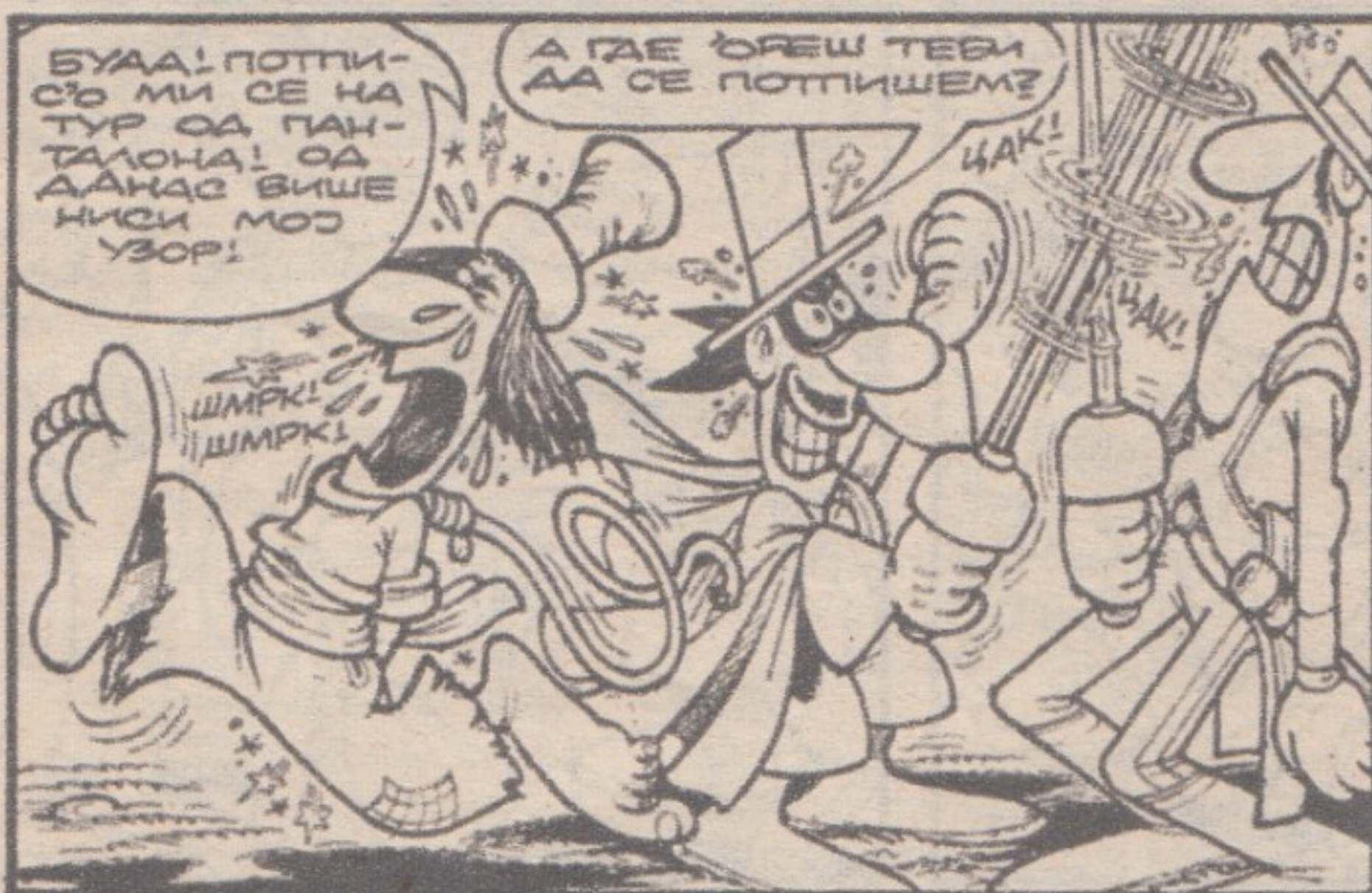
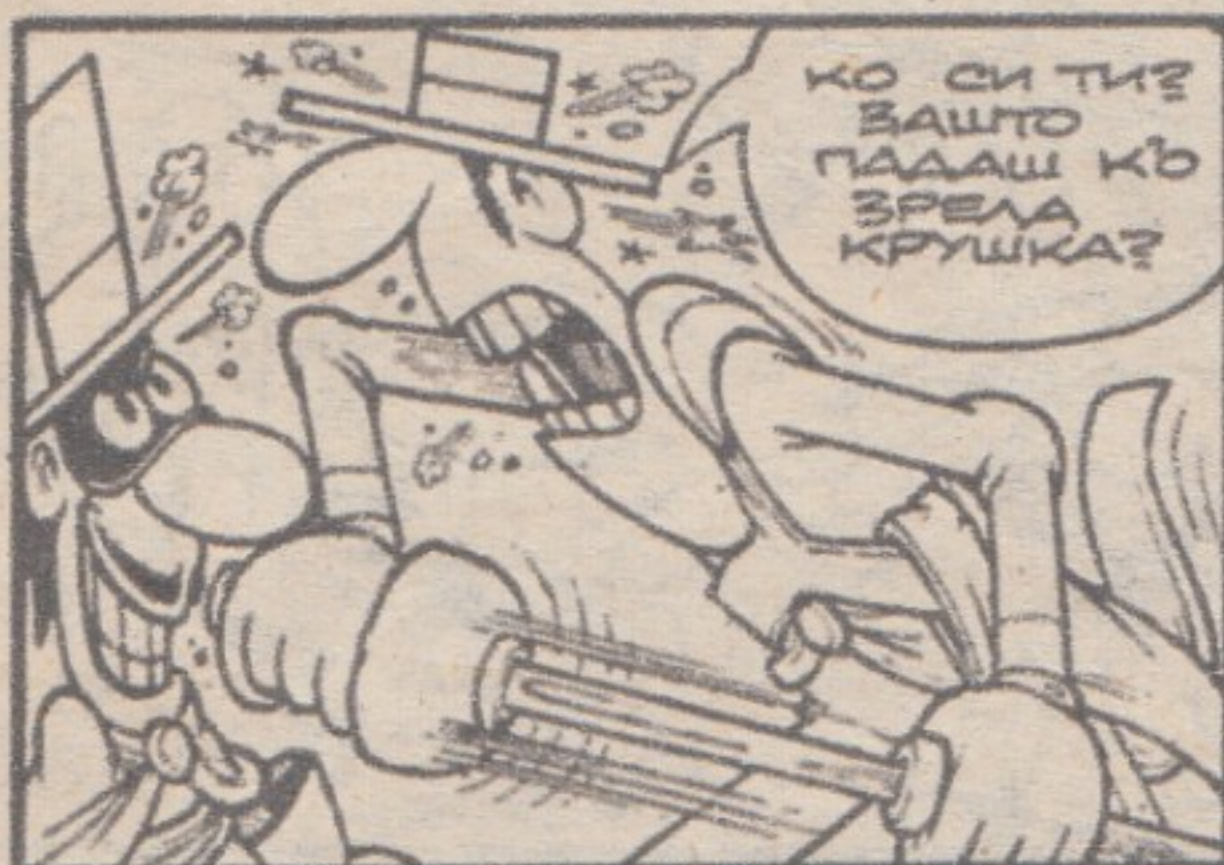
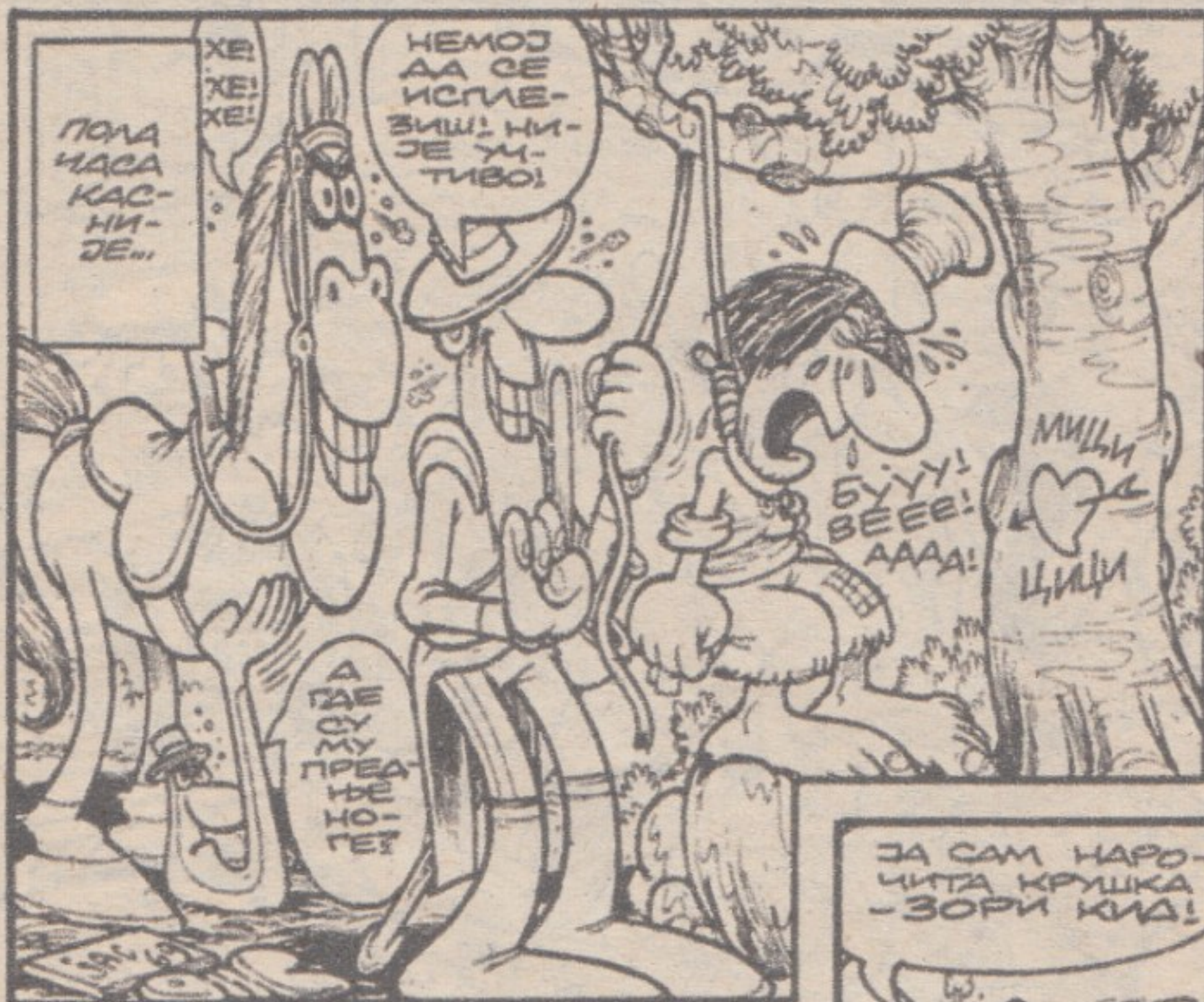
Наравно, једино дијамант сече дијамант, па се у прва 154 дана из ове лабораторије чуло само тихо стругање. Са минерала је скинуто око 50 карата тежине и он је постепено добијао облик. Толковски се затим упустио у дуго трајно скицирање и премеравање. Требало је одредити коначан изглед камена. Своју недоумицу на крају је свео на 13 могућих облика који су изливени у стотине пластичних модела.

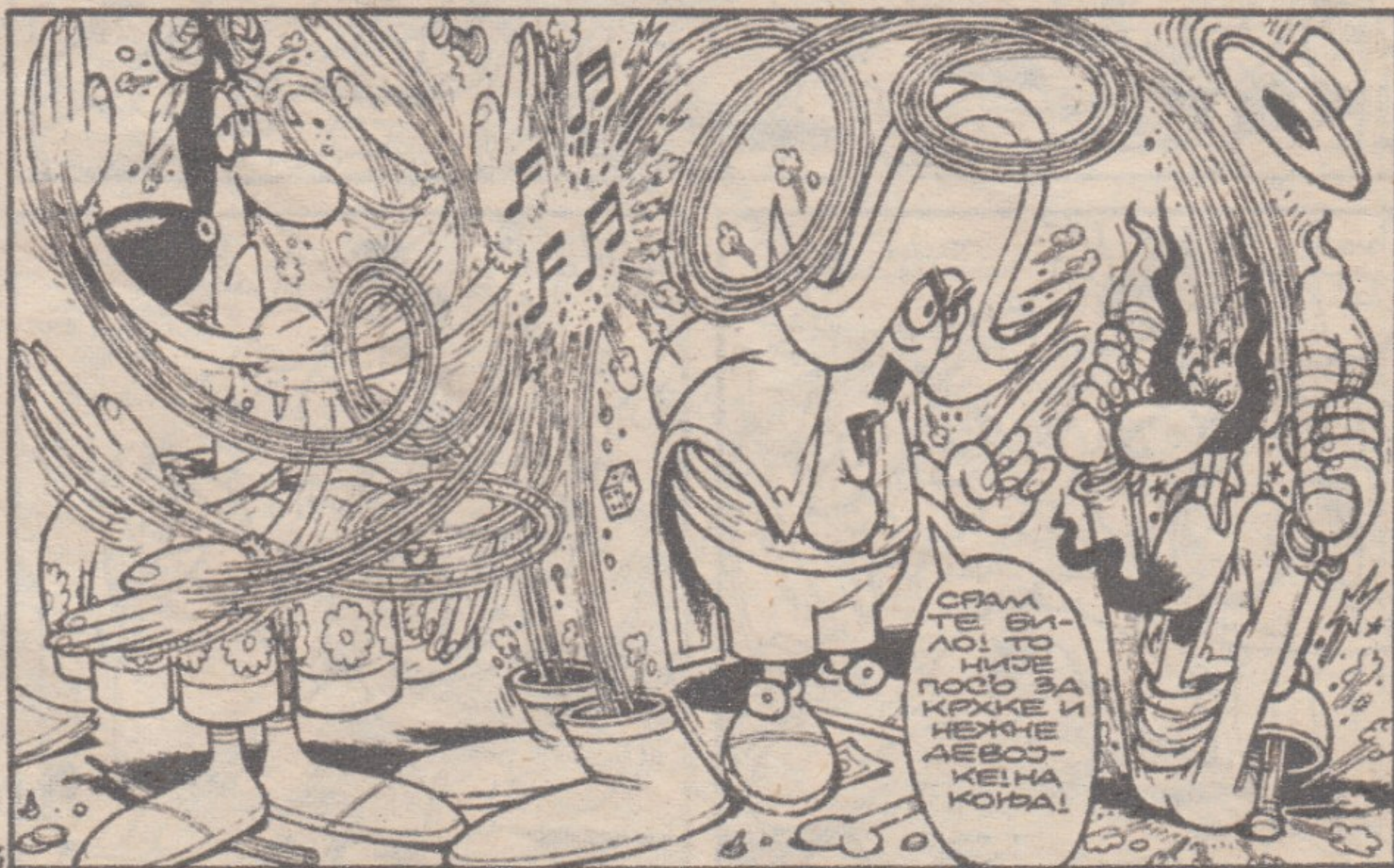
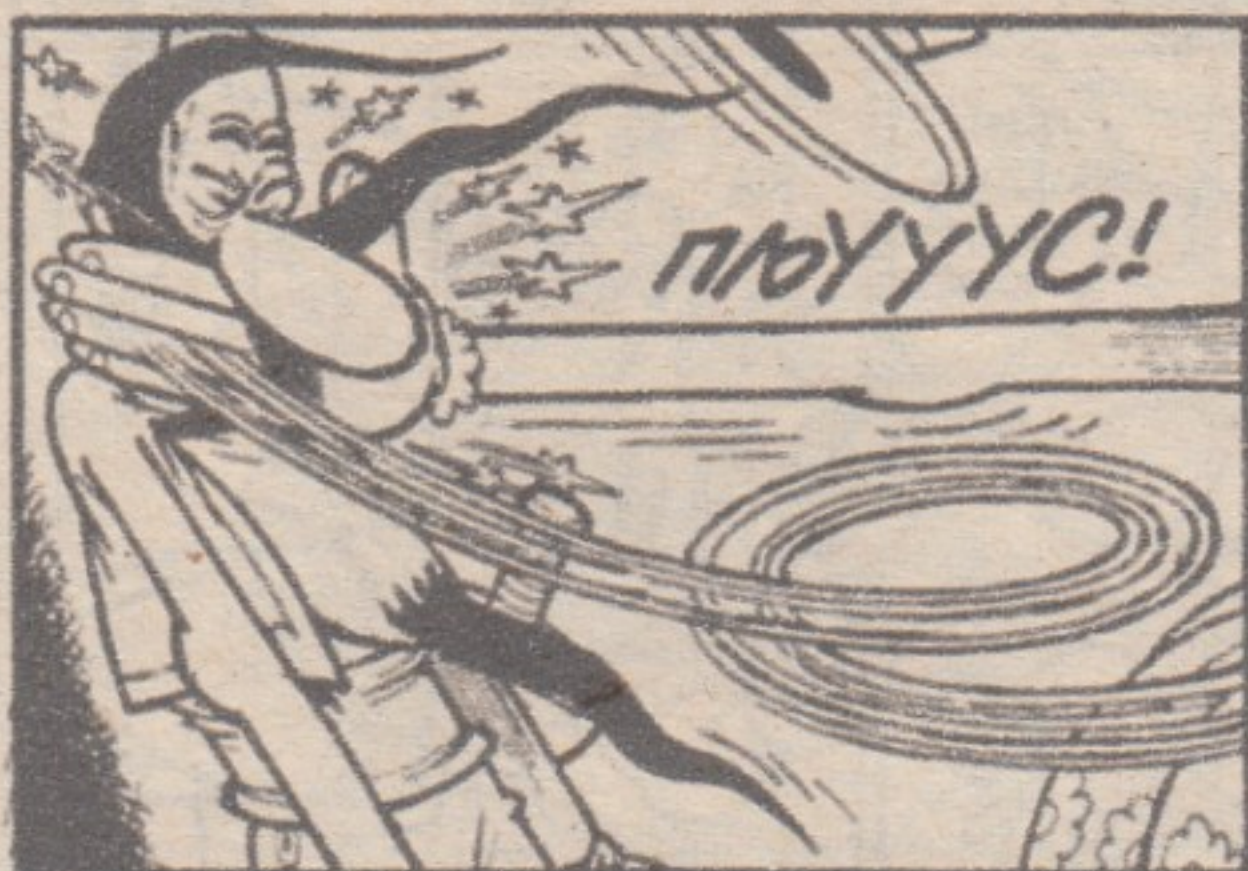
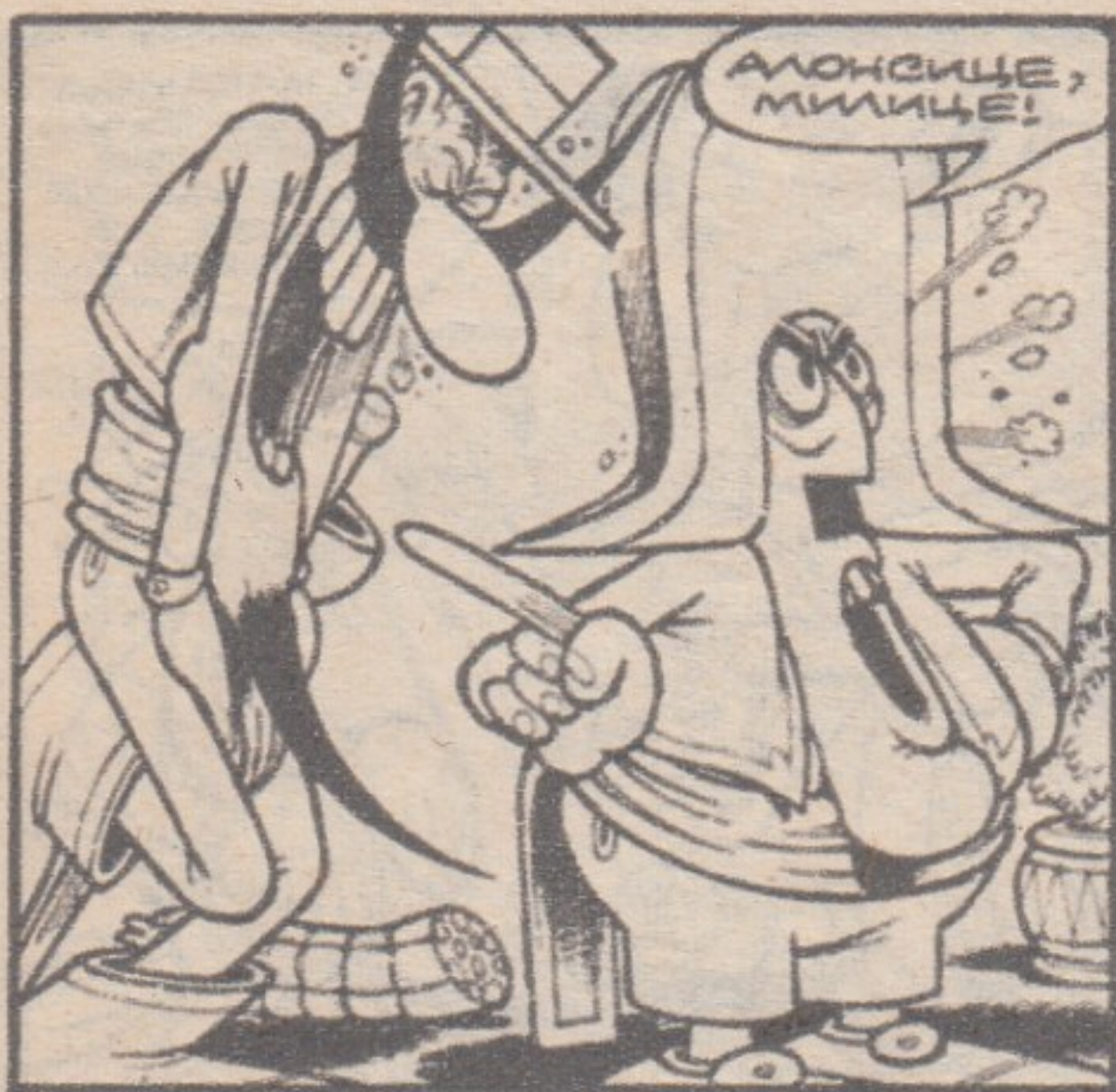
Марта 1990. године решено је да камен буде у облику срца и брушење до коначног изгледа могло је да почне. Радећи даноноћно Толковски је априла 1991. дакле, после пуне три године рада, завршио своје ремек-дело. Драгуљ је на крају тежио 273 карата, што је такође велики успех јер му је током обраде сачуван највећи могући облик. Данас је камен прави понос иначе богате колекције компаније „De Beers”.

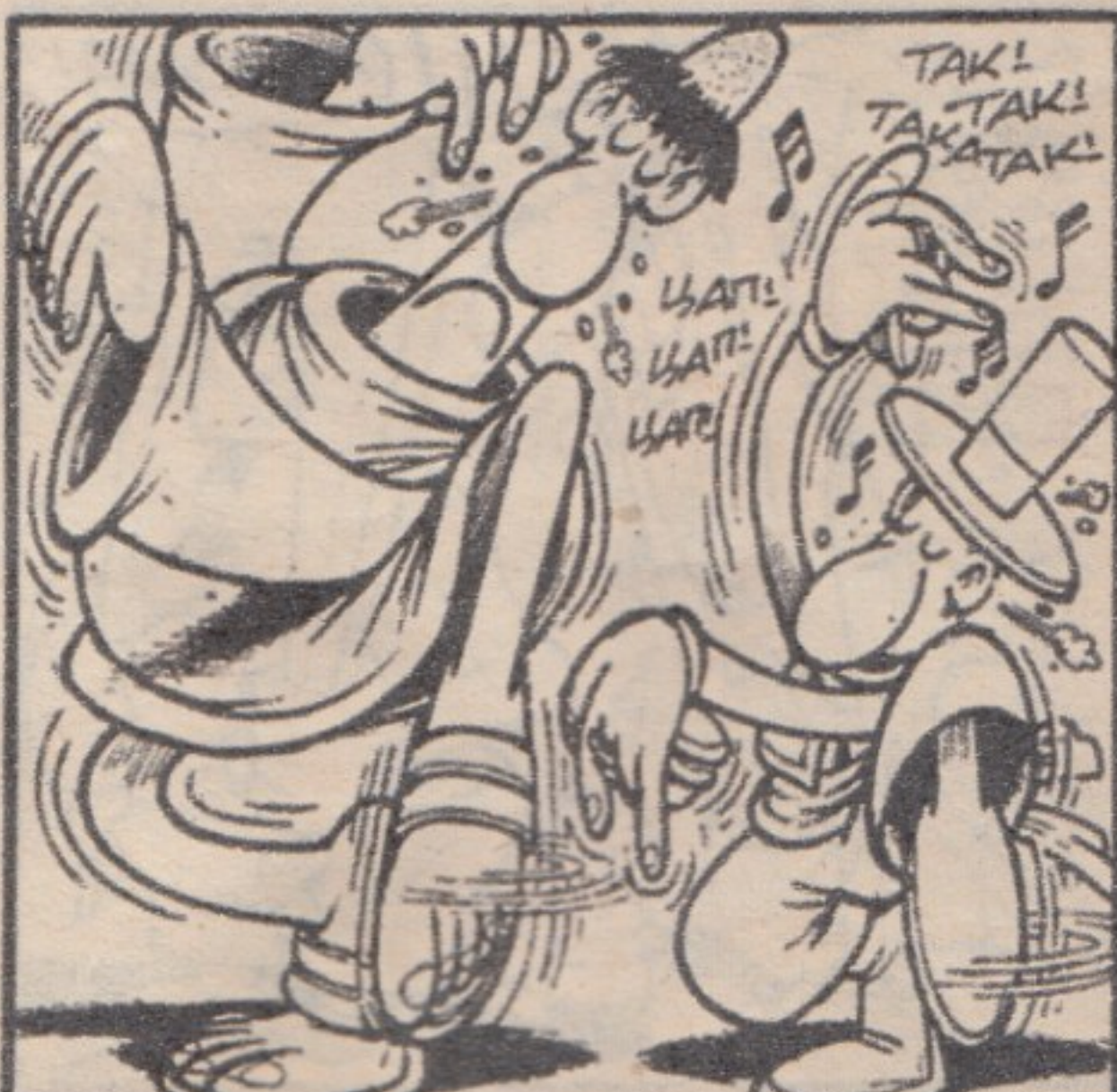
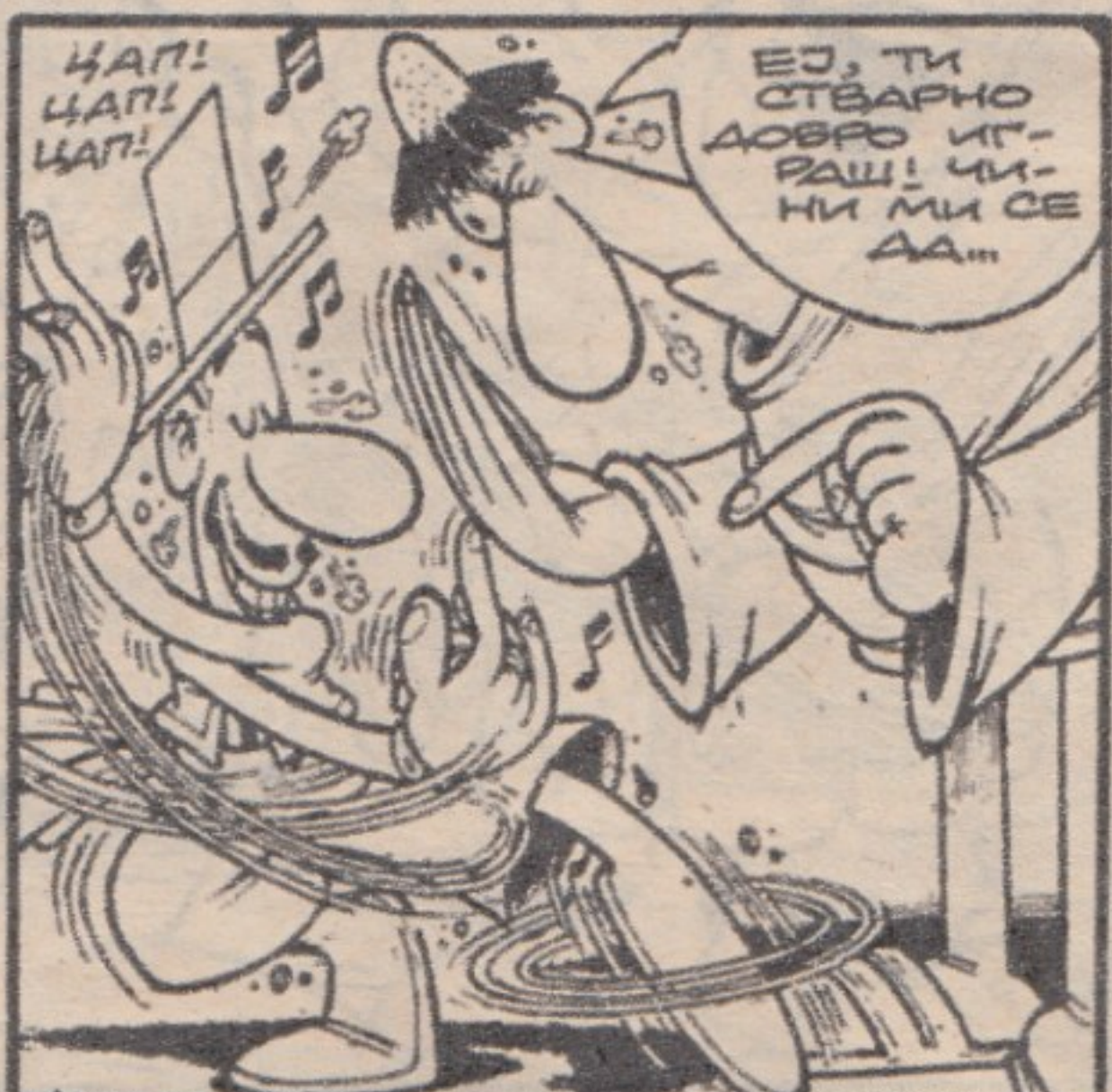
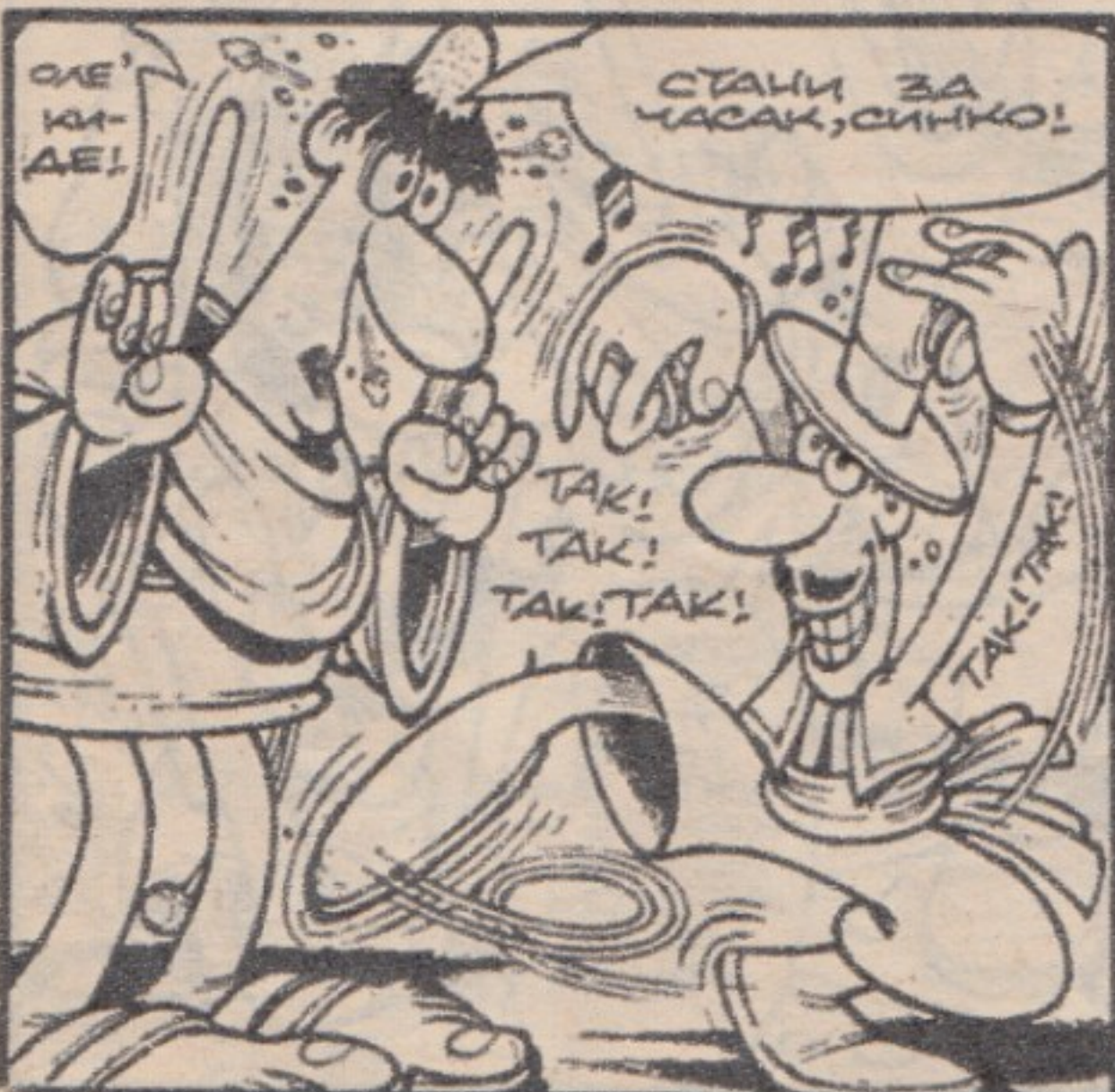
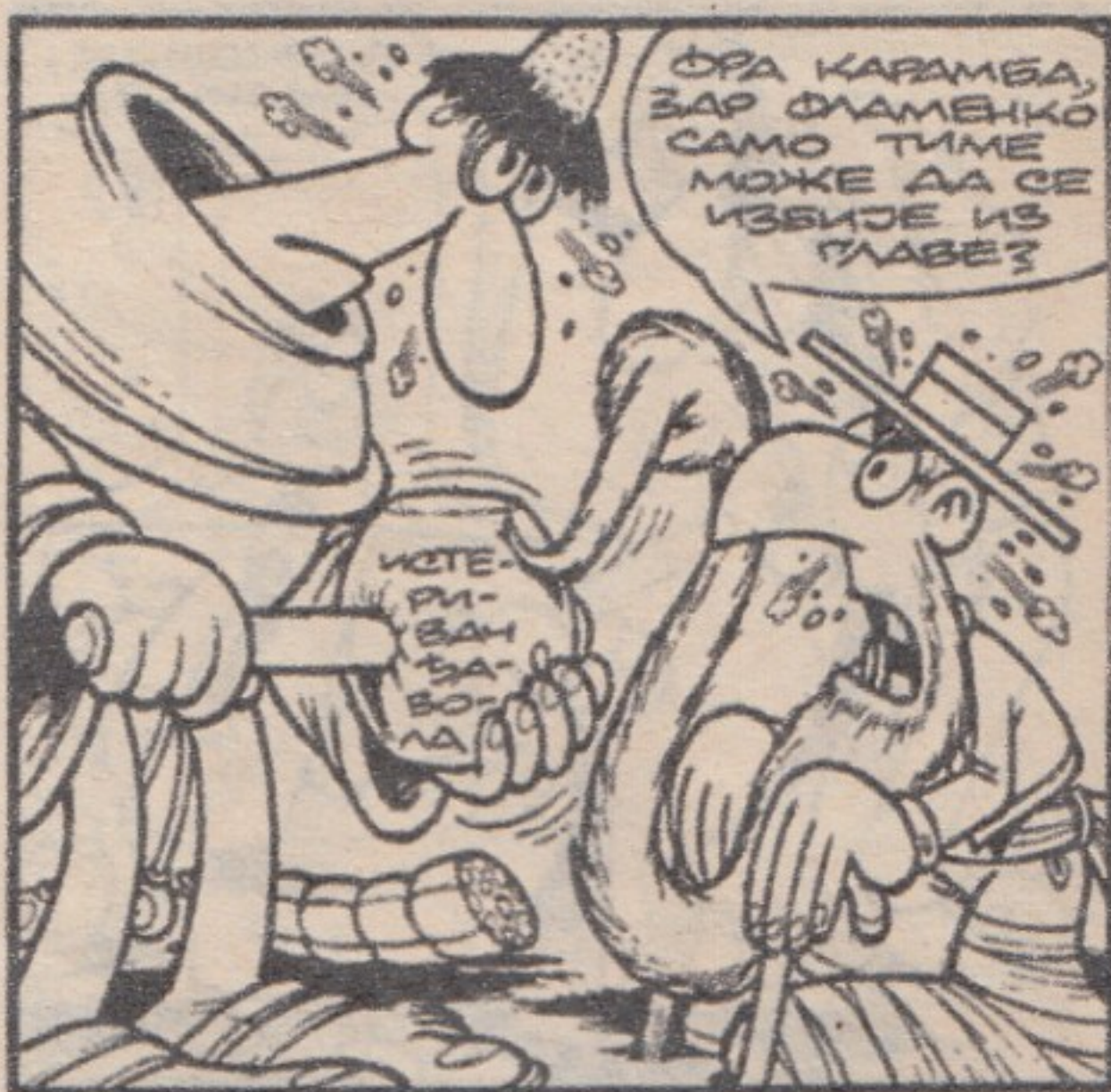
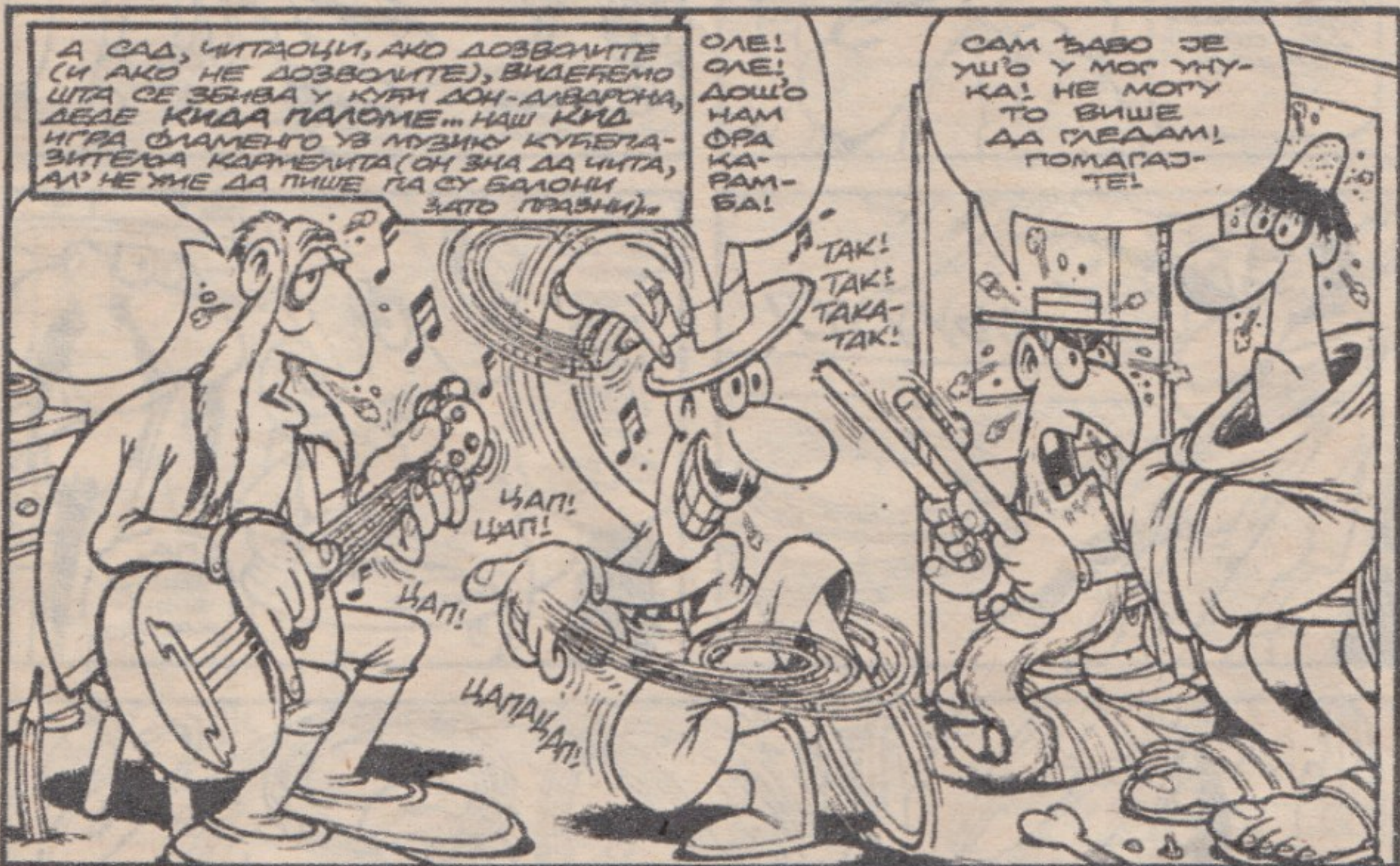
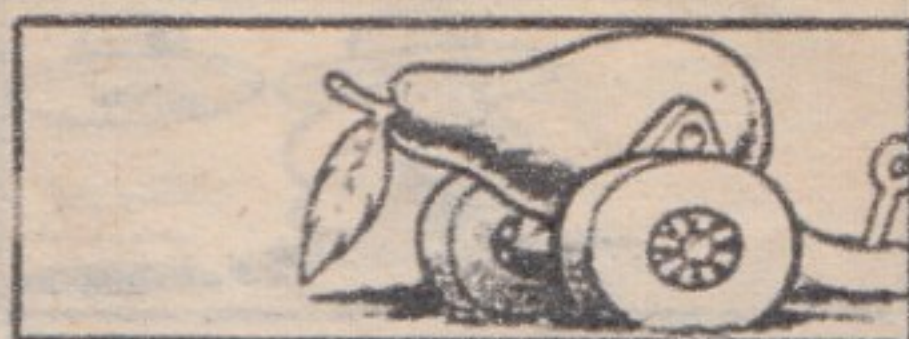
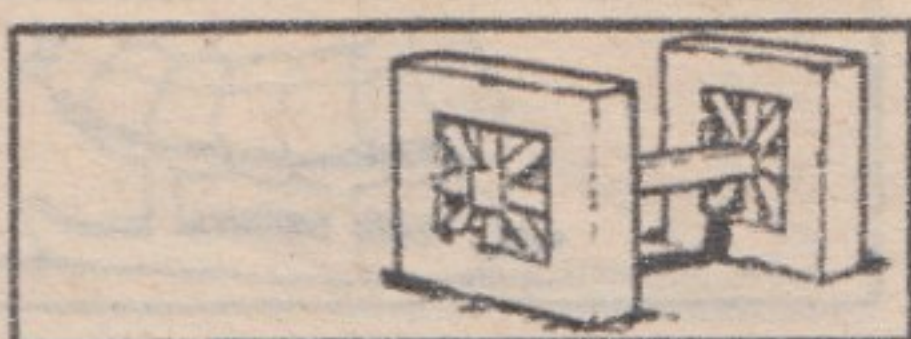
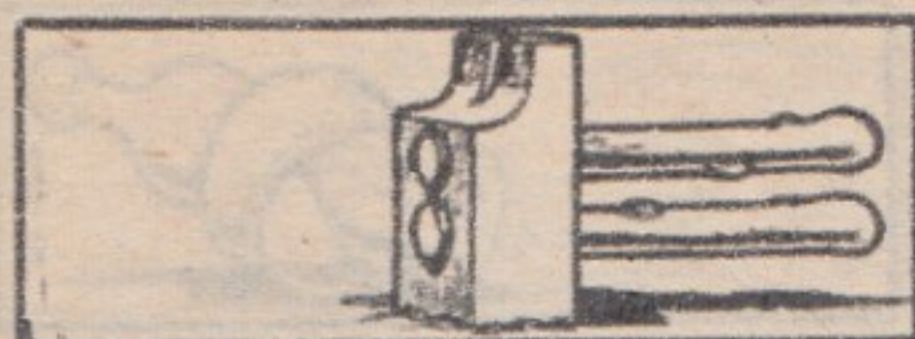
Петар Јањатовић

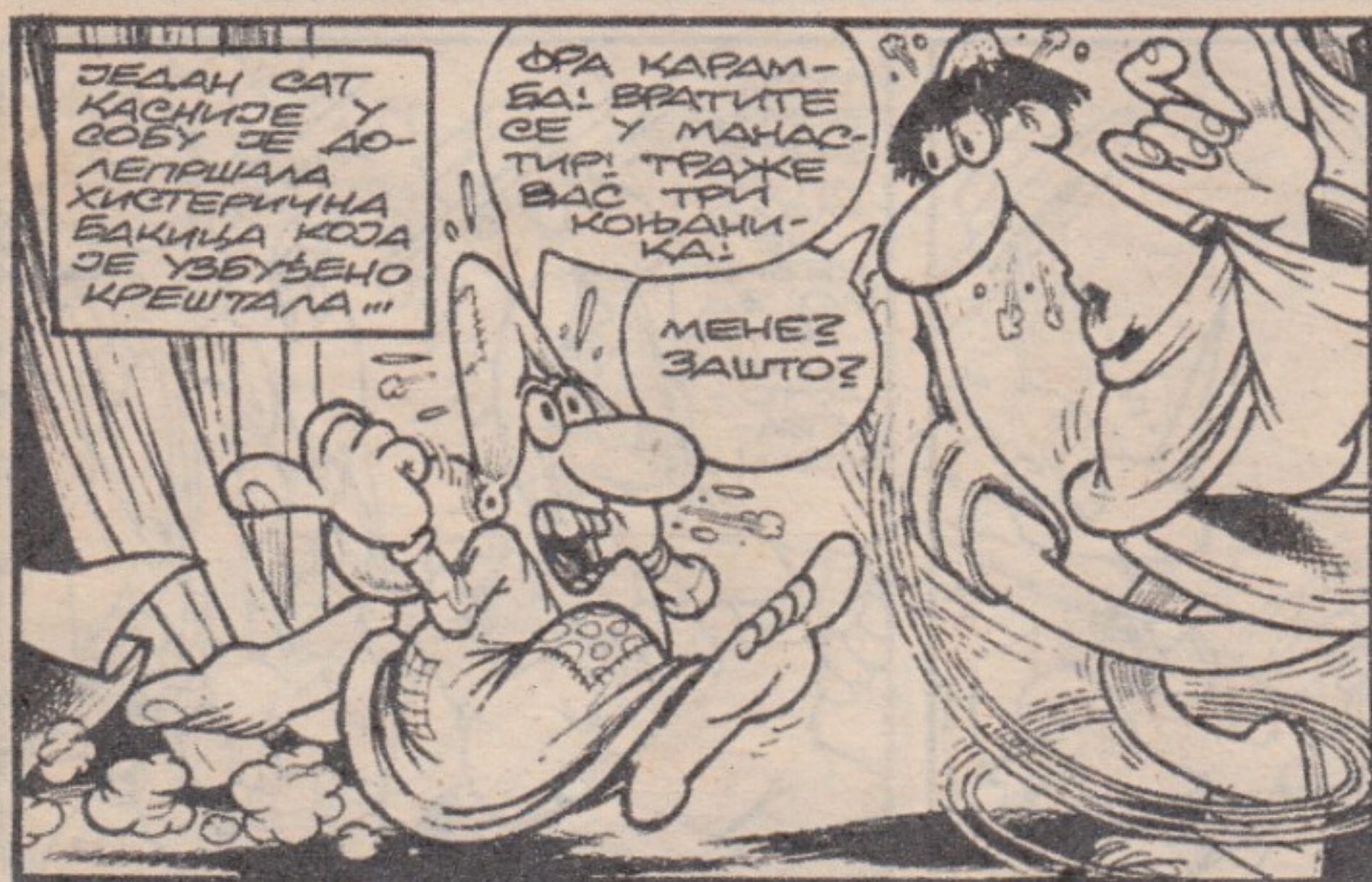
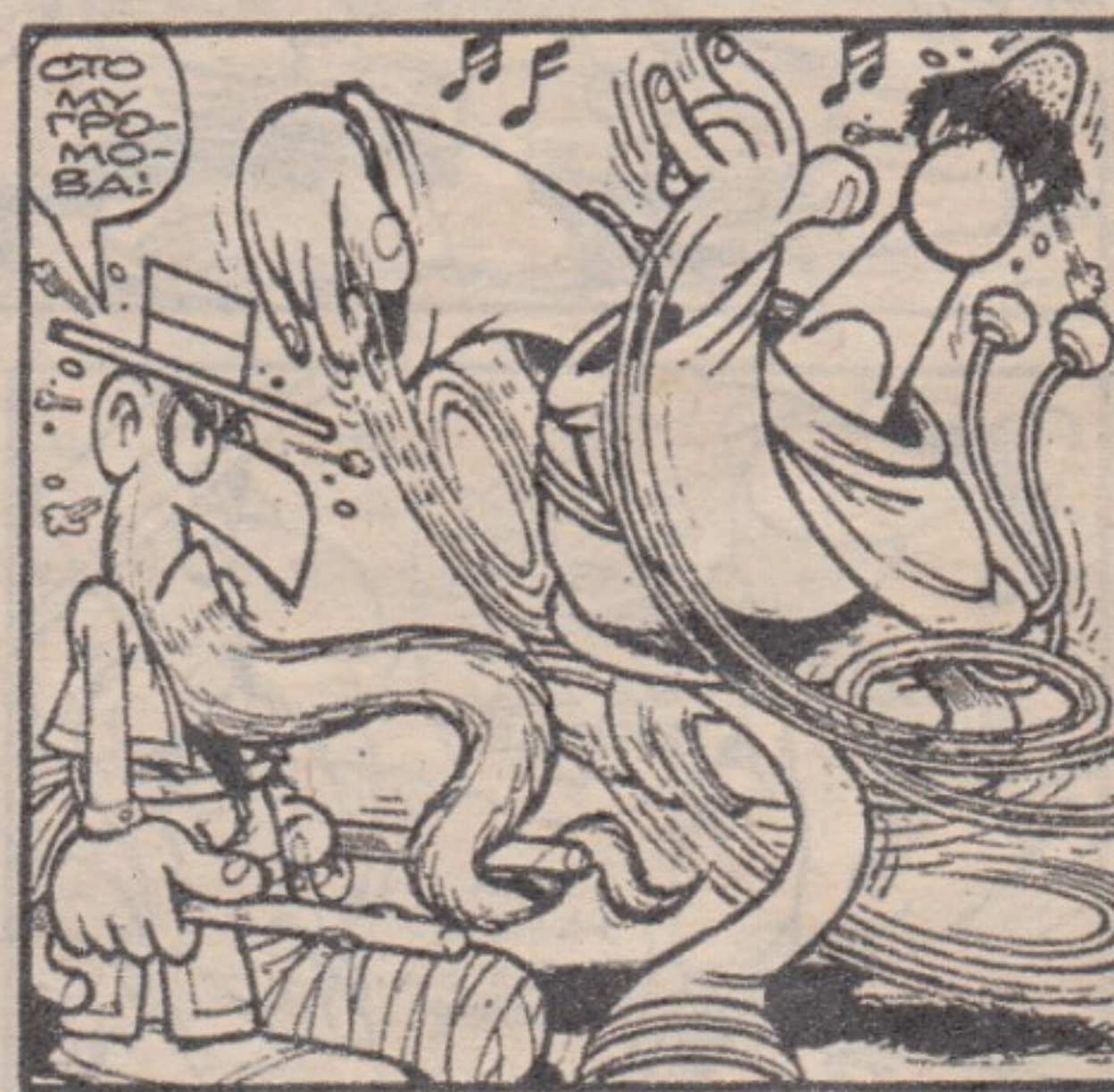
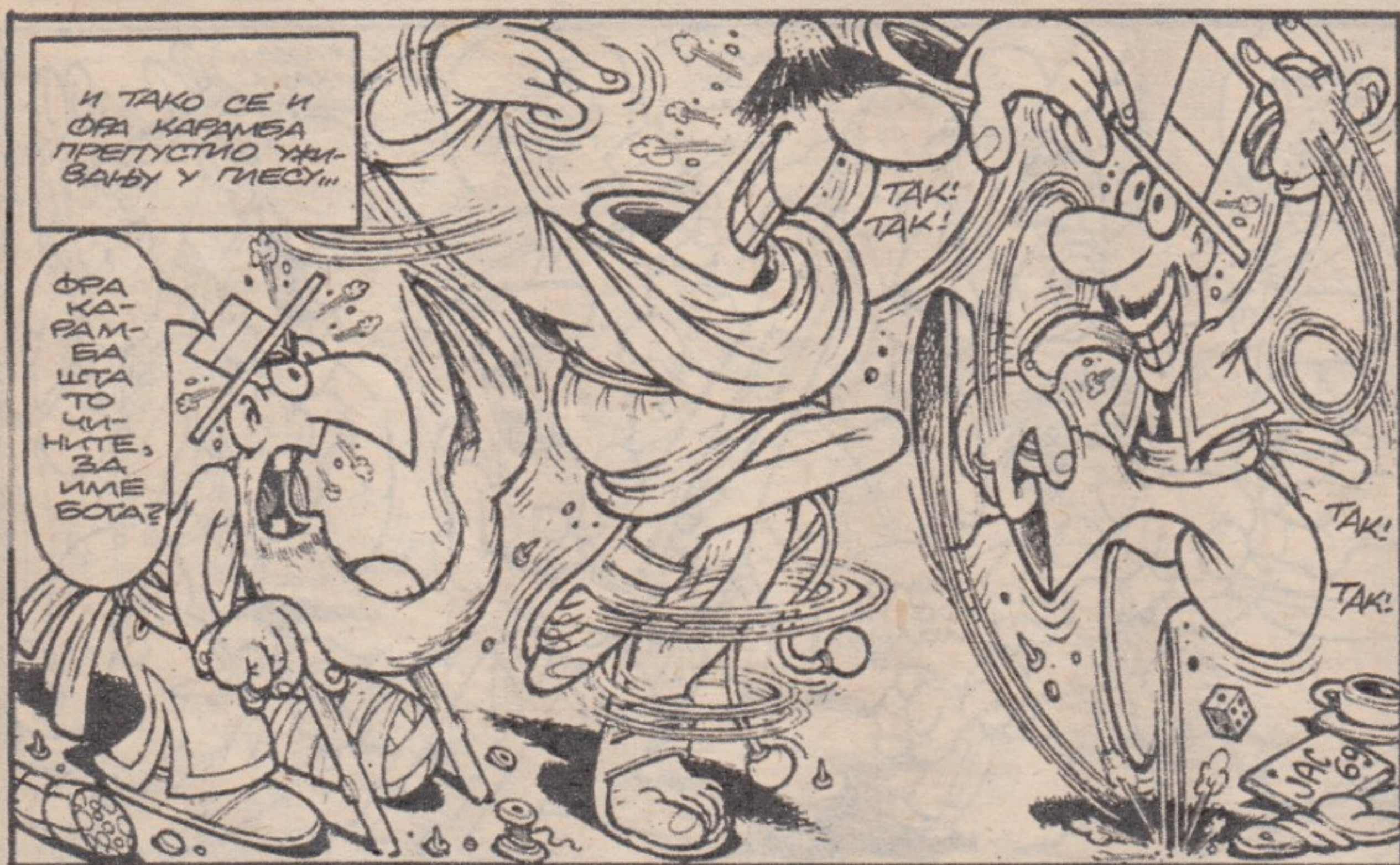
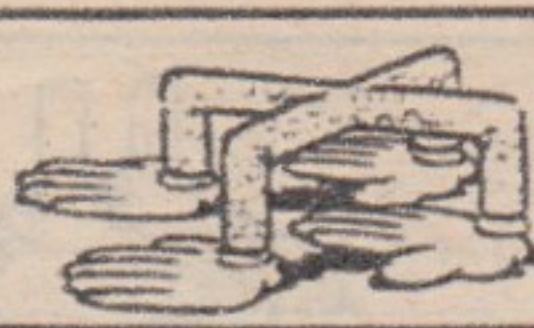
JACOVIĆI: ЗОРИ ПРОТИВ ЗОРИДА

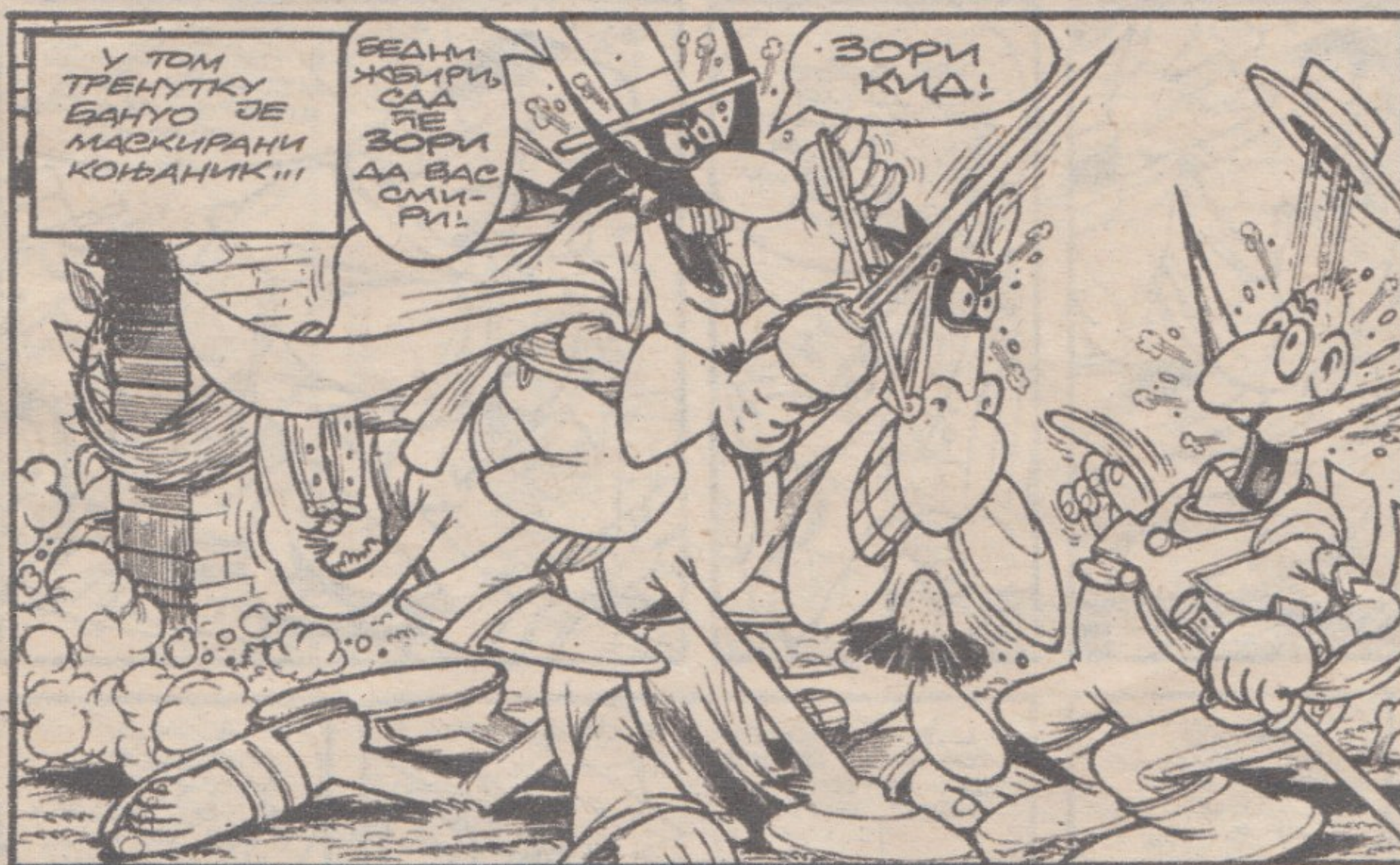
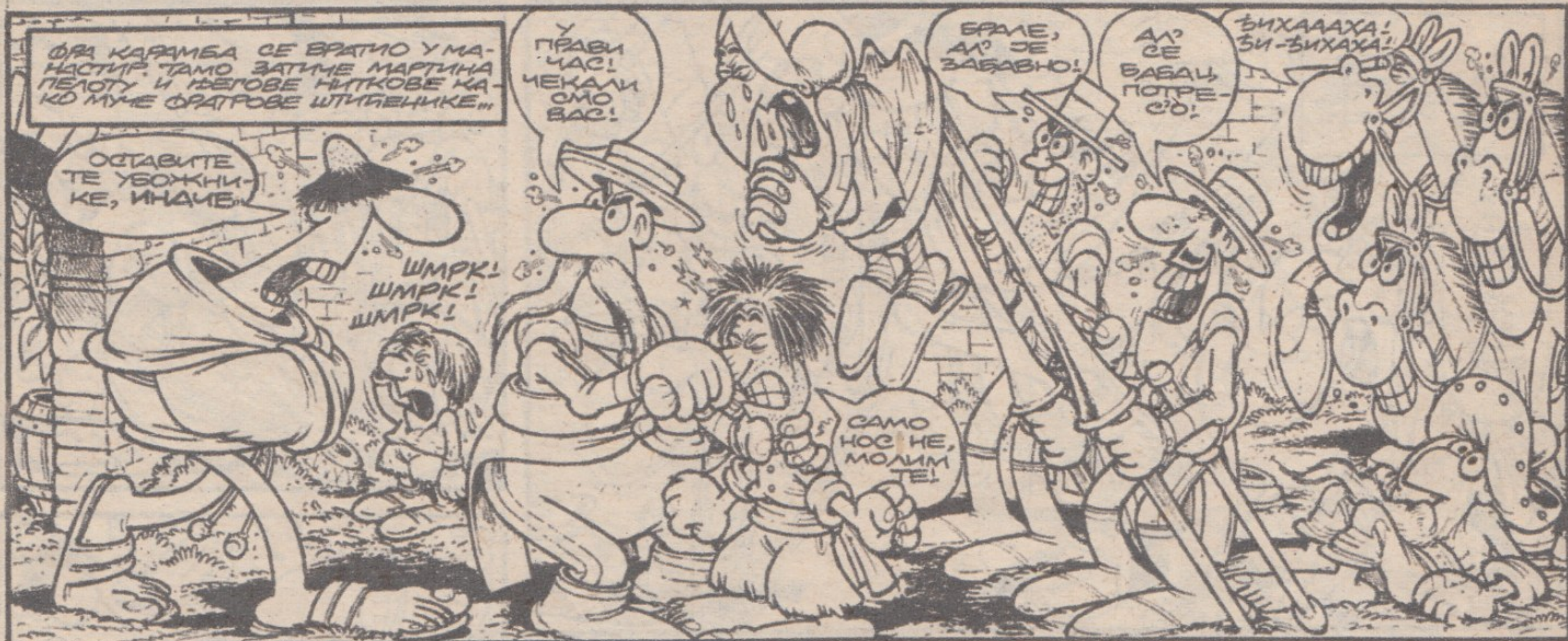
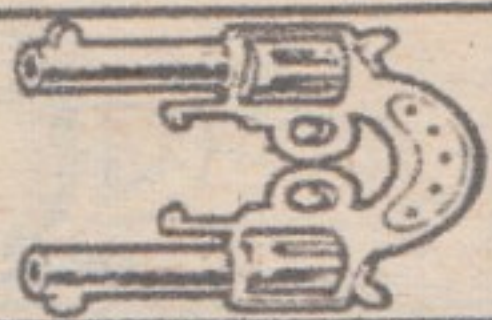

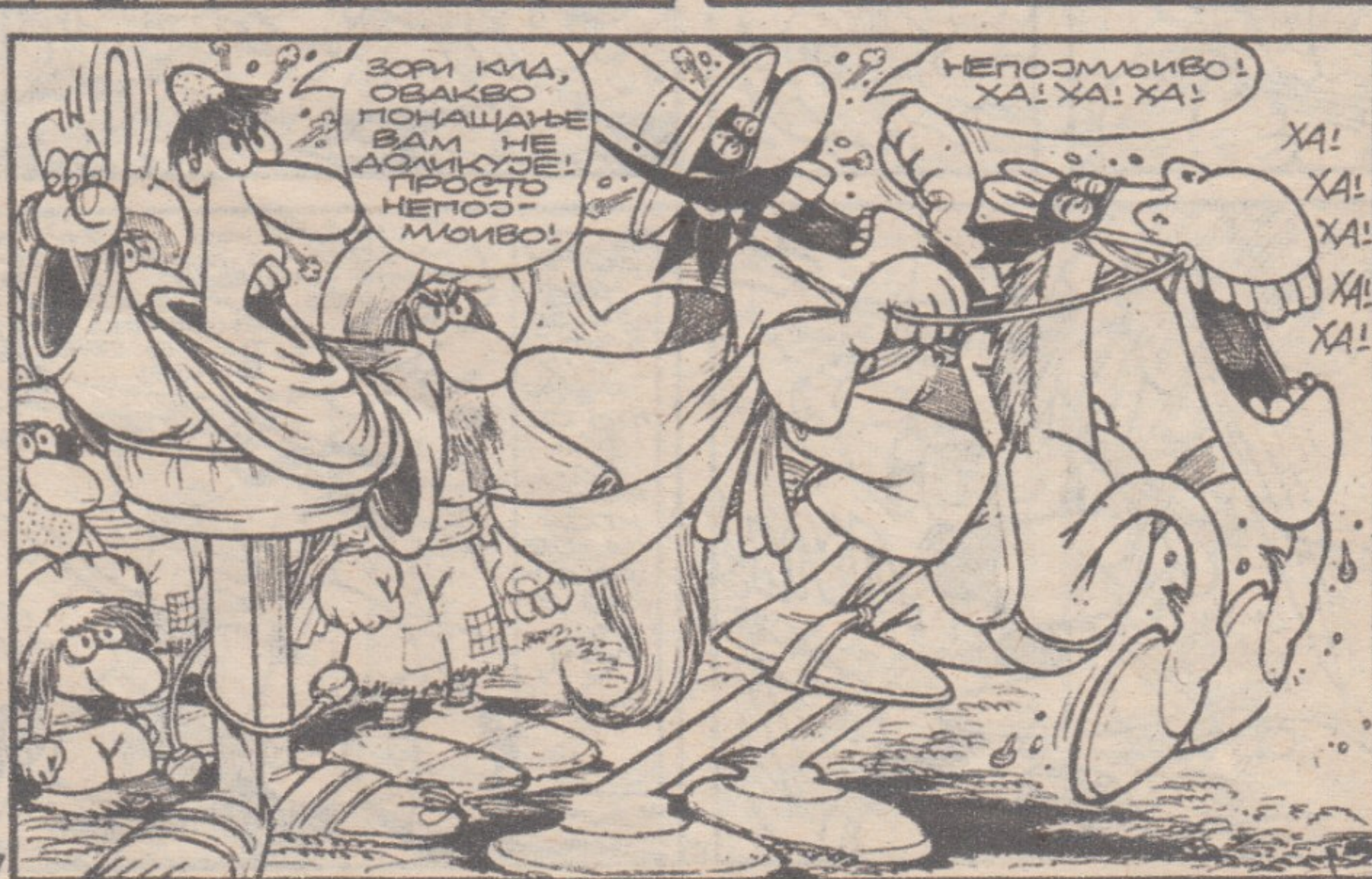
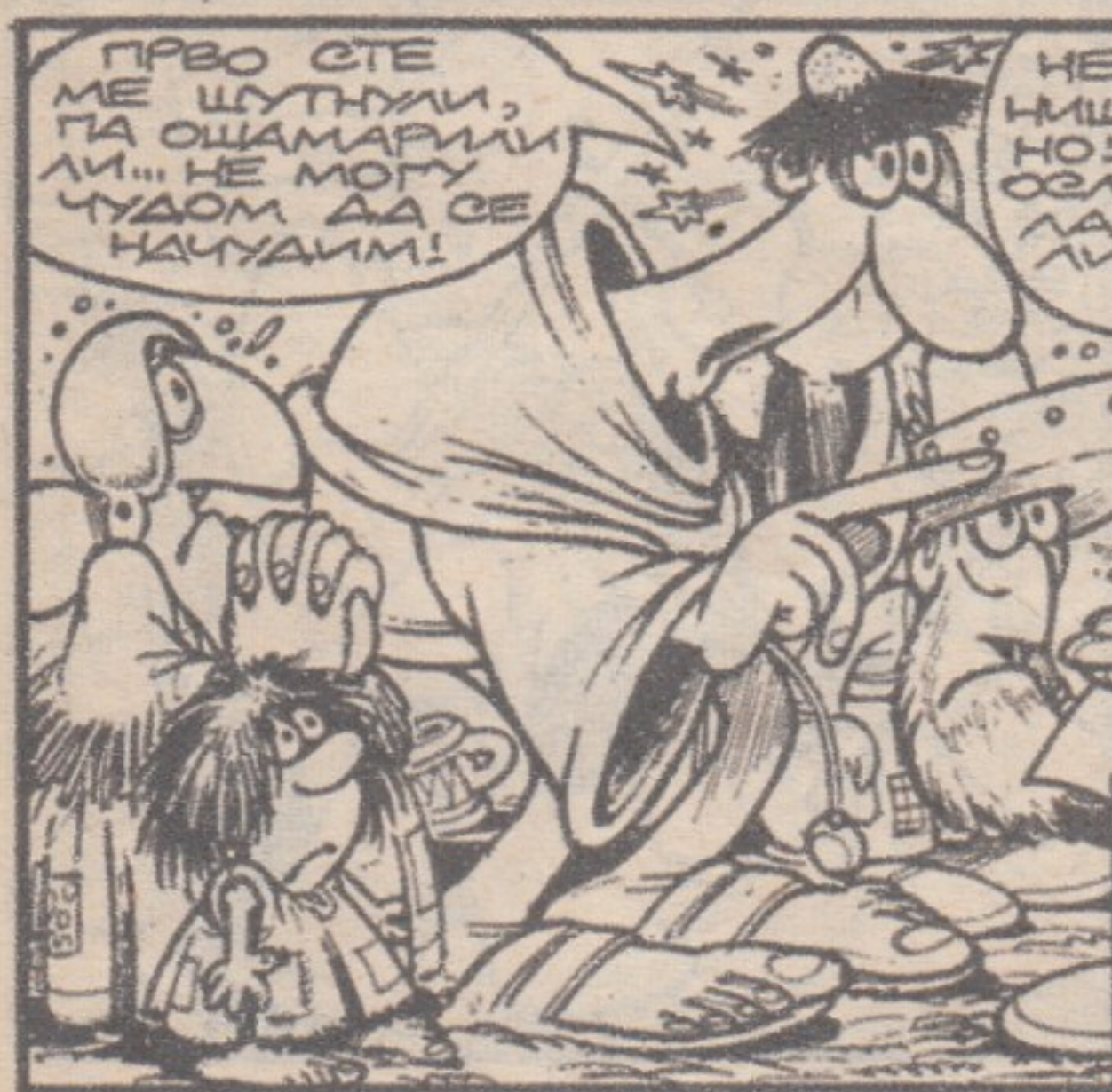
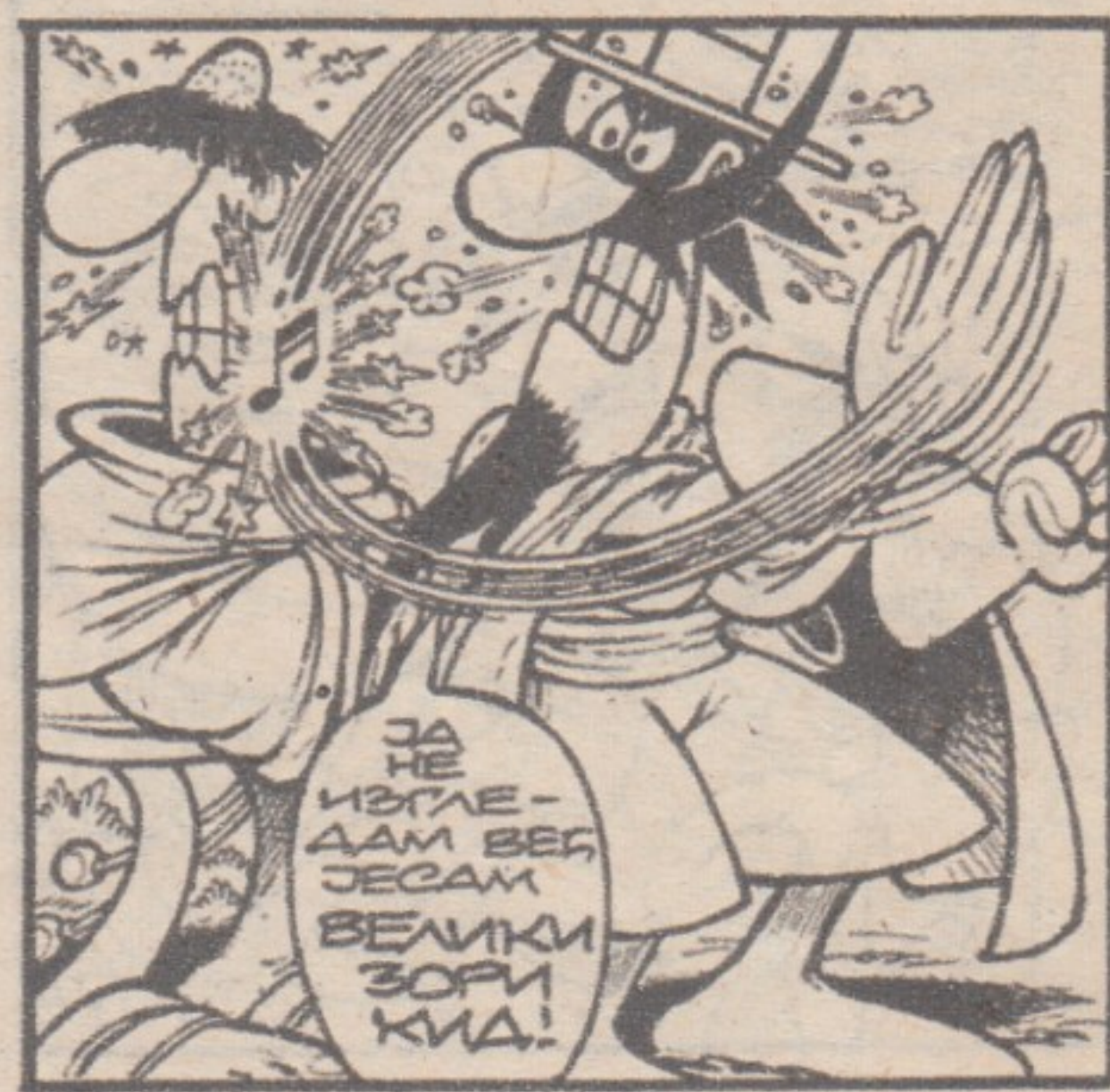

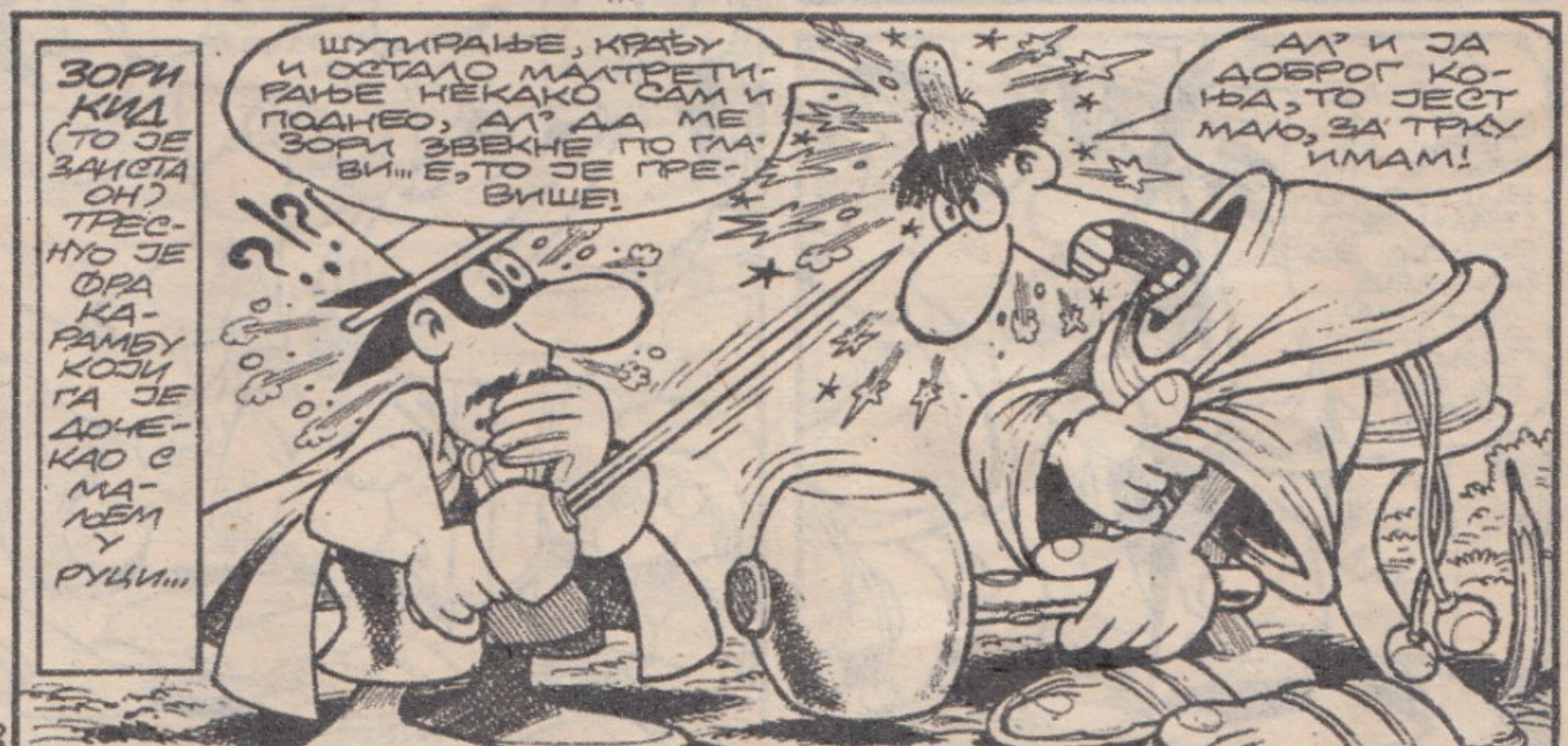
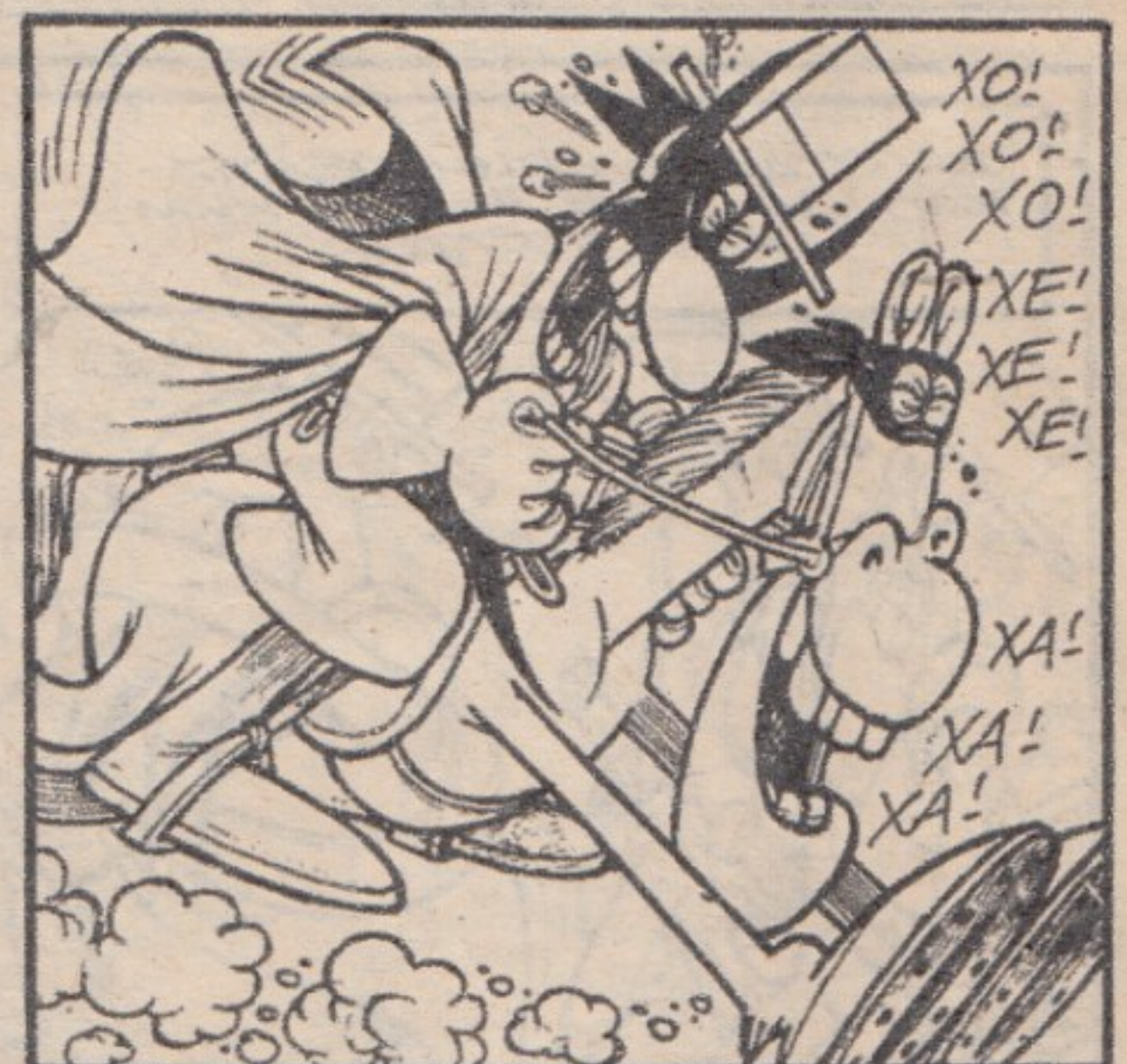
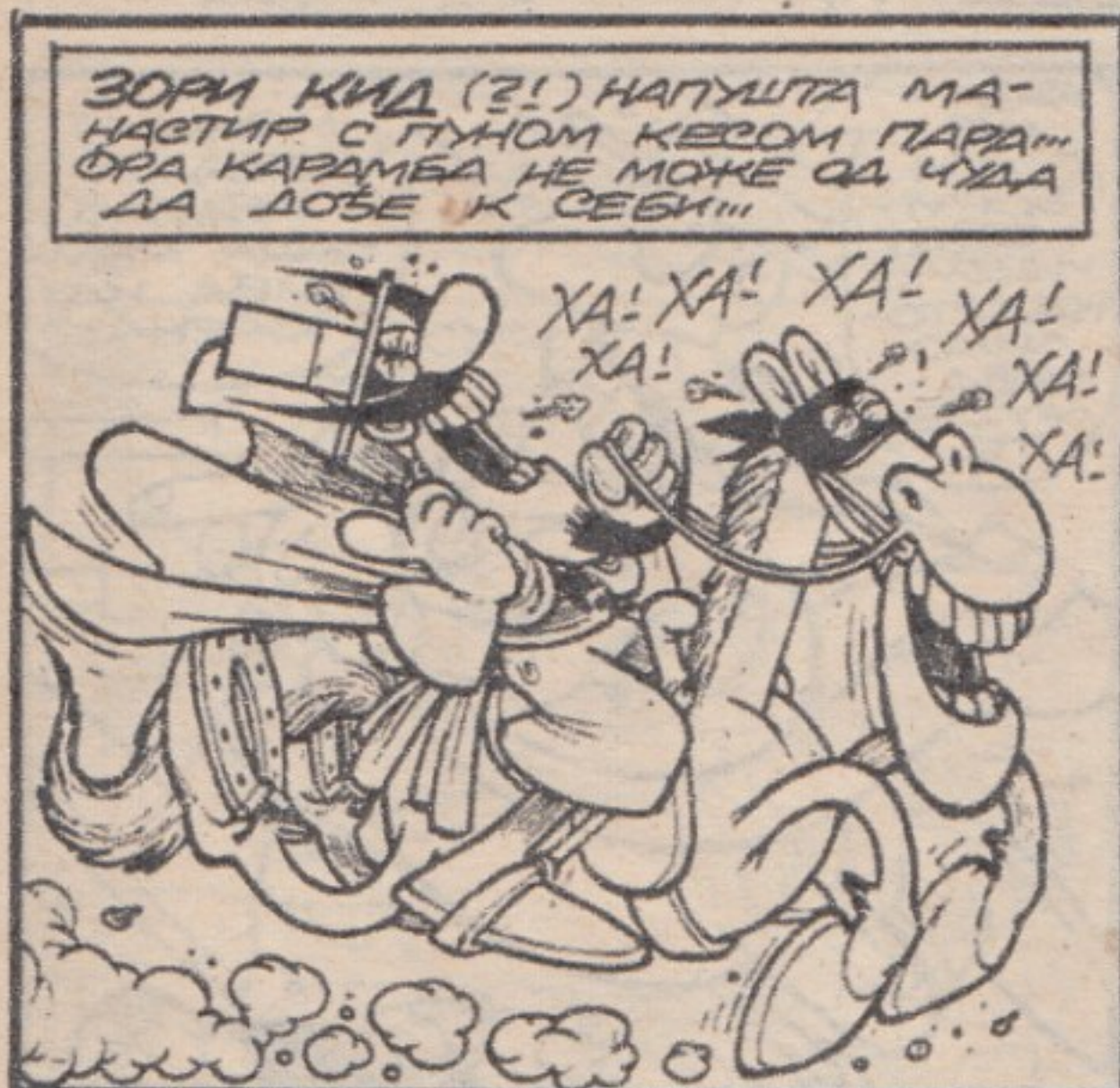
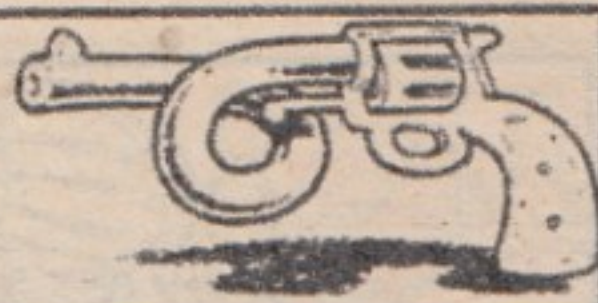
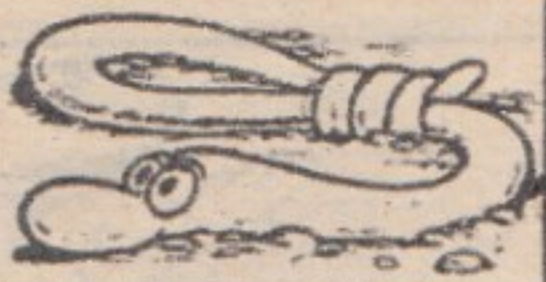

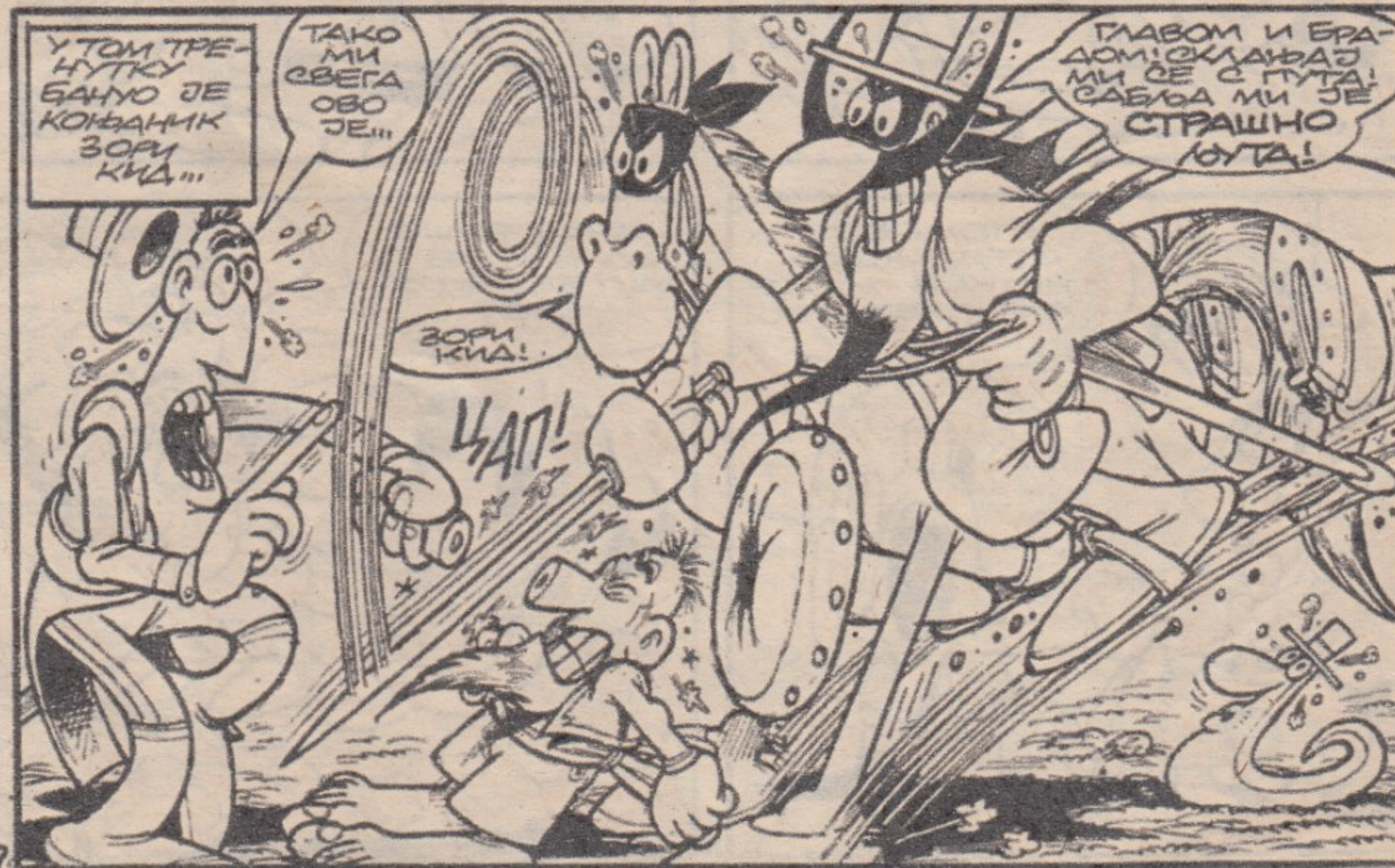
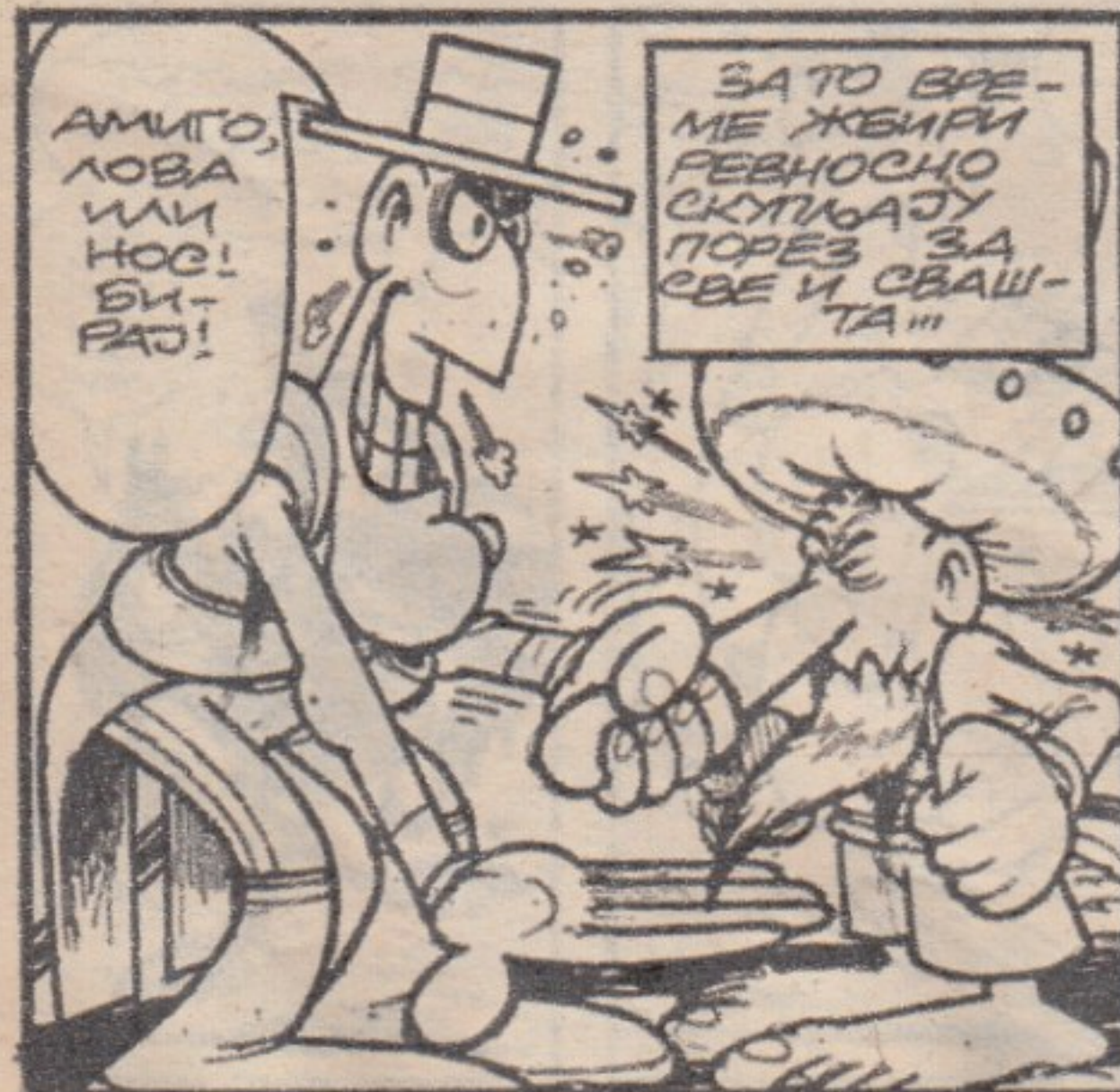
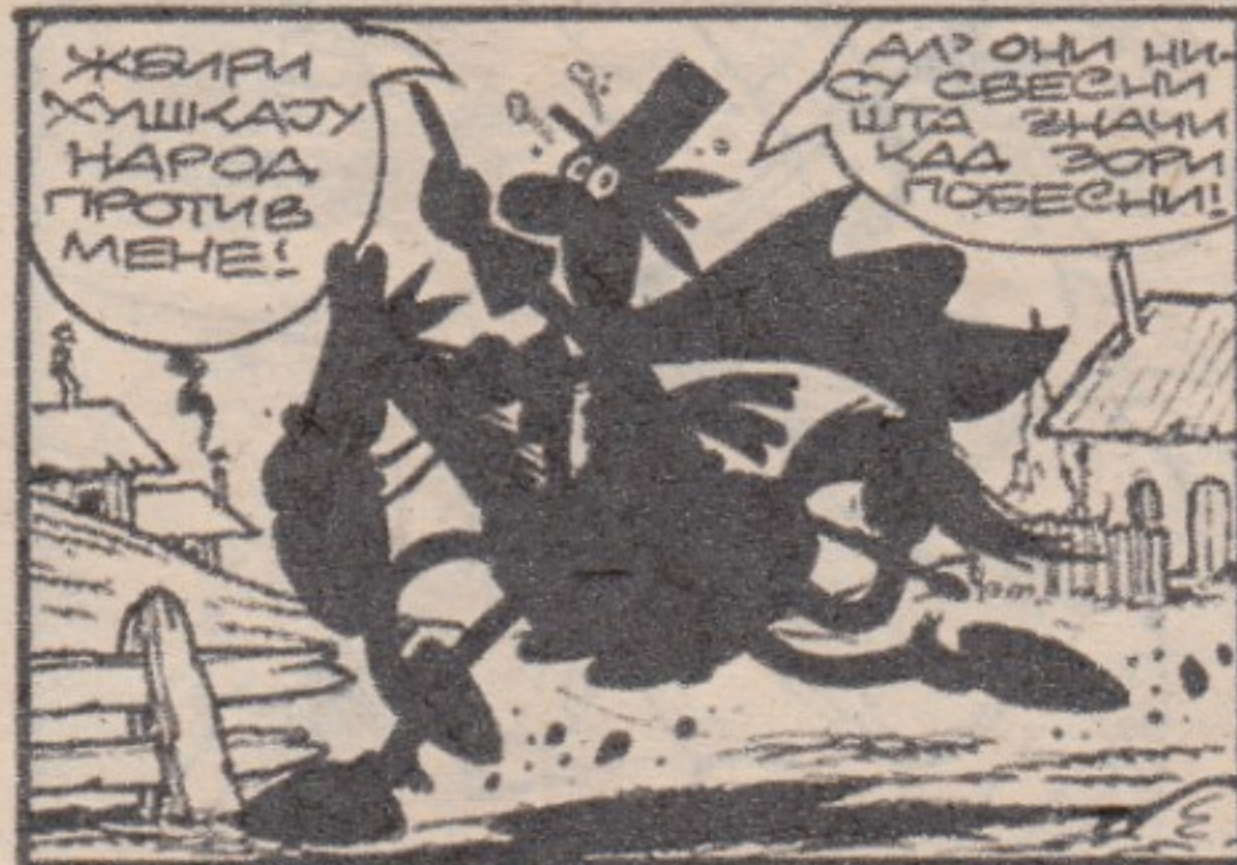
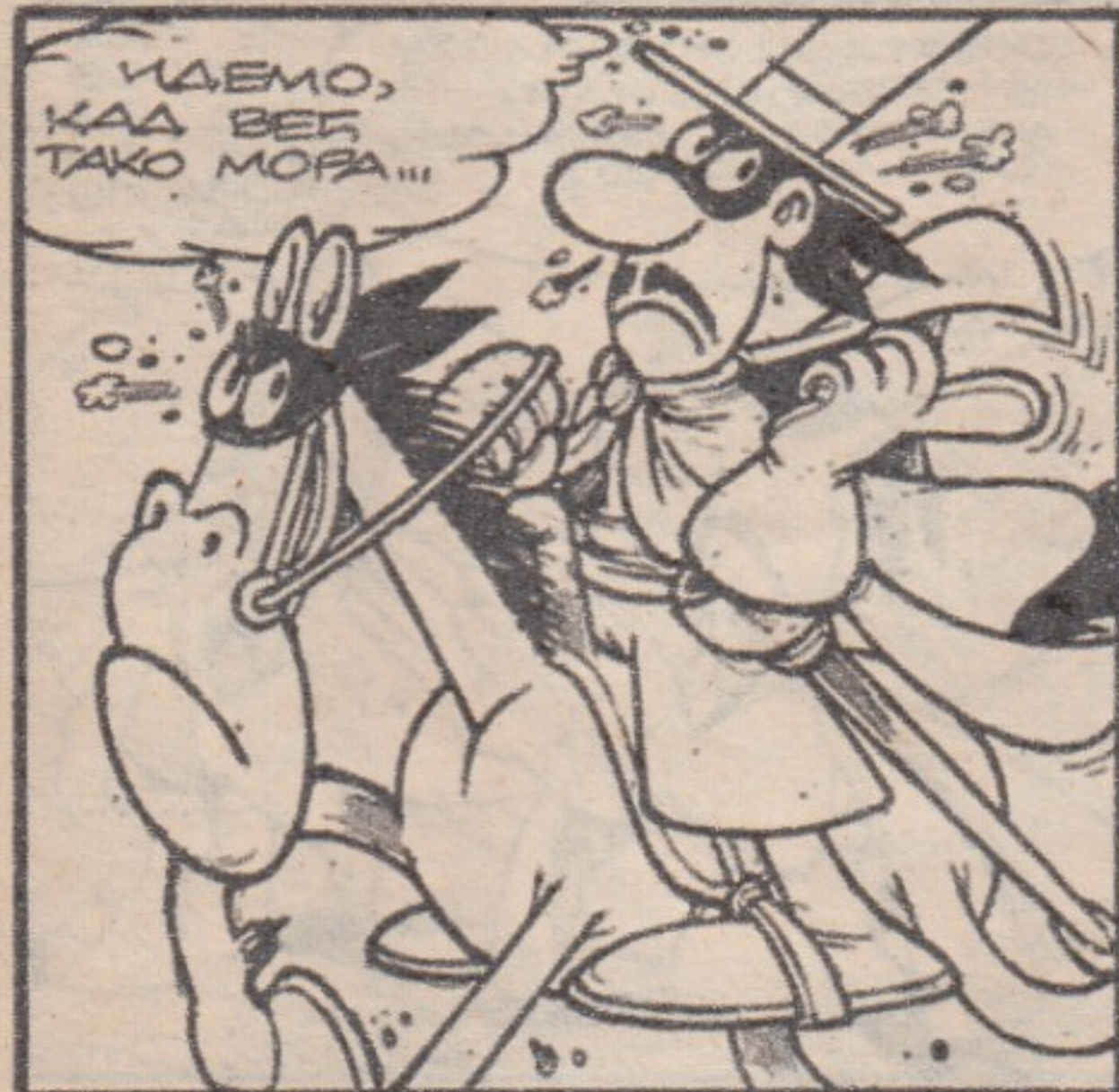
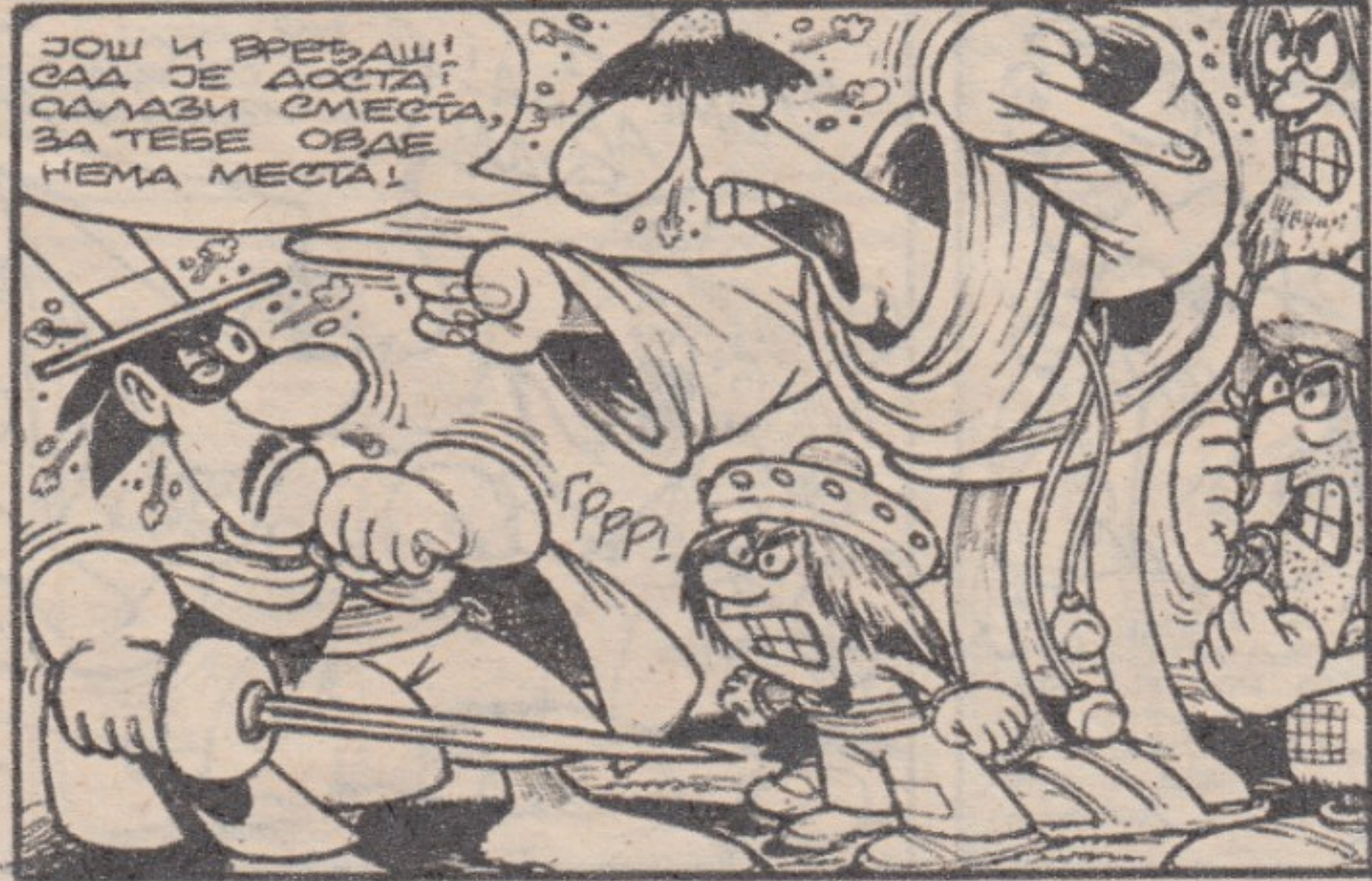
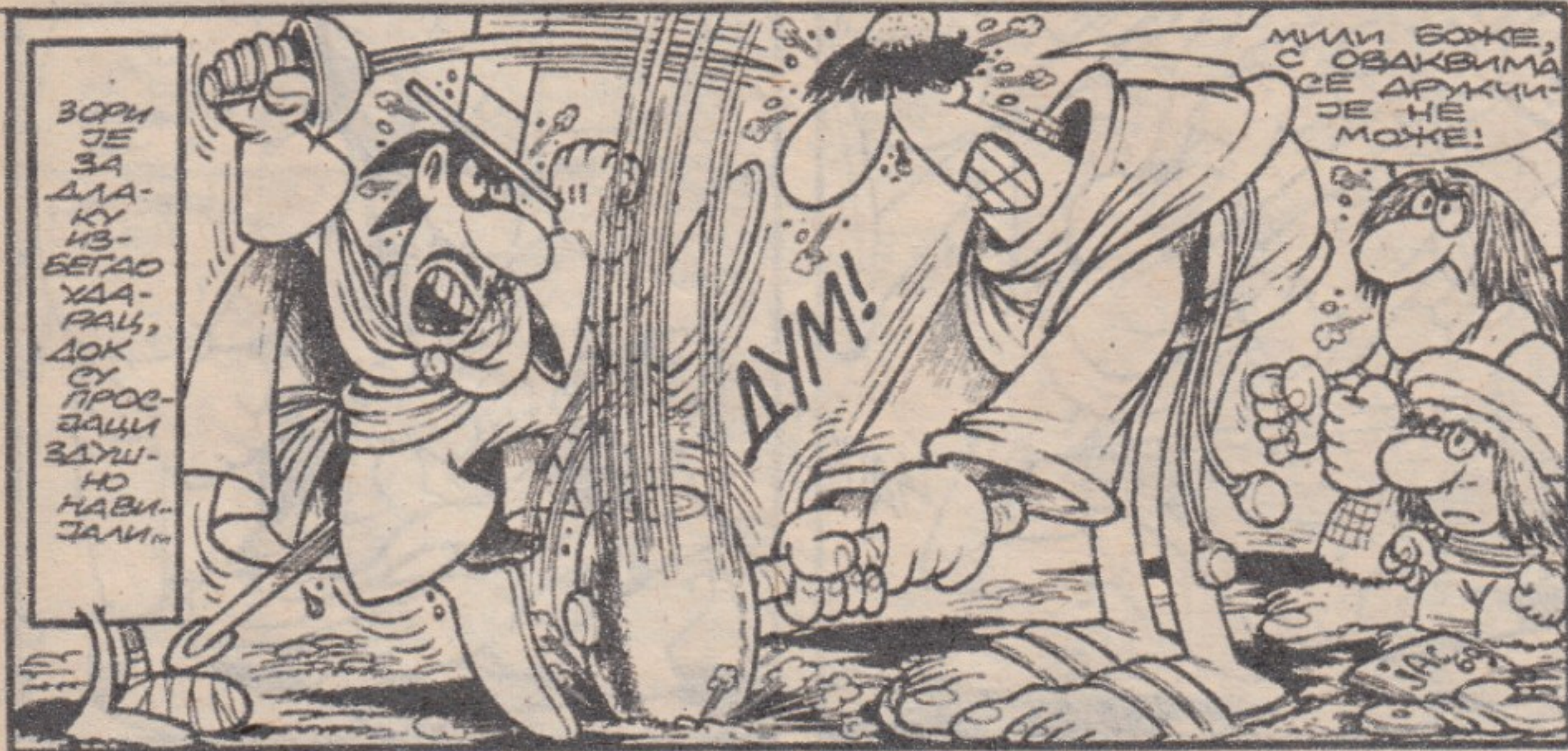
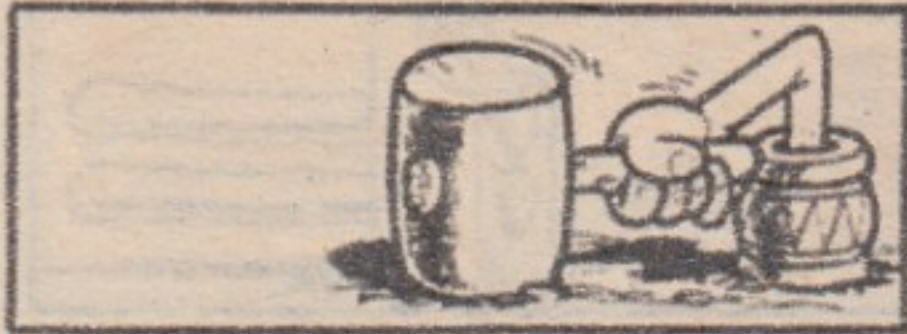

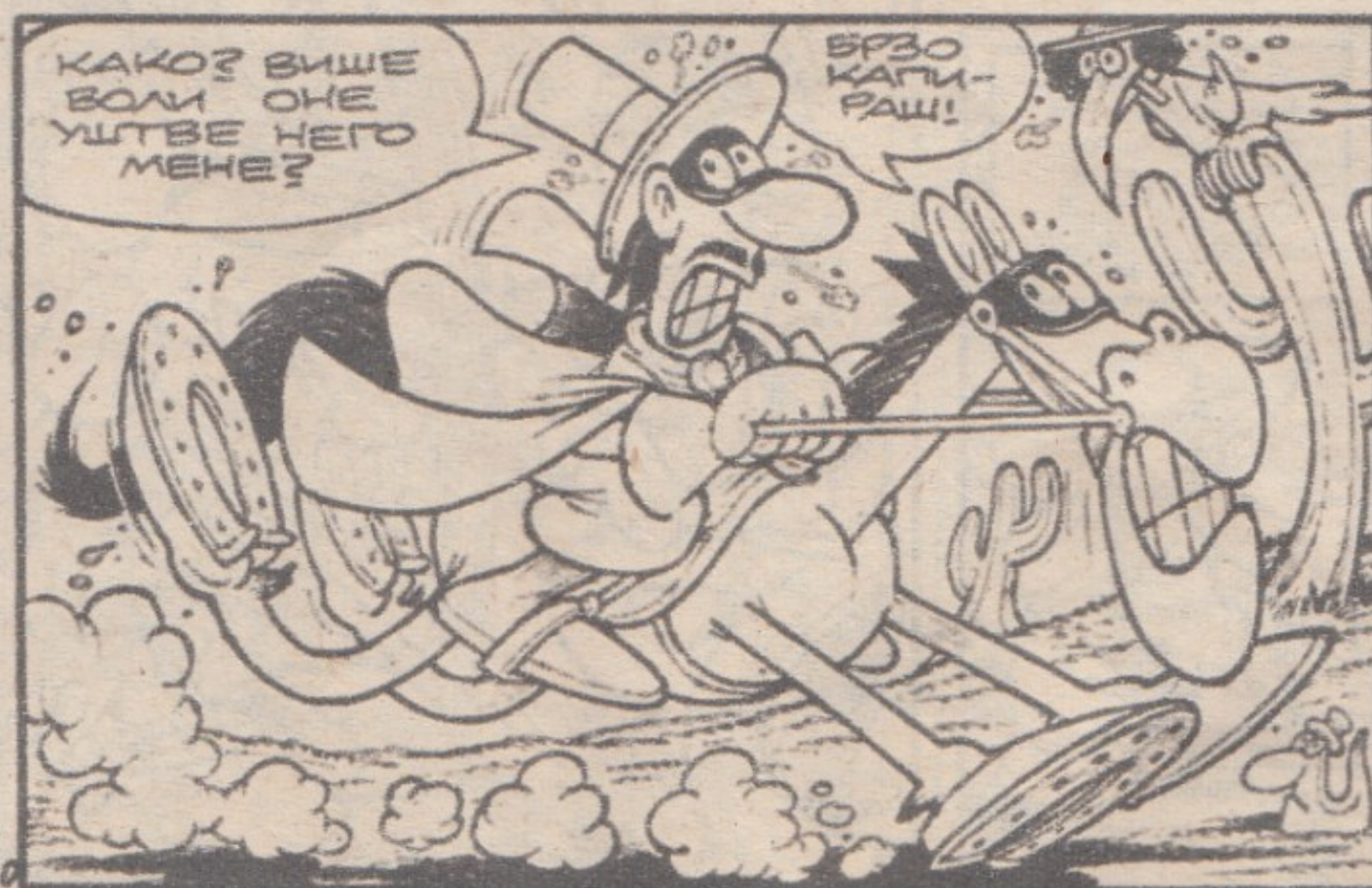
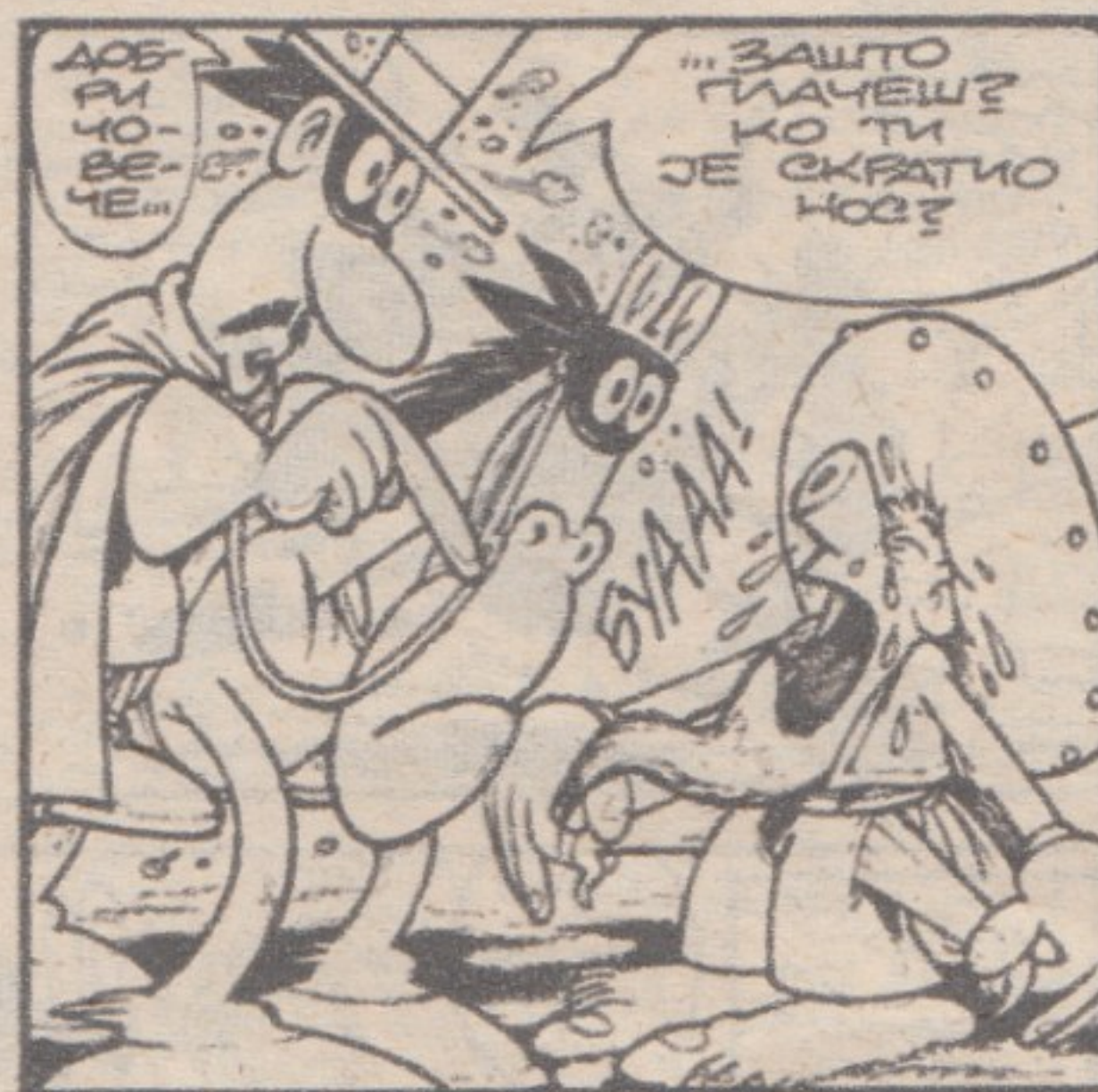
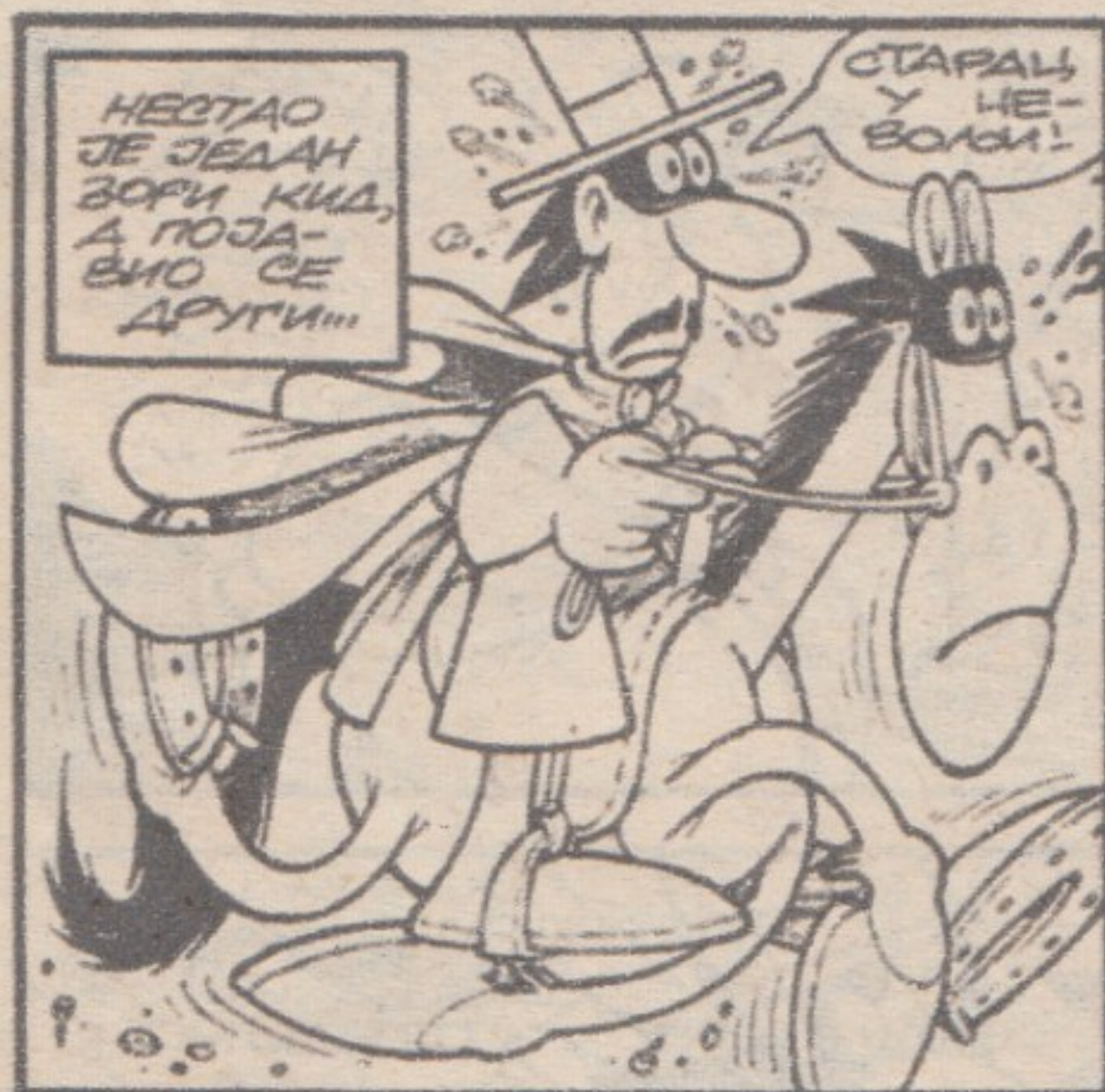
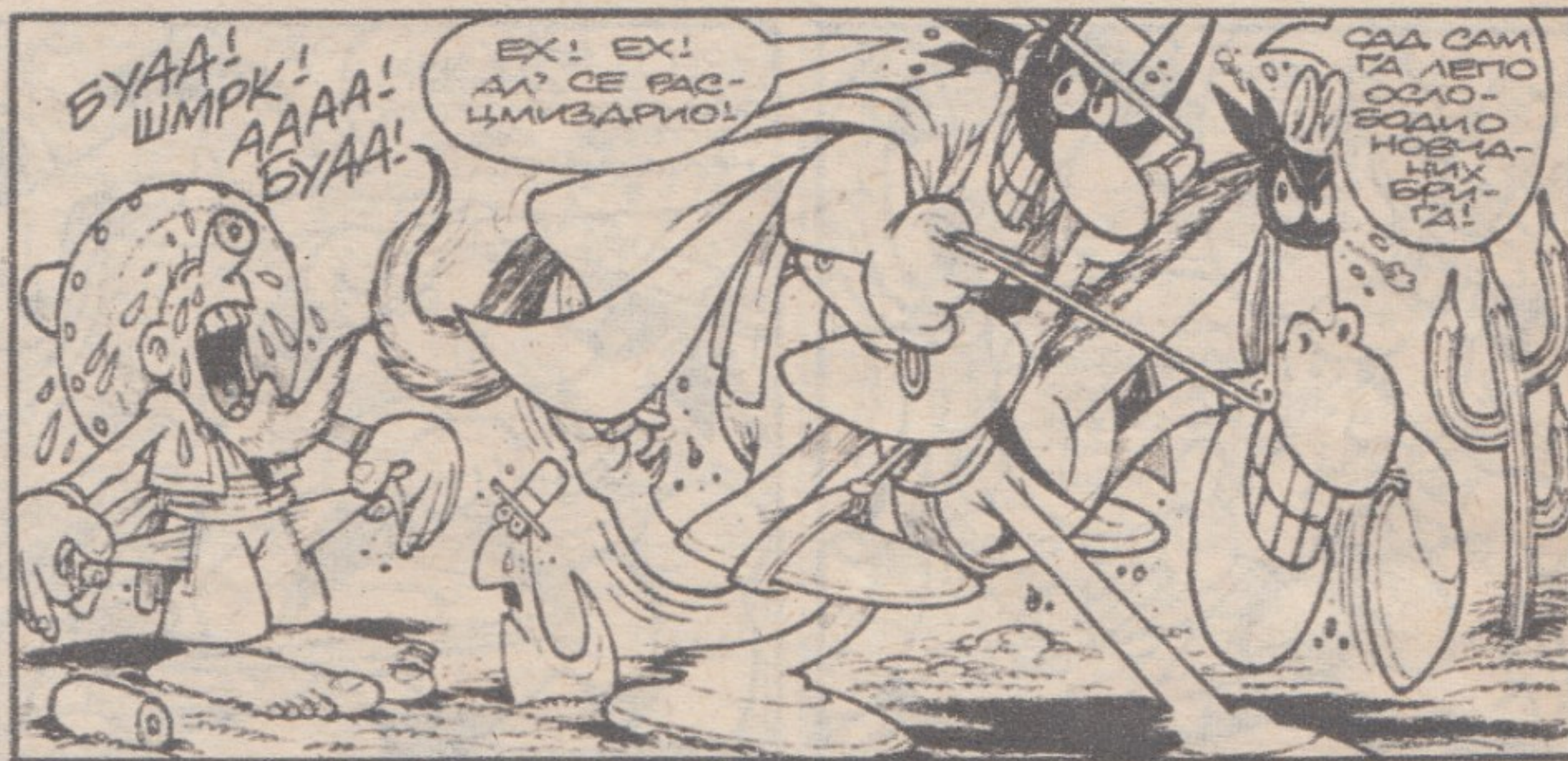
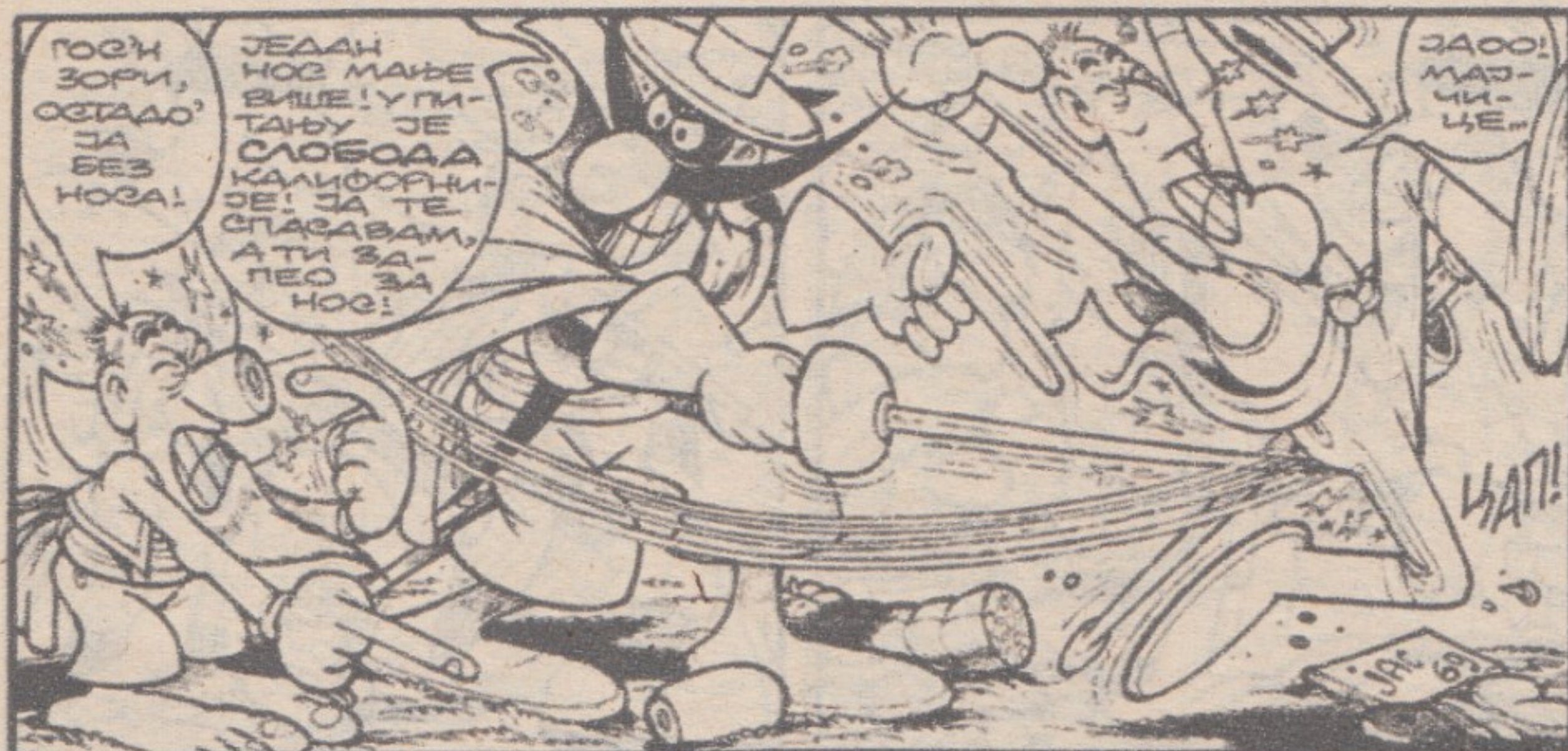

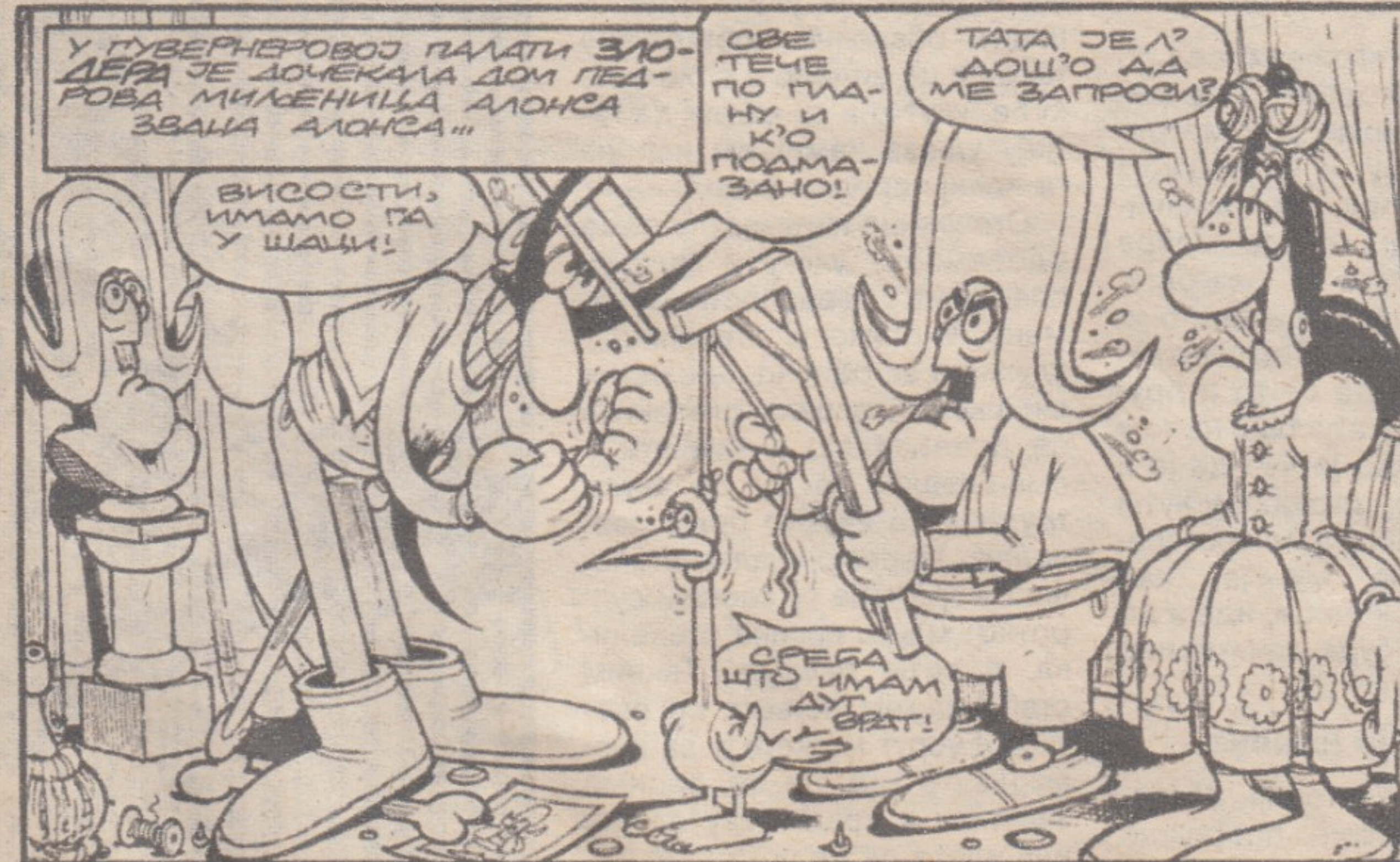
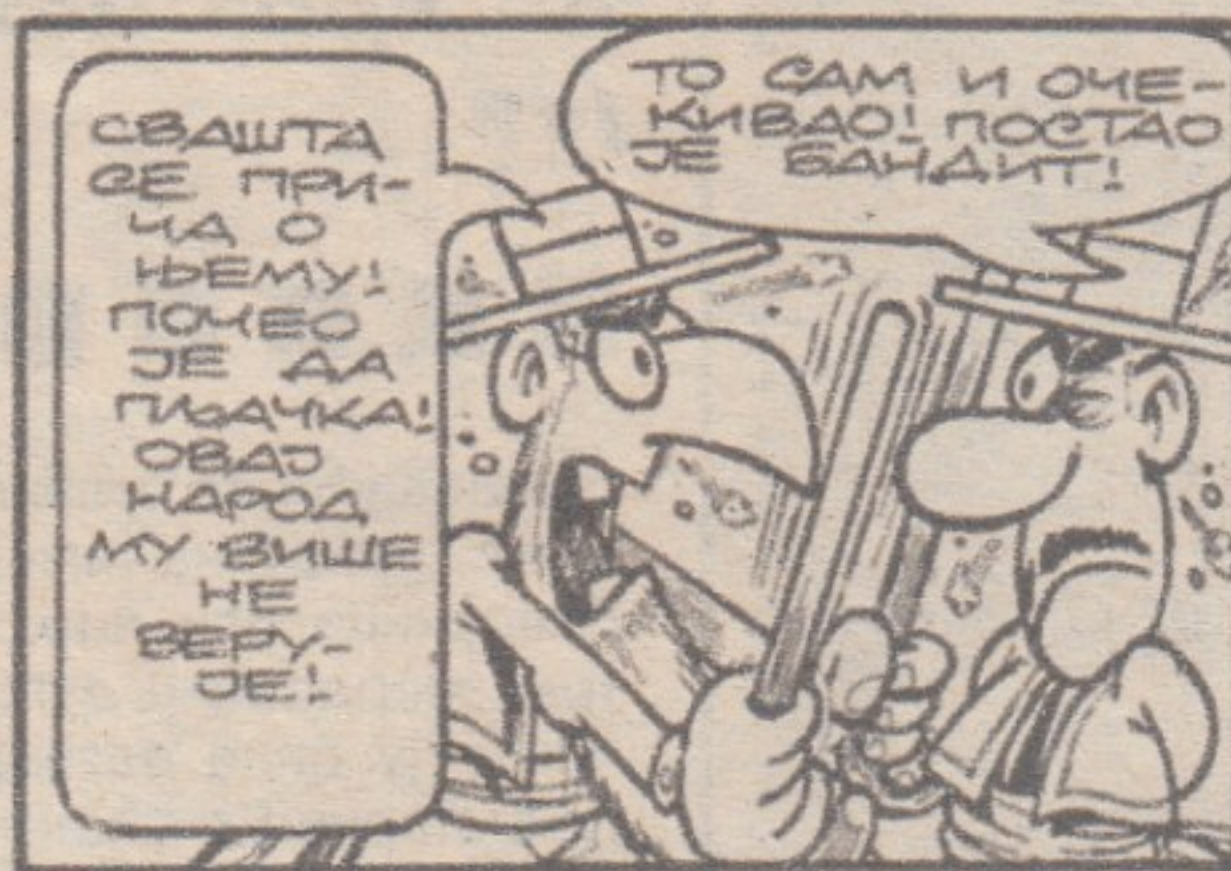
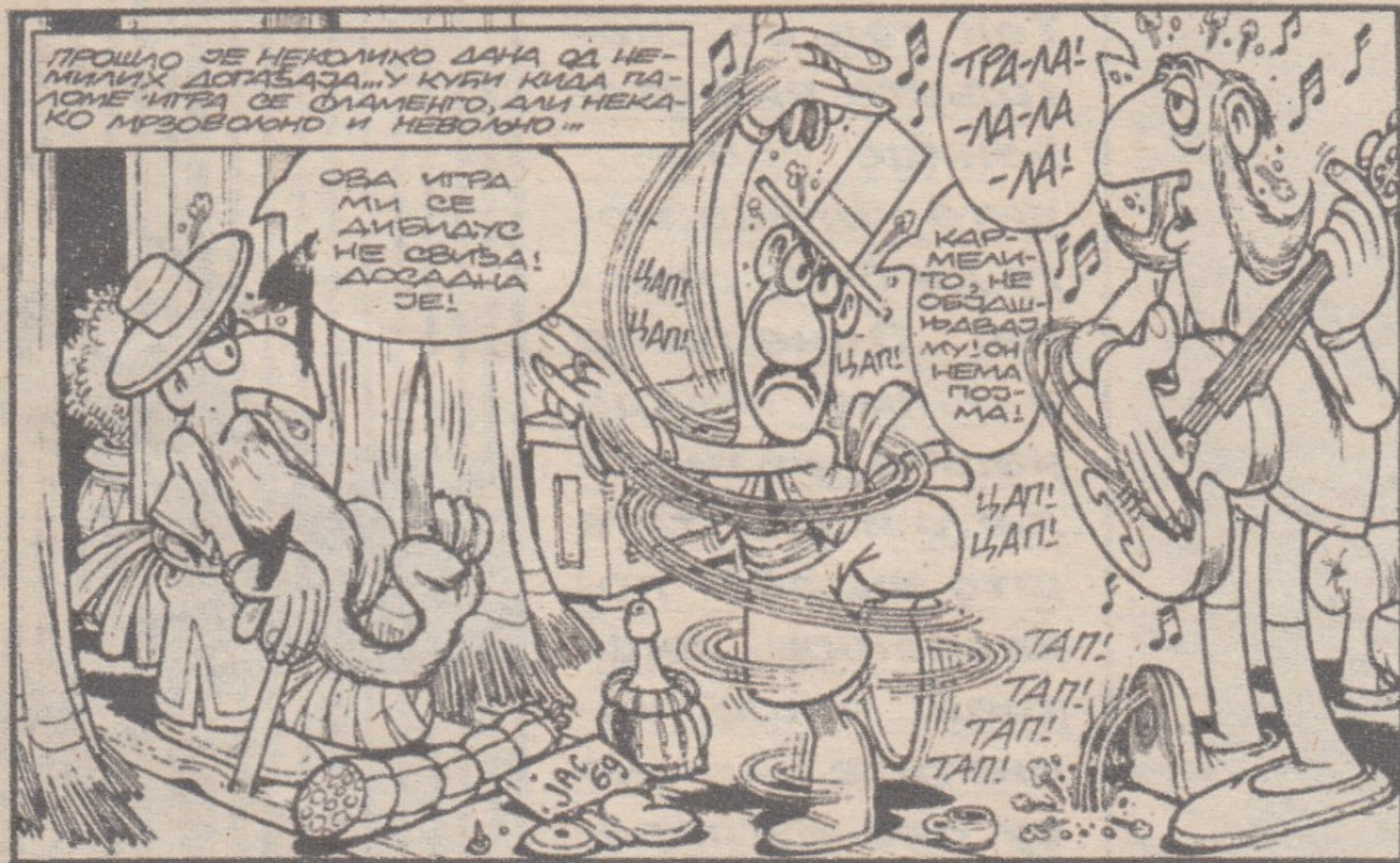

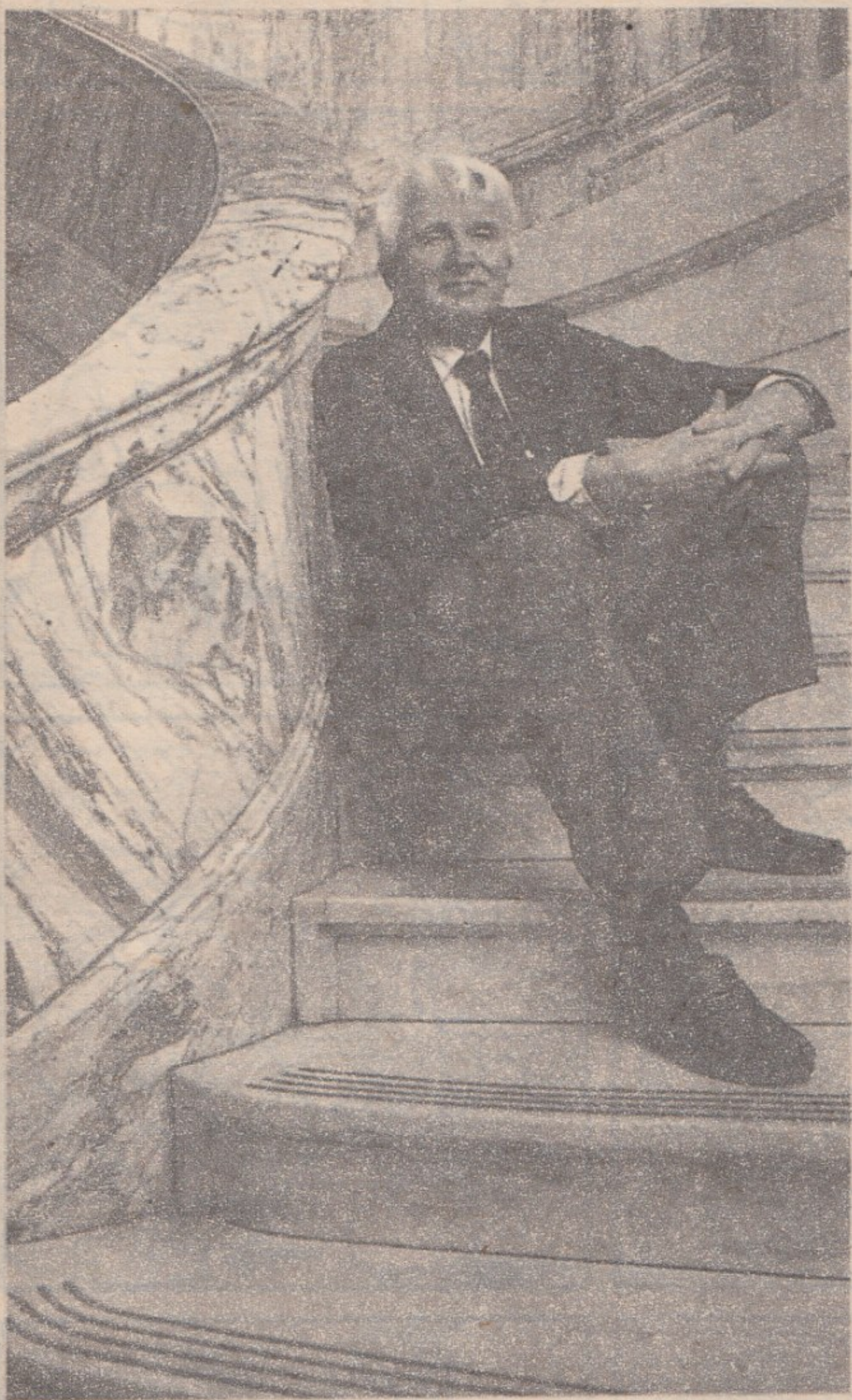

Џон Темплер је доктор за степенице. Снимљен је у згради „Хејли“ у Атланти, на степеницама које су при крајевима издубљене и због тога сигурније јер се мање клижу.

Библији се помиње чудан сан који је уснио Јаков. У том сну Јакову се указују лестве које се пењу све до неба, а по њима ходају анђели. Степенице помиње и Данте у својој „Божанственој комедији“. По Дантеу, једна од најгорих ствари везаних за пакао је то што су све степенице у њему различитих величина. И у великом броју филмова степенице имају посебну симболику. Сетимо се само раскошног степеништа у филму „Прохујало с вихором“ или оног, ништа мање чувеног, из „Булевара сумрака“ и последње сцене с Глоријом Свансон.

Изгледа да је мало људи који толико много знају о степеницама и степеништима као архитекта Џон Темплер са Џорџијског технолошког института. Проучава их четврт

века, чак је и докторирао на теми идеалних степеништа, а недавно се појавило и његово двотомно дело „Степениште“.

За Џона Темплера све је почело незгодом. Једном приликом отишао је у Метрополитен оперу, у њујоршком Линколн центру. На степеницама испред зграде опере његова супруга је незгодно пала. Размишљајући зашто је до тога дошло Темплер је убрзо сазнао да се то и другима често догађа баш на том месту. Још кад је чуо да је и његов ментор страдао у кући стропоштавши се низ степенице, синнула му је, као свршеном архитекти, идеја да то може да буде занимљива докторска теза.

Важна је намена

Људи у праисторији савладавали су стрме површине

Тек кад се ско-
трљате низ сте-
пенице помис-
лите колико мо-
гу да буду опас-
не. Однедавно
о њима можда
чешће размиш-
љате и због тога
што их, због по-
кварених лиф-
това, више ко-
ристите. А како
су оне изгледа-
ле кроз истори-
ју?

ослањајући се стопалом о камене избочине или бусење. Степенице или њихове „сестре“ мердевине дуго су кроз историју биле везане за рат. Код старих Египћана степенице су незаобилазне приликом опсаде. Индијанци су, опет, правили насеобине на врху брега или планине до којих се стизало покретним мердевинама. Оне су могле да се склопе како непријатељ не би стигао и изненада их напао.

У средњовековним европским замковима степенице за први спрат грађене су тако да су могле лако да се униште, па су се укућани на тај начин бранили од могућих нападача. А пошто је улазно степениште обавезно постављано тако да се видело с врха куле куће, укућани су могли да гађају уљеза камењем или да га полију врелим уљем.

Степенице нису имале само одбрамбену улогу и зато су прављене у зависности од намене. Уколико је степениште служило за обично пењање и силажење, висина степеника се повећавала, а газиште – смањивало, па су се људи трудили да их што брже савладају. Церемонијална степеништа грађена су сасвим супротно: мања висина степеника, а веће газиште. Таквим степеништем пењете се спорије и успут можете и да размишљате ако сте се, рецимо запутили у краљевску палату или идете да се помолите.

НЕБЕСКЕ ЛЕСТВЕ

Чувена сцена из филма „Булвар сумрака“ са Глоријом Свансом

У архитектури антике, степеницама унутар зграде, није се поклањала посебна пажња, али се зато изградња слободних прилазних степеништа развила до монументалности. Средњи век доноси новину: степенице затворене у степеништа кула или торњева спиралног облика.

За изградњу спиралних степеништа било је потребно посебно грађевинско умеће. Тако се, на пример, зна да је чувено кружно степениште у опатији Сент Жил де Гар у близини Авра привукло многе градитеље широм Европе, радознале да открију тајну тих степеница.

Тек је ренесанса, изграђујући раскошне палате, степеништима дала значајно место у архитектонском обликовању. Она постају пространа, вишекрака и богато украшена. Зна се да је за степениште фирентинске библиотеке Светог Лауренција нацрт израдио чувени Микеланђело. Централно степениште рачва се у помоћна на којима су некада стајали униформисани чувари

држећи у рукама запаљене бакље.

Степенице су могле да послуже и као седишта, што је чест случај и на данашњим стадионима. Такво је степениште цинова (Скала дел Ђиганти) у Дуждовој палати у Венецији направљено за крунисање Леонарда Лоредана. Таква степеништа дуждеви су користили приликом разних церемонија: дужд би седео у самом врху, а поданици су му прилазили увелико изгубивши дах и „добар глас“ док би се попели до њега.

После Француске револуције и америчког грађанског рата палате су полако постајале ствар прошлости. Пред архитектама је био нови изазов – изградња музеја, опера и других јавних грађевина. Степенице су опет морале да буду што пространије и монументалније, али је требало мислити на још нешто. После великог пожара 1876. у бруклинском „Конвој“ позоришту, када је у несрећи страдало готово 300 особа, степенице су добиле још једну намену.

Требало је да послуже и као излаз у случају несреће.

А какве су данашње степенице?

Опасне по здравље

Џон Темплер је схватио зашто се толико људи стрпошта испред Метрополитен опере. Излазећи занети Вагнеровом или Пучинијевом музиком једноставно не обраћају пажњу на степенице које се слабо виде у мраку, а уз то су изузетно плитке и широке. Темплер је открио још нешто: литература која се бави степеницама заиста је оскудна.

А лоше урађених степеница има толико да годишње само у САД око 4000 особа подлегне повредама задобијеним падом низ степенице, а још два милиона Американаца скотрља се низ степенице и лакше или теже се повреди.

– Можда би и степенице, слично цигаретама, требало да носе ознаку да су опасне по здравље – често у шали воли да каже Џон Темплер.

Колико често падамо низ степенице? У просеку, свака 2222 спуштања следује нам једно котрљање. Још нешто каже статистика. Жене су му склоније од мушкараца, али зато дечаки испод 14 година чешће „лижу под“ од девојчица.

Иначе, стандард који се углавном и данас користи широм света утврђен је још у 17. веку (када су, ако ништа друго, људска стопала била краћа). Франсоа Блондел, директор Француске краљевске академије за архитектуру 1675. поставио је стандард за идеално степениште: $2 \times$ висина степеника + газиште = 60 центиметара. То значи да би висина степеника требало да буде 16 центиметара, а дубина степеника, односно газиште, 22 центиметра. Наш стандард је: 17,5 см висина степеника, 29 см газиште.

По Темплеру, идеална висина степеника била би 17, а газиште 27 центиметара. Дакле, ту смо негде. Америчко национално удружење за изградњу кућа прихватило је, после дужег спорења, Темплеров стандард. Поштовали су га неколико месеци и убрзо се успротивили. Са образложењем да није „научно доказано“ да је Темплер у праву, вратили су се старим мерама (висина између 15 и 20, а дубина 21–23 центиметра). Разлог је то што им је Темплеров стандард поскупљивао изградњу.

Џон Темплер сматра да су кружне степенице знатно сигурније, што доказује и ста-

тистика. Такво степениште теже је савладати, па је човек мало обазривији. А ако се ипак скотрља, пад је блажи. Јер, ако се већ спотакнете и полетите низ степенице, у року од 190 милисекунди већ сте одлетели 17 центиметара (с тенденцијом да се још ко-трљате).

У Темплеровој кући у Атланти изграђено је, наравно по његовом нацрту, централно полукружно степениште и обложено таписоном. Таписон је превучен преко посебне сунђерасте масе која ублажава пењање и евентуални пад. Сваки степеник на крају је заобљен. И то није све. Степенице су у тамнијој и светлијој нијанси смеђе-окер боје, па је, приликом пењања или спуштања, човеку лакше да одреди куда гази.

Има још низ околности важних за сигурност једног степеништа. Прво је – колико се степенице (не)клижу. Уколико се и направе од материјала који се минимално клиже, никад није утврђен стандард за ципеле: како и од ког материјала треба да се направе да би човек био сигуран да му се тло изненада неће измакнути испод ногу.

Степеништа, посебно она јавна, морају да обезбеде и довољно простора за људе који их користе. Зато морају да буду широка бар 140 центиметара, али би било боље да су и шири – око 170 центиметара.

Статистика још нешто доказује. Степеништа у кућама често су недовољно добро осветљена. То је у 95 одсто случајева разлог што људи падају.

И, коначно, врло је важно и на којој ће висини бити постављен гелендер. И за то је утврђен стандард. Најоптималнија висина гелендера је 89 центиметара.

Проучавајући разна степеништа по читавом свету, једно од оних које Џон Темплер издваја по лепоти и функционалности је оно на Шпанском тргу у Риму изграђено крајем 17. и почетком 18. века. То степениште баш и одговара Темплеровој дефиницији степеништа као архитектонског позоришта.

Изграђено је тако да се спушта као неки поток који се полако ваља низ падину и рачва се у друге мале потоке и таласе који се преливају на све стране украшене најдивнијим цвећем. На таквом степеништу људи воле да се састају, задржавају извесно време у друштву или сами посматрајући шаролики свет око себе.

Припремила **В. Софреновић**

Школа за младе фудбалске наде

Ако се другови у школском дворишту или на пољан-чету иза солитера диве вашим мајсторијама с лоп-том, а ви верујете да сте рођени фудбалери, ево лепе вести за вас: у фудбалској школи „Карађорђе“, основаној пре шест месеци у Београду, можете да тренирате, да развијате свој таленат и да учите.

Дечацима од седам до петнаест година своје огромно искуство преносе професор Миљенко Микић – бивши тренер „Црвене звезде“, репрезентације Југославије, низа прволигашких клубова и селекције Израела – и Синиша Ружићић, виши фудбалски тренер и новинар „Политике експрес“. Тренинзи се одржавају на игралишту „Бродарца“, београдског клуба који је покровитељ и организатор фудбалске школе, а током зиме у сали Основне школе „Дринка Павловић“ у Косовској улици.

У школи „Карађорђе“ учи се још нешто осим фудбалске игре: правила спортског понашања, енглески језик и национална историја. Друштво је, кажу, супер. Срећете ту Питера и Дејвида Њумена из далеке Аустралије, чији је отац високи службеник аустралијске амбасаде у Београду, упознаћете тринаестогодишњег Мирослава Даничића који долази из Велике Плана и за протеклих шест месеци није пропустио ниједан тренинг, затим годину дана старијег Немању Кривокућу, унука чувеног голмана Србољуба Кривокуће, који обећава да ће надмашити де-ду.

Па, ако и ви сматрате да је фудбал најважнија споредна ствар на свету, биће да вам је место у овој школи за младе наде.

Снимио: Здравко Басоровић

ВРЕМЕ ДАРИВАЊА ДОПАЗИ
ШТА ЈЕ СА ВАШИМ
ПОКЛОНОМ?

ДОБРО ДОШЛИ У СВЕТ ИГАРА!

Risiko

Најпопуларнија стратешка игра света
 Игра освајања која Вас одмах осваја
 За 2-6 играча од 9-99 год.

Cluedo

Најпопуларнија детективска игра света
 Откријте детектива у себи и разрешите мистерију.
 За 3-6 играча од 8-88 год.

Risiko M

Мања верзија најпопуларније стратешке игре света, са несмањеним задовољством играча.
 За 2-6 играча од 9-99 год.

Matiska shvatiska

Игра за оне који воле математику и оне који је не воле, а волели би да је воле.
 За 2-4 играча од 5-10 год.

Lavirint

Безброј путева води кроз лавиринт, а само једним се стиже до циља.
 За 2-4 играча, од 7-77 год.

Memory game

Отвараш слицице, памтиш их и спарујеш исте.
 Врло узбудљиво и корисно за мале, бистре главе.
 За 2-6 играча од 3-8 год.

Puzzle trka

Од 80 и 250 делова
 Ко ће победити у лудој трци у долини Утах,
 на Дивљем западу?

Puzzle Aždajgrad

Од 80 и 250 делова + постер
 Дружите се с луцкастим Ажда-грађанима и будите њихови гости.

Puzzle plaža

Од 80 и 250 делова
 Мала збрка се дешава на плажи:
 неко ће остати без торте, а неко ће се лепо играти,
 слажући ове слатке слагалице.

Дођите код нас,
или наручите телефоном!
МАГ, 011/493-566, 582-250,
Војводе Степе 261, Београд

Puzzle olympic games

Од 250 делова + постер
 Луда слагалица за највештије

ОД СВЕГА ПОМАЛО

1. Римски песник Марцијал и данас важи као највећи мајстор кратких духовитих песама са сатиричном жаоком. Та песничка врста зове се:

- а) епитаф
- б) епиграм
- в) епиграф

2. Област физике која се бави проучавањем звучних феномена назива се:

- а) електроника
- б) оптика
- в) акустика

3. Координатни систем у аналитичкој геометрији носи име француског филозофа и математичара који је утемељио ту грану математике. Његово име било је:

- а) Рене Декарт
- б) Блез Паскал
- в) Рене-Антоан Реомир

4. Хемијско једињење састављено од великог броја једнаких или сличних молекула зове се:

- а) полиедар
- б) полимер
- в) полигон

5. Мазга је настала укрштањем:

- а) коња и магарице
- б) магарца и кобиле
- в) зебре и коња

6. Апарат за мерење јачине удара код земљотреса зове се:

- а) сеизмограф
- б) тахограф
- в) барограф

7. Гандијев покрет пасивног отпора, настао у Индији за време борбе против колони-

јалне власти, у оригиналу има назив:

- а) сатјаграха
- б) сидарта
- в) санграха

8. Слободни виртуозни солистички облик у музици пун живости зове се:

- а) стакато
- б) капричо
- в) пицикато

9. Тропске шуме са травнатим пропланцима у областима око Амазона називају се:

- а) пампаси
- б) селваси
- в) љаноси

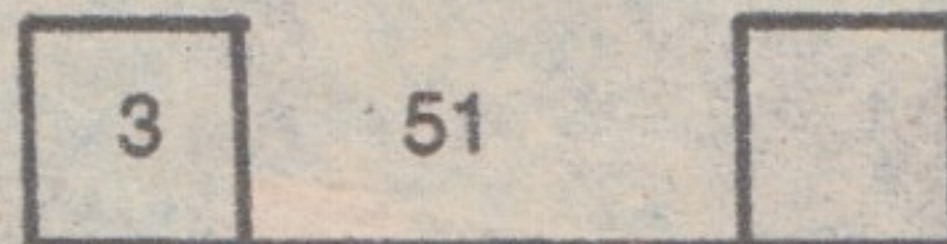
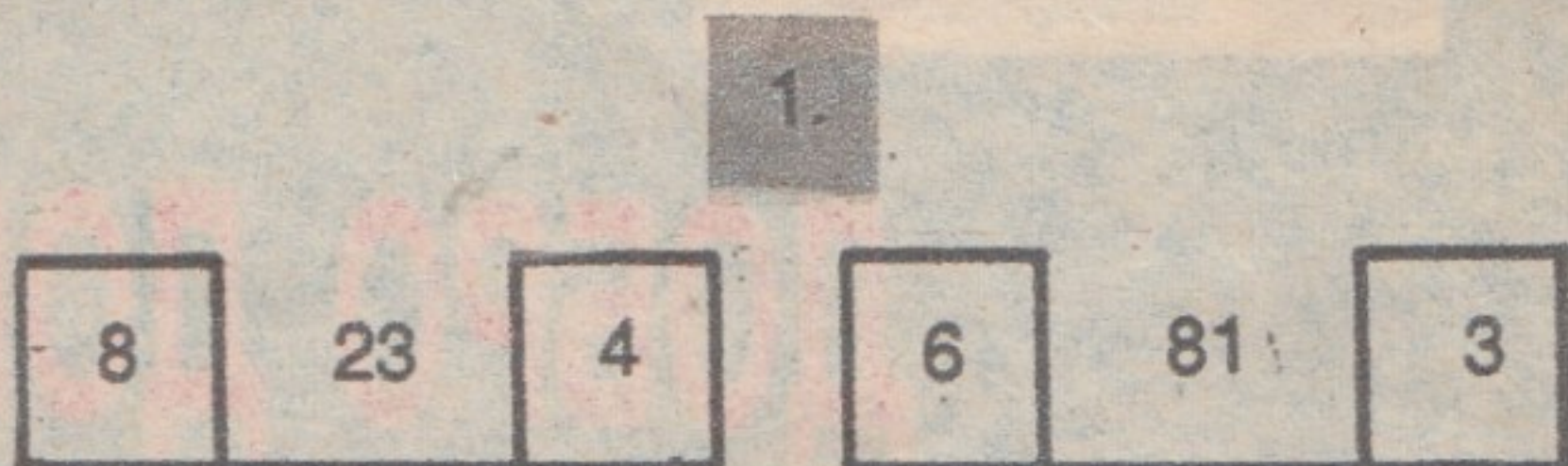
10. Када су фудбалери „Црвене звезде“ пре две године постали прваци света, у одлучујућем мечу на стадиону у Токију, противник им је био шампион Јужне Америке:

- а) Ривер Плата
- б) Пењарол
- в) Коло Коло

Тачни одговори: 1. б; 2. в; 3. а; 4. б; 5. а; 6. а; 7. а; 8. в; 9. в; 10. в.

ПОПУНИТЕ

Ваш задатак је да на остављеном, празном, простору упишете број који недостаје.

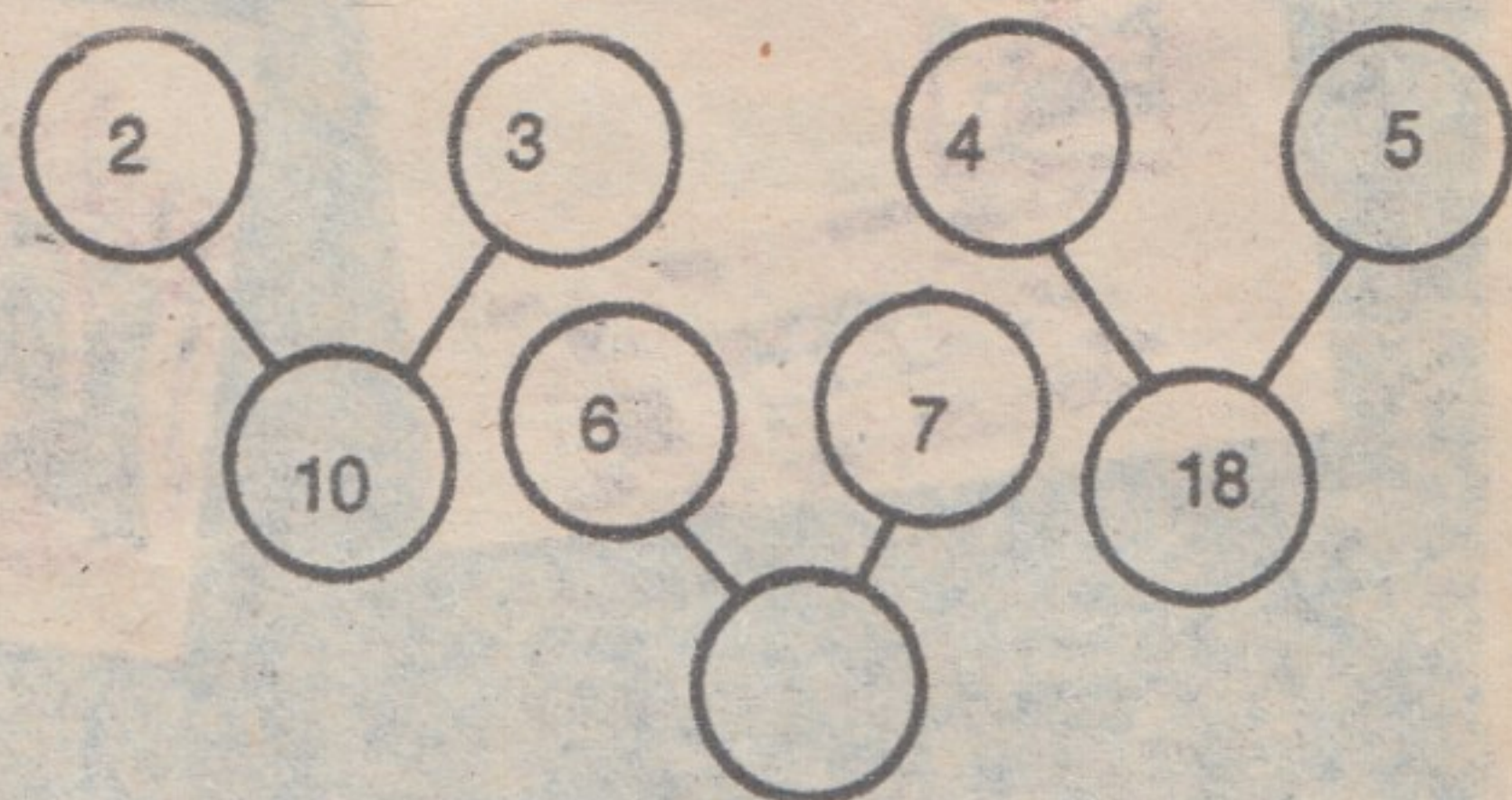

$$\frac{3}{18}$$

$$\frac{7}{42}$$

$$\frac{5}{30}$$

$$\frac{54}{}$$

ОТКРИЈТЕ УЉЕЗА

Нађите појам који се, по нечему, разликује од остала три.

1. покер
вист
твист
реми

2. Трафалгар
Аустерлиц
Иванковац
Ватерло

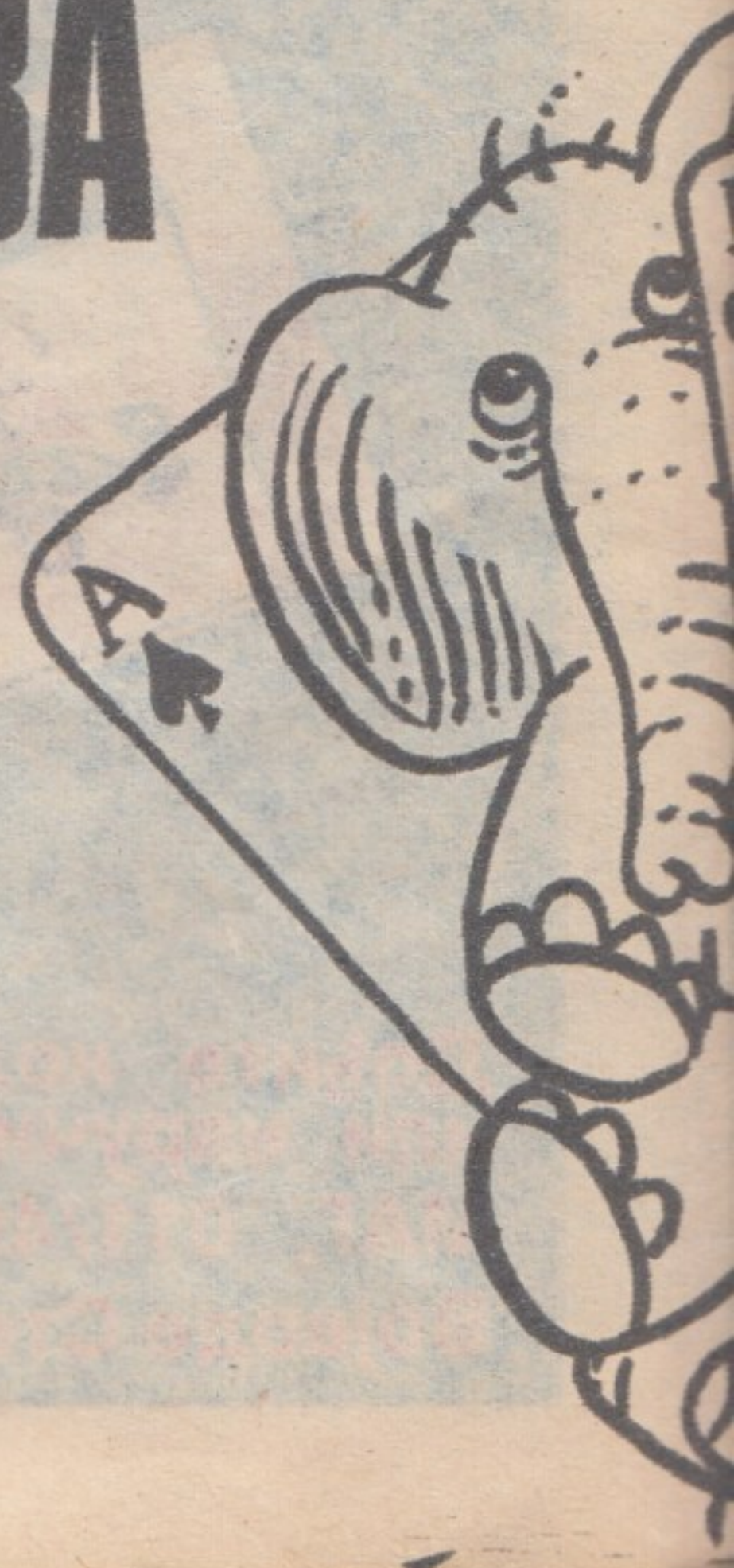
3. розета
вињета
кокета
кроки

4. Толстој
Андрић
Тагоре
Маркес

5. Беч
Будимпешта
Београд
Букурешт

6. поло
ватерполо
фудбал
рукомет

Тачни одговори: 1. твист – није карташка игра; 2. Ватерло – та битка била је 1815, а остале тридесет година раније; 3. кокета – ни-ни-израз из ликовне уметности; 4. Толстој – само он није ношевац; 5. Букурешт – не лежи на Дунаву; 6. ватерполо – игра се у води.

ПРАЗНИНУ

4.

5, 6, 16, 17, 27, 28....

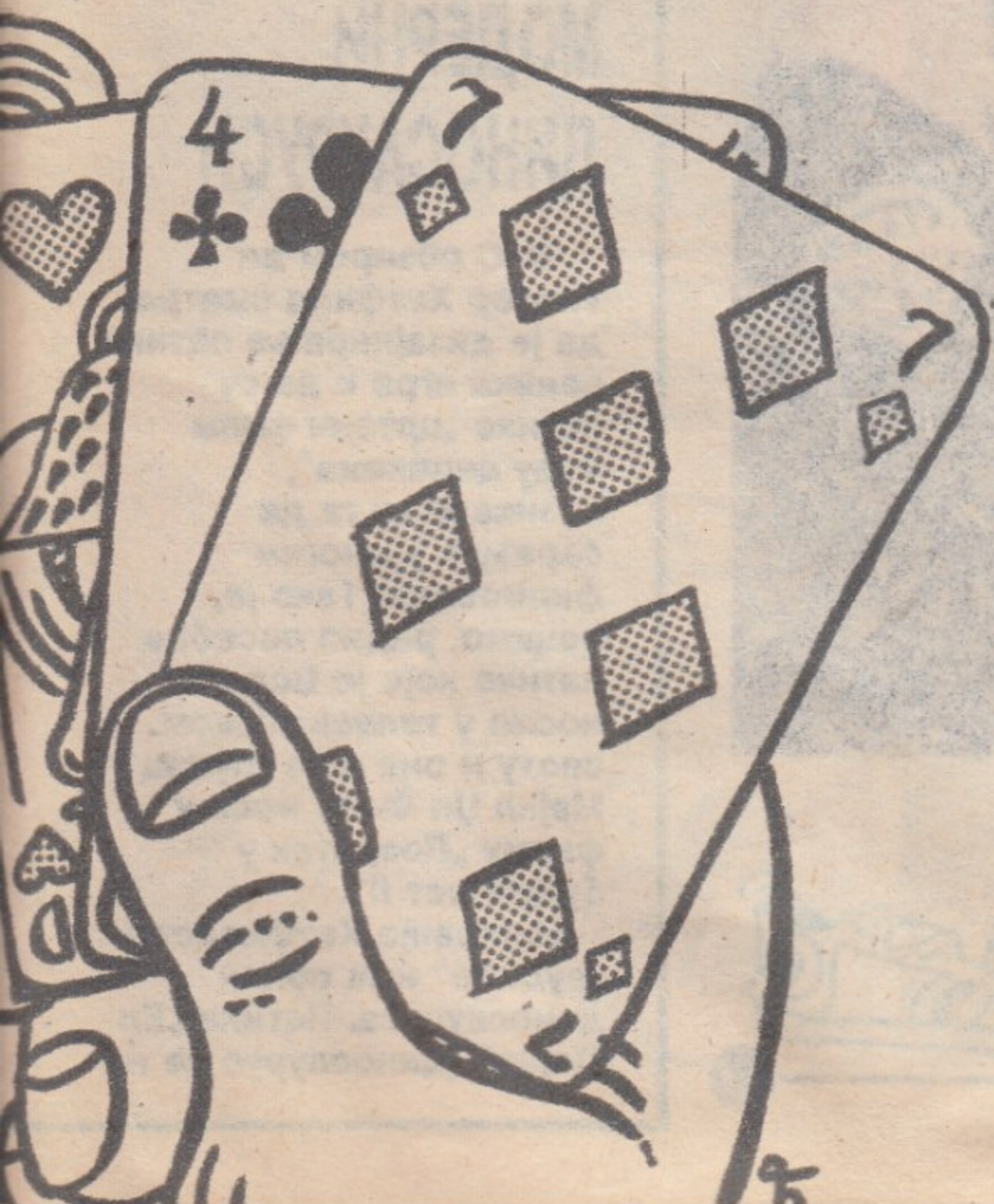
5.

4, 5, 7, 9, - 17, 25, 33

6.

1	41	2
3	259	5
7		4

Тачни одговори: 1) 5; 2) 9; 3) 26; 4) 38; 5) 13; 6) 1649

ЉУБАВИ КОЈЕ СЕ ПАМТЕ

Славне љубавне парове раставили смо игре ради. Ви се потрудите да свако дође до онога ко му је драг.

1. Лорд Нелсон	а) Татјана
2. Дон Кихот	б) Јелена
3. Оњегин	в) Батшеба
4. Парис	г) Дулсинеја
5. Одисеј	д) Леди Хамилтон
6. Абелар	ђ) Жорж Санд
7. Микеланђело	е) Еуридика
8. Шопен	ж) Аспазија
9. Орфеј	з) Елоиза
10. Перикле	и) Пенелопа
11. Давид	ј) Виторија Колона
12. Клаудије	к) Јоко Оно
13. Луј XIV	л) Месалина
14. Едвард VIII	љ) Валис Симпсон
15. Џон Ленон	м) Маркиза де Помпадур

Тачни одговори: 1-д; 2-г; 3-а; 4-б; 5-и; 6-з; 7-ј; 8-в; 9-е; 10-ж; 11-е; 12-и; 13-м; 14-л; 15-к.

ЏОРДАН И ДАЈБЕ ИГРА

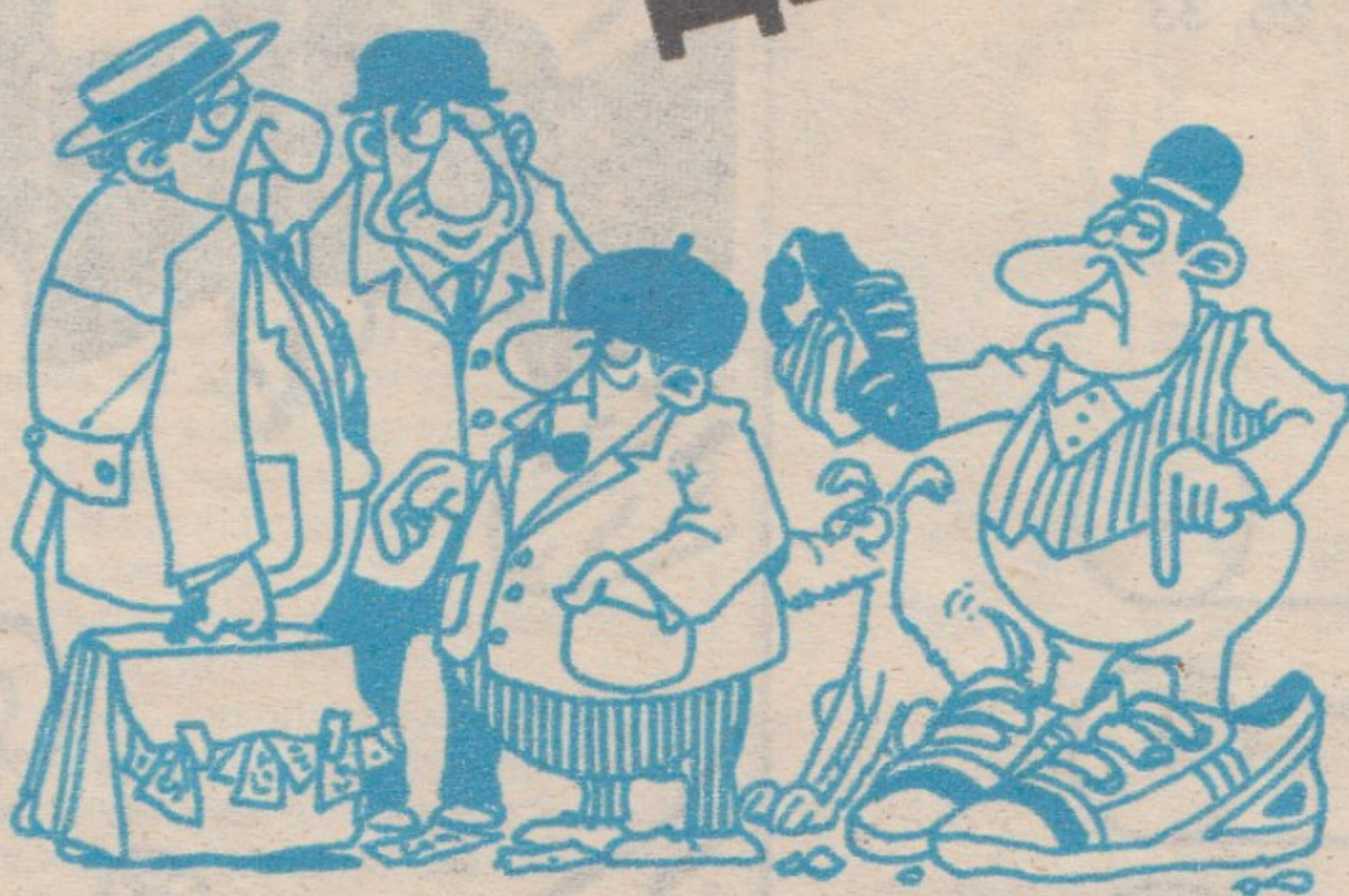
Као што се педесетих година водило рачуна каква ће кола неко возити, ново време наметнуло је нови статусни симбол – патике. Оне су постале много више од удобне обуће. Тако бар тврди Тинкер Хетфилд, један од водећих дизајнера у „Најк“ фабрици, једној од најпознатијих за производњу патика у Америци и свету.

Хетфилд већ годинама ради на дизајнирању патика које по Мајклу Џордану, кошаркашу „Чикаго Булса“, носе назив „Ер Џордан“. Те врхунске патике први пут су се појавиле на тржишту септембра 1984. За скоро десет година, у периоду у коме је Џордан по мишљењу многих постао најбољи играч света (октобра ове године објавио је да се повлачи из кошарке) и патике су преживеле велике промене и у изгледу и материјалу од кога се израђују.

Водећи људи фабрике „Најк“ давно су схватили да је и посао с обућом део шоу-бизниса чијим правилима морају да се повинују чак и будући председници током изборне кампање. Зато се у чувеној фабрици нови производи чувају у тајности до последњег часа, као да се ради о рађању нове звезде на естрадном небу.

Ми смо, ипак, успели да завиримо у добро чувану фабрику „Најк“ смештену у месту Бивертон, у америчкој држави Орегон. Откривамо вам како ће то изгледати „лимузина међу патикама“ („Конверс“ је седамдесетих своје патике рекламирао као „лимузину за ваше ноге“).

Иако су патике „Ер Џордан“ првенствено намењене људима који се баве кошарком, Тинкер Хетфилд, као и остали дизајнери, схватили су да их купују не само особе

које чезну за што удобнијом обућом него и они који, једноставно, желе да се покажу. Од два милиона пари патика „Ер Џордан“, колико је до сада продато, мање од половине купили су људи који се искључиво баве кошарком.

Хетфилд, а пре њега и други дизајнери, увек се саветовао са Џорданом око изгледа и удобности нових патика. Модел за наредну годину биће нека врста повратка старим добрим вредностима. На изглед „обичне“ патике „Ер Џордан“, беле или зеленкасте, без непотребних додатака и украса, подсећаће на некадашње које су се производиле у време кад је ова обућа тек освајала тржиште.

– Што смо старији и зрелији – каже Тинкер Хетфилд – све више схватамо вредност производа из прошлих времена. Није зато чудно што скупљамо старине и купујемо кола „олдтајмере“.

А да ли ће патике „Ер Џордан“ преживети на тржишту и после повлачења самог кошаркаша, за сада се не зна.

В. С.

ТИНКЕР ХЕТФИЛД

МОДЕРНИ ДИНОСАУРУСИ

● С обзиром да Тинкер Хетфилд сматра да је дизајнирање патика велика игра и да су патике „цртани филм међу шипелама“, позивали су га да сарађује у многим филмовима. Тако је, рецимо, радио посебне патике које је Џордан носио у телевизијском споту и оне које глумац Мајкл Џи Фокс носи у филму „Повратак у будућност II“.

Најновије Хетфилдово „лудило“ има облик диносауруса. Патике „Ер Дајно“ (диносаурус се на

Нови
„Ер
Џордан“
само за вас!

Без класичних пертли, али са новим сигурносним системом „стежања“, неком врстом гајтана.

Основа патике анатомски прати стопало. Хетфилд је покушао да патике обликује „органски“, а не (као до сада) „механички“ – уз помоћ ваздушних јастука.

На врху ђона „изрезбарени“ су међународни симболи и речи на енглеском, јапанском, кинеском, немачком, италијанском и свахили језику. Порука је јасна. То више није само америчка игра, већ светска.

На ђону се налази још један знак – Џорданова силуета – инспирисан оним који се користи на „Ралф Лореновим“ моделима намењеним поло играчима.

У унутрашњости патике је нови материјал познат под називом „торо тафт“ који, како каже Хетфилд, умногоме подсећа на људску кожу.

Врх патике подсећа на старе моделе произвођача „Конверс“ – „Ол Стар“ или „Кед“.

Поред једноставности, патике имају и неку војничку снагу, зар не?

1984

1989

РАЗВОЈНИ ПУТ

Те патике биле су израђене делимично од слоновске коже и имале су „затвараче“ који су држали пертле. Кад су Џорданови скокови постали тако спектакуларни да су сви говорили да он просто „лети по терену“, патике из 1990. добиле су при врху знак који је подсећао на крила птице. Првећи нови модел за прошлу годину, Хетфилд се инспирисао емисијом „Афропоп“ у којој је гитара представљена у облику афричког континента. Израђене су врло „моћне“ патике и по изгледу и удобности. А ове године? Патике „Ер Џордан“ носиле су знак који делимично подсећа на „мерцедесово“ обележје, али и на знак „реасе“ (мир). Нимало случајно.

● Прве патике „Ер Џордан“ појавиле су се 1984. Биле су црвенкасто-црне и црно-црвене са знаком кошаркашке лопте у облику крила. Свој први модел Тинкер Хетфилд урадио је 1988.

енглеском изговара – дајносор) Хетфилд је израдио само као модел и инспирисан учешћем у Спилберговом овогодишњем хиту „Парк из доба јуре“. За сада ниједан произвођач, чак ни „Најк“, није заинтересован да „Ер Дајно“ патике производи за продају. Штета.

рекли
су...

"Циник је човек који свему зна цену,
а ничему вредност."

Оскар Вајлд
енглески књижевник
(1854 - 1900)

"Упоређивање значи крај среће и почетак
незадовољства."

Серен Кјеркегор
дански филозоф
(1813 - 1855)

"Човек мора у животу да почини
док бар једну од њих добро"

не

"Учтивост ни на шта не обавезује, али
може захтевати да буде узвраћена."

Ернест Хаушка
немачки афористичар
(1926 -)

Ко сваког дана не савлада понеки страх,
тај није усвојио поуке живота."

Ралф Валдо Емерсон
амерички филозоф
(1803 - 1882)

"Срећа је најчешће скупни назив за
способност, памет, вредноћу и упорност."

Чарлс Кетеринг
амерички инжињер и проналазач
(1876 - 1958)

"Прилика не чини само лопове:
она чини и многе такозване великане."

Вилхелм Либкнехт
немачки политичар
(1826 - 1900)

"Додир с р
опаснији нег

"Закон вам гарантује паузу за ручак
- али не и ручак."

Вјеслав Бруђински
пољски књижевник
(1920 -)

"Друштво је као ваздух: неог
бисте преживели, али недое
бисте од њега живели"

Цо
амери

ста грешака
вежба."
Вернер Мич
афористичар
(1936 -)

устежу да нападну онога
его онога кога се плаше."
Николо Макијавели
италијански писац и политичар
(1469 - 1527)

им књигама често је још
одир с рђавим људима."
Вилхелм Хауф
немачки књижевник
(1802 - 1827)

дно да
но да

Сантајана
и филозоф
(1863 - 1952)

ПРОЧИТАЈ ПРОСКИТАЈ

ОСТВАРЕН САН - ЛЕТЕТИ И ПУШИТИ

У авионима свих америчких авио-компанија путницима је забрањено пушење без обзира колико дуго траје лет. Изгледа да ће ову никотинску мору окончати новооснована чартер-компанија која се не зове случајно „Фридом (слобода) Ера“ и која је, после дугих месеци чекања од америчке администрације коначно добила дозволу за рад. Први пробни лет биће на релацији Чикаго - Лос Анђелес. Ако се покаже да има доста заинтересованих, компанија ће увести и нове летове.

— У нашој земљи има отприлике 50 милиона пушача — каже Тед Хол, оснивач „Фридом Ера“, иначе пилот у пен-

зији. — Знам поуздано да неки пушачи прекидају лет само да би на брзину попушили коју цигарету и, задовољни, наставили путовање.

Да би неко користио услуге ове чартер-компаније, мора да задовољи само два усло-

ва: да се учлани и плати 20 долара и, да буде старији од 21 године. Иако се много људи јавило распитујући се за услове „Фридом Ера“, не зна се да ли ће ова компанија привући довољно путника да би опстала.

ЗАБЛУДЕ О ЖЕНАМА И МУШКАРЦИМА

Иако се мисли да жене, током разговора, користе више „поштапалице“ као што су „mmm“, „ах“, „ау“, јачи пол им је далеко склонији да се „храбри“ тим „мумлањем“, него употребљава и друге врсте поштапалица и прича неразговорније од „слабијег“ пола.

Постоји још једна заблуда: готово сви тврде да жене причају више од мушкараца. Ни то није тачно. Наиме, истраживања доказују да мушкарци причају не само више него и гласније.

Жене су романтичније од супротног пола? Нажалост, и ова тврдња је погрешна. Наиме, мушкарци се брже заљубљују, али исто тако и теже одљубљују. И док су заљубљени они више него жене идеализују вољено биће.

А да ли су жене сујетније од мушкараца? Нису. Ако је веровати једној студији која се бавила искључиво изгледом, 68 одсто мушкараца верује да без одеће делује сјајно, у поређењу са 22 одсто жена које су дале исти одговор.

В. С.

Илустровао: Зоран Петковић Петко

ХИТ ХИТ ХИТ ХИТ
ХИТ ХИТ ХИТ ХИТ
ХИТ ХИТ ХИТ ХИТ

ТРАЖИЛИ СТЕ
ПЕСМУ:

ВАРТБУРГ ЛИМУЗИНА

Музика и текст: Athelst Rap Изводи: Athelst Rap

Пре годину дана имали смо кола али су их свиње појеле до пола из Турије тада вратисмо се пешке трпећи успут подруглаве смешке на Најлону потом инвентар смо били о овим колима дан и ноћ смо снили и пошто волимо сулуду брзину купили смо себи „вартбург“ лимузину „вартбург“ лимузина има 5 брзина прави доста дима и точак јој се клима а где има дима и ватра постоји јој, бог те, па то мотор гори јест да мотор гори, али зато пичи

па се сваки шофер са „вартбургом“ дичи шасија му чврста дебела 2 прста амортизери чврсти страдала ми крста „вартбург“ лимузина комфорна машина правно је Пера из бившег ДДР-а и не да га је направио, него свака част стално му из ауспуха цури нека маст има браник од бетона, можеш убити слона ове уплате прима мога сина деда неће добити кола тај ко мито не да „вартбург“ лимузина стоји у гаражи гаража крај свиња, па сам ја на стражи да нам свиње опет не пождеру кола к'о што су нам „трабанта“ појеле до пола и одем да се одморим, попијем пар пива кад, не лези враже, свиње храну траже али „вартбург“ није као „трабант“ труба због „вартбурга“ су свиње остале без зуба „вартбург“ лимузина најдужа машина 4 метра лима и 5 метери дима

Најбоље
од
највећег

По стасу минијатурна, али по популарности крупна рок звезда Принс управо је објавио две колекције са сопственим највећим хитовима. Албуми „Volume I“ и „Volume II“ нашли су се у продаји у свим облицима, а могу да се купе и у заједничкој компакт диск кутији у којој је и један албум са колекцијом Б-страна синглова и раније необјављеним снимцима. На тој плочи наша се и жива верзија песме „Nothing Compares 2 U“ коју је Принс својевремено написао за Шинејд О'Конор.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Када ми у животу није било добро, када сам имао невоље седао сам и свирао гитару. У ствари, тако сам научио да свирам. Много времена сам провео борећи на тај начин од проблема.“

Chris Hefner
(Metallica)

МУЗИЧКА ПОШТА

✉ Драги забавниче,
Молила бих те да објавиш дискографију Шинејд О'Конор.

Нина из Београда

Шинејд је рођена 12. децембра 1966. године, а музиком је почела да се бави у Дублину певајући по локалним пабовима песме Боба Дилена. Затим се при-

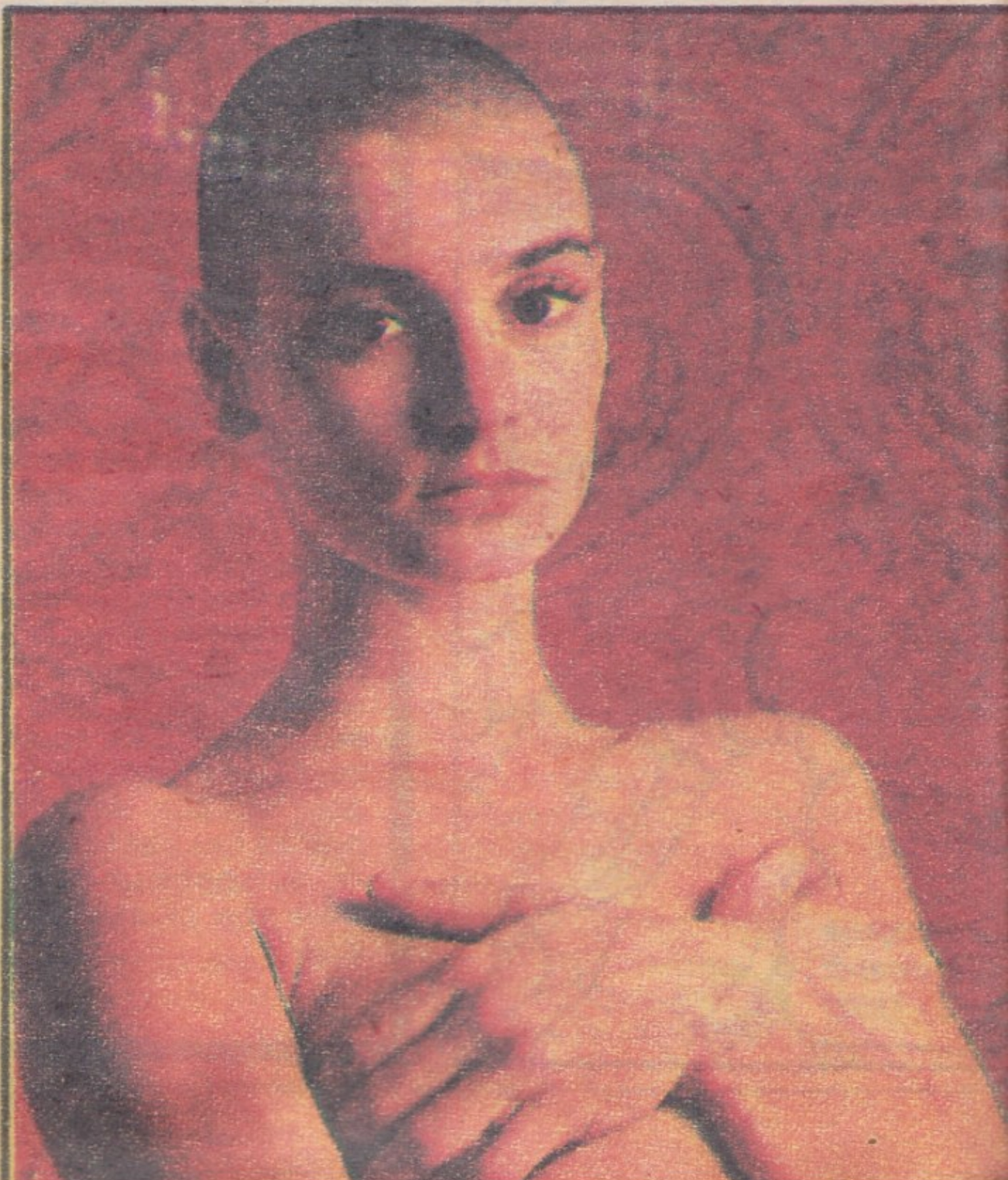
✉ Драги Забавниче,
Једном сам их слушао и просто полудео за њима. Реч је о групи „Aztec Camera“. Желео бих да напишеш све што знаш о њима.

Аца из Смедерева

Почетком 1980. године састав је у Глазгову основао гитариста и певач Родни Фрејм. Он је тада имао само 16 година, група је често мењала чланове, а прве синглове објављивали су за независне дискографске куће. Деби албум „High Land, Hard Rain“ изашао им је 1983. и врло добро је дочекан у Енглеској. Исте године кренули су на тромесечну турнеју по Америци као предгрупа Елвису Костелу, а затим 1984. објавили други албум „Knife“. Продуцент је био Марк Хофлер из састава „Dire Straits“. Већи део следеће године провели су на концертима, а само за америчко тржиште објавили су мини албум „Aztec Camera“ на коме се налазе концертни снимци са једног лондонског наступа. Њихов албум „Love“ из 1987. слабо је прошао на топ листама, али годину дана касније сингл „Somewhere In My Heart“ стигне на треће место британске топ листе и уједно постаје њихов највећи успех. То је повећало интересовање за албум „Love“ који на крају достиже платинасти тираж. Са новом поставом група Фрејм 1990. објављује албум „Stray“, али под називом „Aztec Camera“ не иде даље, већ се све више окреће самосталној каријери.

дружила групи „Top Ten Macoute“. Уз помоћ чланова групе „U2“ прешла је у Лондон и објавила први, али неуспешан сингл са песмом „Troy“. Успех је постигла следећим синглом „Mandinka“ а за њим исте, 1988. године стигне деби албум „The Lion And The Cobra“. Јануара 1990. објављује сингл на коме се наша обрада песме „Nothing Compares 2U“ коју је Принс 1985. компоновао за групу „Family“. Ова меланхолична балада постала је једна од најбрже продатих сингл плоча у историји топ-листа. Следи други албум „I Do Not Want What I Haven't Got“ са којим Шинејд такође постиже огроман успех. О њеној новој плочи још нема прецизнијих података.

Урчује
др Зоран Живковић

АРТУР КЛАРК

Пошиљалац: Председник
Прималац: Секретар Научног савета

Обавештен сам да су становници Земље успели да укроте атомску енергију и да су отпочели експерименте са ракетним поγοном. То је веома озбиљно. Одмах ме о свему подробно обавестите. Овога пута будите кратки.

К. К. ИВ.

Пошиљалац: Секретар Научног савета
Прималац: Председник

Стање је следеће: пре неколико месеци наши инструменти открили су снажну неутронску емисију са Земље, али анализа радио-програма није у то време дада задовољавајуће објашњење. Пре три дана уследила је нова емисија, а убрзо након тога све радио-станице са Земље јавиле су да је у текућем рату употребљена атомска бомба. Преводиоци још нису завршили с послом, али изгледа да је у питању бомба приличне снаге. До сада су употребљене две. Објављени су извесни детаљи о њиховој грађи, али још нисмо успели да откријемо одговарајуће елементе. Припремићемо комплетан извештај што је пре могуће. За сада је једино извесно да је становницима Земље пошло за руком да ослободе атомску енергију, и то искључиво у експлозивном виду.

О ракетним истраживањима на Земљи мало се зна. Наши астрономи су пажљиво посматрали планету откако су откривене прве радио-емисије пре отприлике једног поколења. Сасвим је сигурно да је нека врста ракете дугог домета у употреби на Земљи, будући да је у скорашњим војним радио-емисијама било много говора на ту тему. Међутим, још

ПРИЈАТЕЉСКО УБЕЂИВАЊЕ

није забележен никакав озбиљан покушај да се освоји међупланетарни простор. Може се очекивати да, када се рат заврши, становници Земље отпочну експерименте у том правцу. Обратићемо посебну пажњу на њихове радио-емисије, а озбиљно ће бити појачана и астрономска надгледања.

На основу података и закономерности које знамо о планетарној технологији израчунали смо да ће Земљанима бити потребно двадесетак година након развоја атомских ракета да се отисну у свемир. С обзиром на то, изгледа да је дошло време да успоставимо базу на Месецу како бисмо такве експерименте, када једном буду отпочели, могли да држимо под строгим надзором.

Трескон

Рат на Земљи најзад је окончан, како изгледа управо због употребе атомске бомбе. То не би требало да доведе у сумњу претходне планове, али свакако значи да ће становници Земље знатно преданије да се посвете истраживачком раду. У неким радио-емисијама већ је наговештена могућност примене атомске енергије за ракетни погон.

Т.

Пошиљалац: Председник
Прималац: Шеф Бироа за ванпланетарну безбедност (ШБВПБ)

Видели сте Тресконов извештај.

Припремите одмах експедицију на Земљин природни сателит. Нека пажљиво из близине мотре на планету и нека одмах јаве како напредују експерименти са ракетама.

Нека највећа пажња буде посвећена очувању тајности нашег присуства на Месецу. Ви сте лично одговорни за то. Јављајте ми се једном годишње, а ако је неопходно и чешће.

К. К. ИВ.

Пошиљалац: Председник
Прималац: ШБВПБ

Шта је са извештајем о Земљи?!

К. К. ИВ.

Пошиљалац: ШБВПБ
Прималац: Председник

Жално због закашњења. До њега је дошло услед хаварије брода који је носио извештај.

У току протекле године није било знакова ракетних експеримената; ради-еми-

сије са планете такође нису јавиле ни слова о томе.

Ранди

Пошиљалац: ШБВПБ
Прималац: Председник

Видећете код вашег уваженог оца мој годишњи извештај о овом предмету. У току последњих петнаест година није било никаквог напретка на поменутом пољу, али са наше базе на Месецу управо је стигла следећа порука:

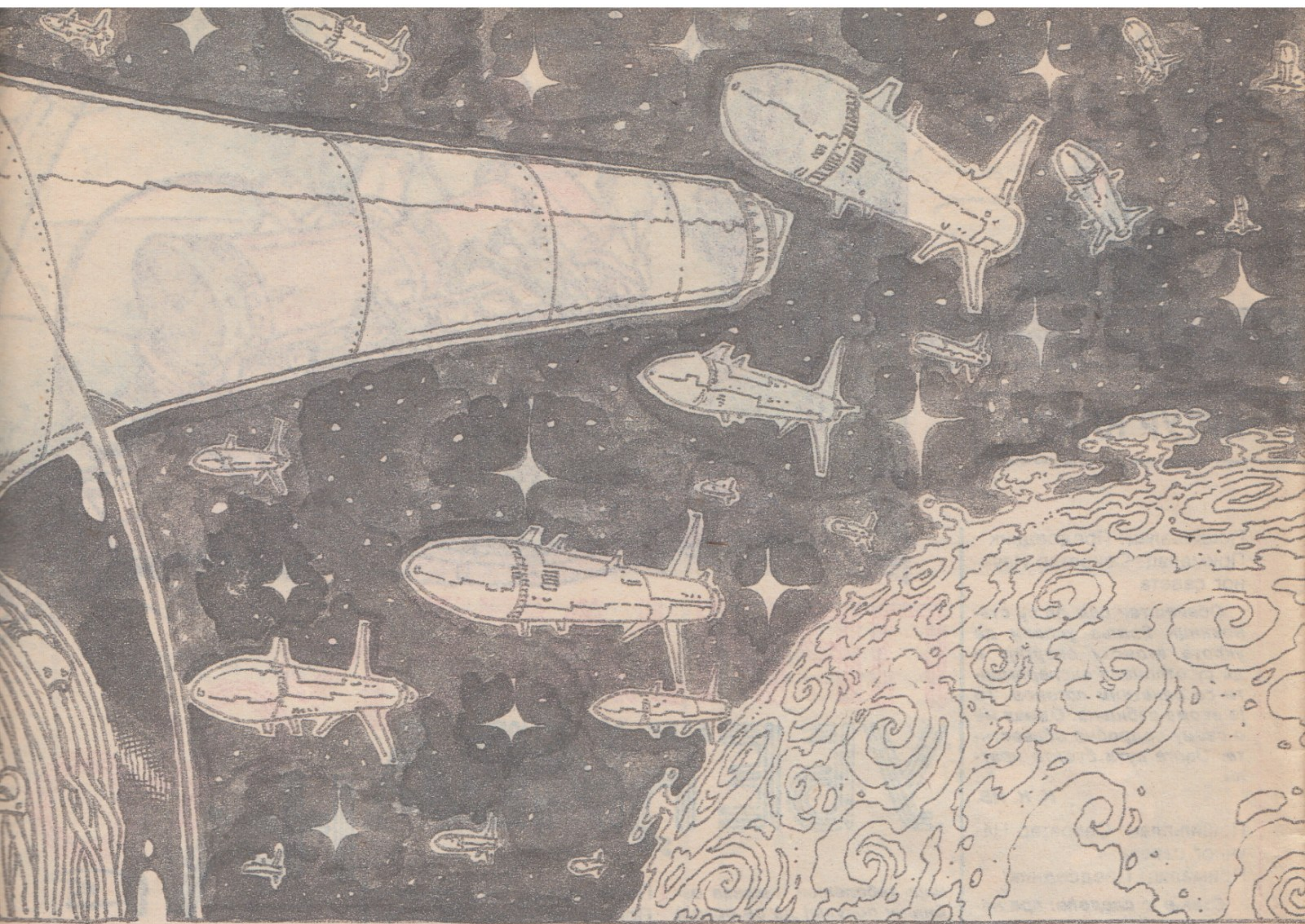
Ракетни пројектил, вероватно на атомски погон, изашао је данас из Земљине атмосфере са северне полуполте и удаљио се од планете за једну четвртину њеног пречника пре но што се вратио под пуном контролом.

Пошиљалац: Председник
Прималац: Шеф државе

Ваш коментар, молим вас.
К. К. ИВ.

Пошиљалац: Шеф државе
Прималац: Председник

Ово значи крај наше традиционалне политике. Једина нада у безбедност лежи у спречавању Земља-

на да даље напредују у овом правцу. Према ономе што знамо о њима, то се може извести једино неком застрашујућом претњом.

С обзиром на то да нам велика гравитација онемогућава да се спустимо на планету, подручје нашег деловања прилично је ограничено. Овај проблем је пре једног столећа подробно размотрио Анвар и ја се слажем са његовим закључцима. Морамо одмах предузети мере у том правцу.

Ф. К. С.

Пошиљалац: Председник
Прималац: Секретар државе

Обавестите Савет да заказујем ванредну седницу за сутра у подне.

К. К. ИВ.

Пошиљалац: Председник
Прималац: ШБВПБ

Биће довољно двадесет ратних бродова да се изведе Анваров план. Срећом, нема потребе да их наоружамо – бар за сада. Извештавајте ме сваке недеље како напредују припреме.

К. К. ИВ.

Пошиљалац: ШБВПБ
Прималац: Председник

Припремљено је деветнаест бродова. На двадесетом се још ради, али услед техничких потешкоћа нећемо бити у стању да га завршимо за још месец дана.

Ранди

Пошиљалац: Председник
Прималац: ШБВПБ

Довољно је и деветнаест. Сутра ћу с вама размотрити план операције. Да ли је већ спремна радно-порука?

К. К. ИВ.

Пошиљалац: ШБВПБ
Прималац: Председник

Порука спремна:
Народе Земље!

Ми, житељи планете коју зовете Марс, дуго година смо посматрали ваше експерименте на пољу међупланетарног летења. Проучавање ваше расе уверило нас је да нисте спремни да напустите вашу планету на садашњем степену цивилизације. Бродови које видите како лебде изнад ваших градова у стању су да их потпуно униште, и то ће зацело учинити ако не будете одустали од даљих покушаја да се винете у свемир.

Поставили смо осматрачницу на вашем Месецу, тако да смо у стању да одмах откријемо свако кршење ове наредбе. Ако је послушате, нећемо се више мешати у ваше ствари. У противном, сваки пут када приметимо да ваша ракета напушта атмосферу Земље, уништићемо један од ваших градова. Према наређењу Председника Савета Марса.

Ранди

Пошиљалац: Председник
Прималац: ШБВПБ

Слажем се. Нека отпочну са превођењем.

Ја нећу ићи са флотом. Обавестите ме детаљно о свему чим се будете вратили.

К. К. ИВ.

Пошиљалац: ШБВПБ
Прималац: Председник

Имам част да вас извештим о успешном окончању наше мисије. Пут до Земље протекао је без проблема: радио-емисије са планете указале су нам да смо били откривени са велике удаљености и да је наша појава изазвала велико узбуђење. Флота се распоредила према плану и ја сам радиом са-

општио Земљанима ултиматум. Након тога одмах смо се удаљили и нисмо им дали прилику да употребе неко од својих погубних оружја.

Поднећу детаљан извештај кроз два дана.

Ранди

Пошиљалац: Секретар Научног савета
Прималац: Председник

Психолози су завршили свој извештај који вам прилажем у додатку.

Као што се и могло очекивати, наш захтев је најпре разбеснео ту тврдоглаву и интелигентну расу. Ударац који је претрпео њихов понос мора да је био веома снажан, пошто су непоколебљиво веровали да су једина разумна бића у свемиру.

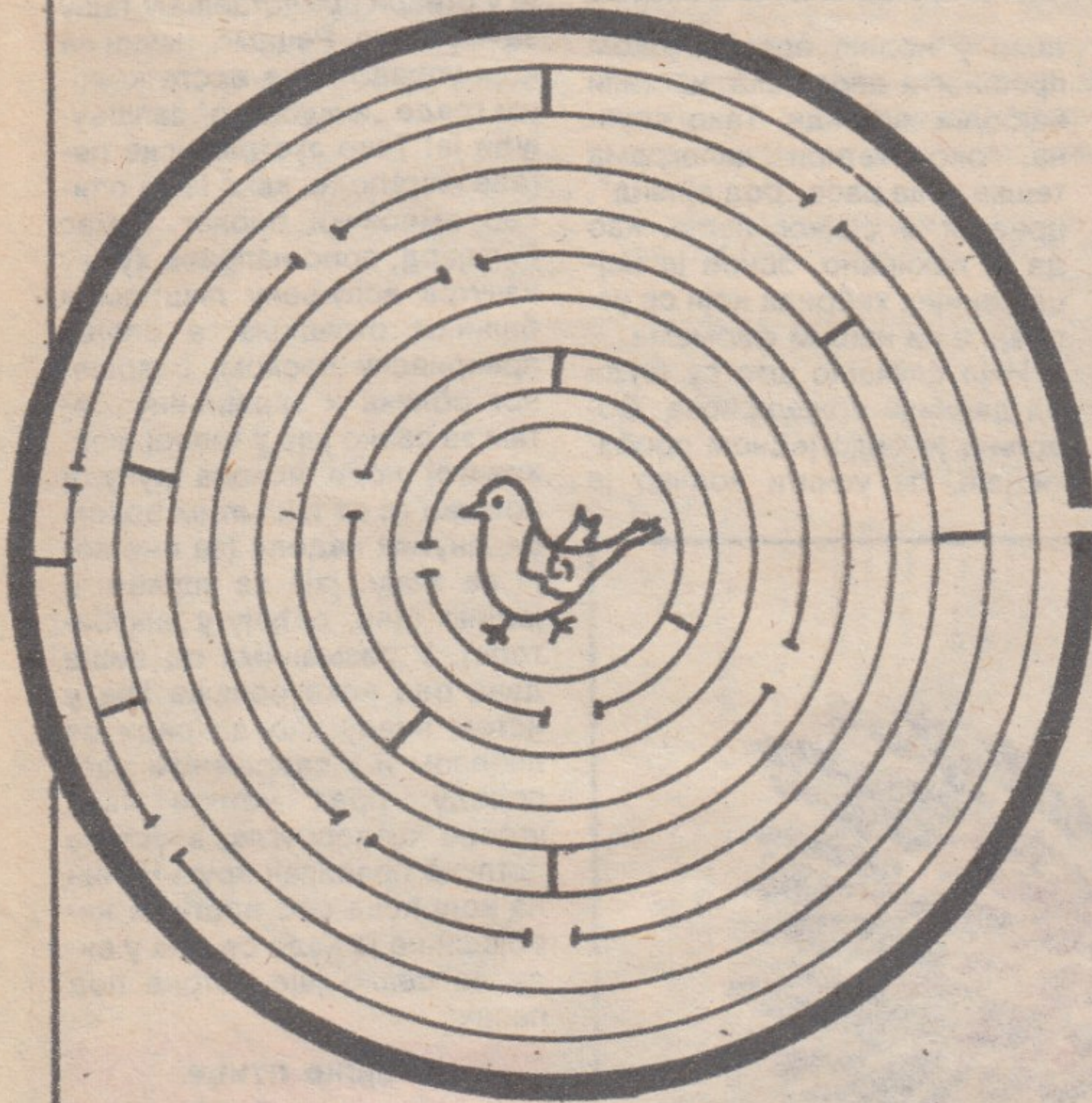
Међутим, после само неколико недеља уследила је неочекивана промена тона њихових изјава. Постало им је јасно да ми хватамо све њихове радио-емисије, тако да су неке поруке биле упућене директно нама. Изјавили су да се слажу са замрзавањем свих ракетних експеримената, у сагласности са нашим жељама. Овај неочекивани потез је, у сваком

ЕНИГМАТИКА

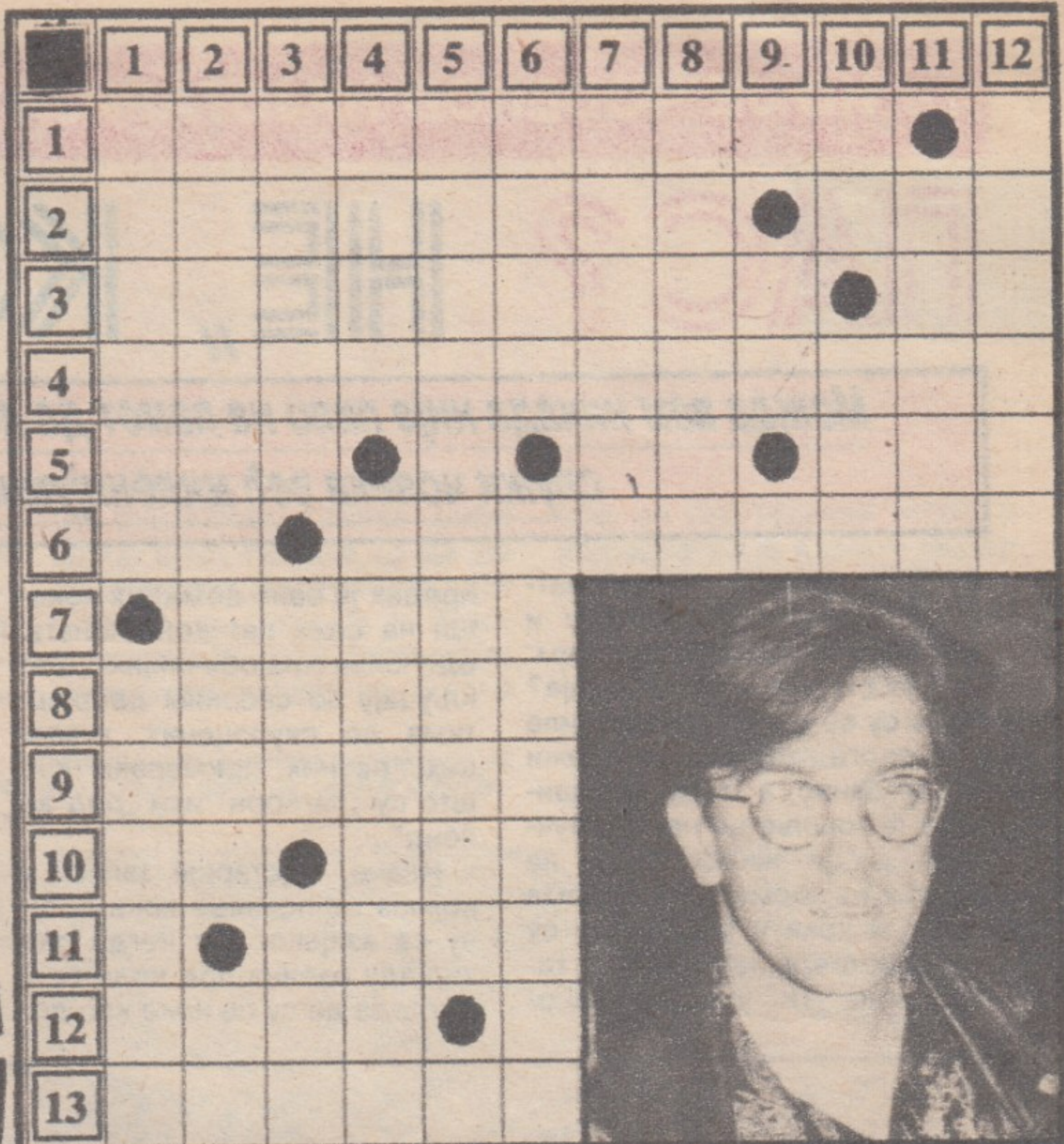
Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

ЛАВИРИНТ

Помозите птичици да изађе из лавиринта.

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ
НА СТРАНАМА
МАЛЕ
ПОШТЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1. Име и презиме певача са слике – Ознака за понт, 2. Непрофесионалка – Речно острво, 3. Сврсиходност – Енигматски клуб (скр.), 4. Одгуривати се од обале, 5. Нагли грч мишића – Ознака за Реомиров степен – Упишите: ањ – Кретање кроз ваздух, 6. Авенија (скр.) – Покрити снегом, 7. Пропис, образац, 8. Тренутак, 9. Мушко име, Иса, 10. Ауто-ознака за Штип – Јадранско острво, 11. Ознака за исток – Документи, 12. Девојка – Символ сумпора, 13. Комади алата.

УСПРАВНО: 1. Две америчке државе, Јужна и Северна – Мишић, 2. Емотивно реаговање – Ознака за улицу, 3. Јара пшеница – Мере за електрични отпор – Тропски папагај, 4. Малоазијско божанство, Атин – Прирок у реченици, 5. Недостатак скромности – Ознака за карат, 6. Гарави – Много се уморити од тешког рада, 7. Закован, 8. Трчање касом, 9. Ауто-ознака за Италију – Два иста слова – Железница (скр.), 10. Далматинска узречица – Раставна свеза, 11. Први двоцифрен број, 12. Упаковане пошिल्ке.

случају, добродошао. Чак и ако покушају да нас обману, можемо бити мирни пошто смо на самој граници њихове атмосфере поставили другу осматрачницу. Никако не могу да саграде свемирски брод који ми не бисмо открили бар по зрачењу.

У складу са упутствима, наставићемо ригорозан надзор над Земљом. Трескон

Пошиљалац: ШБВПБ
Прималац: Председник

Да, сасвим је тачно да у току последњих десет година није било никаквих ракетних експеримената. Признајем да нисам очекивао тако лаку капитулацију Земље.

Слажем се да постојање ове расе сада представља сталну претњу по нашу цивилизацију и стога вршимо експерименте како сте нам

наредили. Проблем је прилично сложен с обзиром на величину планете. Експлозив не долази у обзир, али зато неки радиоактивни отров пружа највише наде на успех.

Срећом, сада имамо неограничено много времена да завршимо истраживање. Редовно ћу се јављати.

Ранди

Пошиљалац: Поручник командант Хенри Форбс, Специјално одељење свемирског корпуса.

Прималац: Професор С. Макстон, Филолошко одељење Оксфордског универзитета.

Канал: Трансендер II (виа Шенектеди)

Документи које сте управо прочитали, заједно с другима, пронађени су у руше-

винама онога што је вероватно представљало престолицу Марса. (Марс Грид КЛ 302895) Често коришћење идеографа који је означавао „Земља“ указује да је у пита-

њу вероватно значајан докуменат и настојаћемо стога да га преведемо. Остале папире припремићемо само у кратким изводима.

Пор. ном. Х. Форбс.

Драги Макс:

Жао ми је што раније нисам имао времена да ступим с тобом у везу. Видећемо се чим се вратим на Земљу.

Благи Боже! Каква хаос влада на овом Марсу! Наше координате биле су савршено прецизне и бомбе су се материјализовале тачно изнад градова, баш као што су момци са Монт Витеона предвидели.

Послали смо прилично материјала преко две мање машине,

али док нам не стигне велики трансмитер ништа више нећемо моћи да пошаљемо и, наравно, нико од нас неће моћи да се врати. Пожурите, дакле, с тим!

Драго ми је што можемо да наставимо експерименте са ракетама. Можда сам старомодан, али овај превоз брзином светлости кроз свемир није по мом укусу.

До скорог виђења,
Хенри

КО ЈЕ ЧОВЕКОВ НАЈСТАРИЈИ ПРИЈАТЕЉ?

ПАС? НЕ, КОКА

Можда вам никада није пало на памет да домаћа кока верно служи човека већ миленијумима...

Постоји прастара загонетка, неки је сматрају и филозофским питањем: шта је старије, кока или јаје? Иако су се умне главе мучиле око овога, одговор се тражи и дан-данас, а међу најновијима је мишљење неких научника да је живот „пао“ на Земљу из космоса, па, према томе, и кока и јаје нашли су се ту истовремено. Ако је тако, кока (и јаја, наравно)

предак је свих домаћих кокоши на свих пет континената, од оних најобичнијих што кљуцају по сеоским двориштима до скупочених, гиздавих, расних примерака као што су „лагхорн“ или „род ајленд“...

Иначе, најстарији записи у којима се помиње кока потичу са азијског тла негде око хиљаду година пре нове ере. Изгледа да су се коке као до-

тамо у новије време, током прошлог и овог века, настали најбољи хибриди. Тако крупна, око четири килограма тешка кока расе „род ајленд“, црвеног и сјајног перја, као да је лакирано, основ је најцењенијих хибрида који се узгајају и на нашим фармама.

Није случајно што су људи од давнина држали коке. Довољно је било једном пробати јаје, па уочити колико је

гнездилишта припадају којем селу и никада се нико није дрзнуо да такне туђе, а сами сељани, пак, ниједну птицу никада нису убили мада је месо изванредног укуса... Оне су, наиме, драгоцене због тога што дају – јаја.

Иако постоји израз „пилећи мозак“ за некога ко баш није обдарен памећу, па се чак каже и „глуп као кокошка“, баш ове птице понекад показују невероватне способности које у ствари представљају тајну за научнике. Рецимо, начин на који управо неке врсте кокоши граде „инкубатор“ запањујући је! Тако аустралијске пегаве мегалопе, како је то описао амерички биолог Томас Гилијард, прво направе хумку изнутра испуњену лишћем и биљним отпаcima, а споља прекривену песком, савршеног облика и заравњену. Затим за свако јаје у топлој, песковитој кори ископа рупу и положи га са шиљатим врхом окренутим надолу (за оне који не знају: јаја се управо, и једино тако, ређају у инкубаторе). У размацима од више дана ова кока полаже јаја у истом нивоу као да ради са либелом и у савршеном распореду: прва четири чине углове четвороугла, а остала потпуно правилан круг! Начин на који кока ово постиже необјашњив је када се има у виду да свако јаје потоне под песак!

Рајске птице

Причу о кокама, о којима би могло још много шта да се каже, допунићемо са неколико речи о расама. Јер, током толиких хиљада година у човековом друштву, настале су расе које се разликују по величини, боји перја, особинама. Коке се деле на пет великих група: лаке расе – то су оне за производњу јаја, затим тешке – за добијање меса, комбиноване, па расе за борбу и најзад украсне. Ове последње служе само за понос узгајивача и показивање на изложбама. У ову групу спада, као један од најатрактивнијих примерака, дугопера кокош из Јокохаме, сјајног перја и репа који нарасте по неколико метара, па се приказује обавезно на врху високе мотке!

Иначе, најпознатије расе носила и кока за производњу меса су легхорн (сваки дан једно јаје), па плимут рок која се сматра за америчку националну коку, родајленд, њухемпшир и многе друге.

Све у свему, испада да је кока, а не неки паун, фазан, рајска птица или нешто слично, најдрагоценије пернато и крилато створење. **М. К.**

Илустровали: Драгана Јовчић

одиста је Божији дар када се узме у обзир колико мало она захтева, а како много пружа.

Не зна се тачно када се припитомила, али то се десило свакако пре три, а можда и свих пет миленијума, и то негде у Индији. Тамо и данас живи та иста дивља кока која је постала питома, онако како је лепршала и кључала и у древна времена. Зове се црвена бангивска кока, латински Gallus, gallus, припада породици фазана и баш та мајушна, сиво-пиргава птица

маће животиње из Индије најпре преселиле у Кину, што је потпуно разумљиво, јер су то и биле најстарије цивилизације, а затим се рашириле даље. На Балкан су стигле преко Ирана, Турске и Италије негде на почетку нове ере.

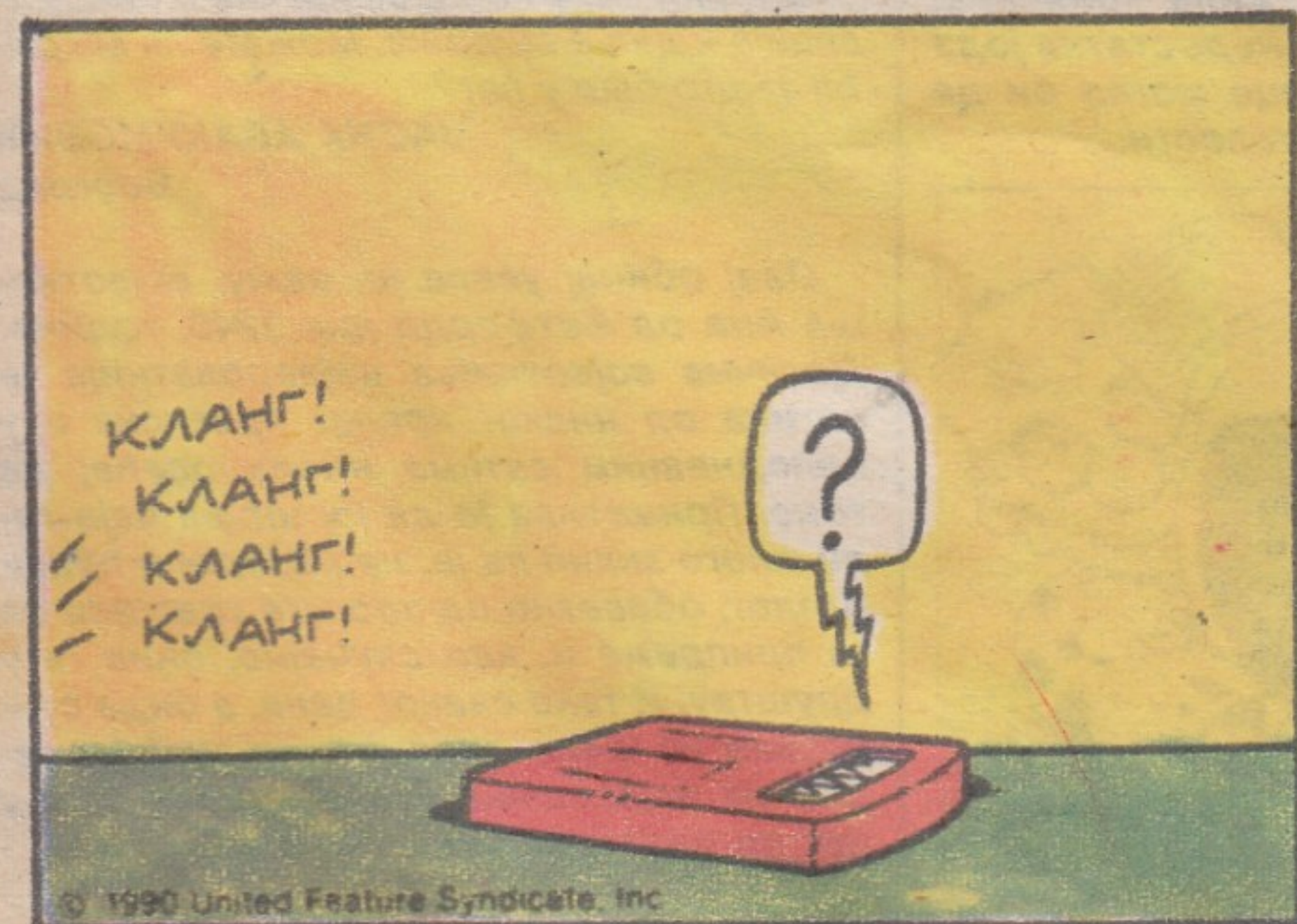
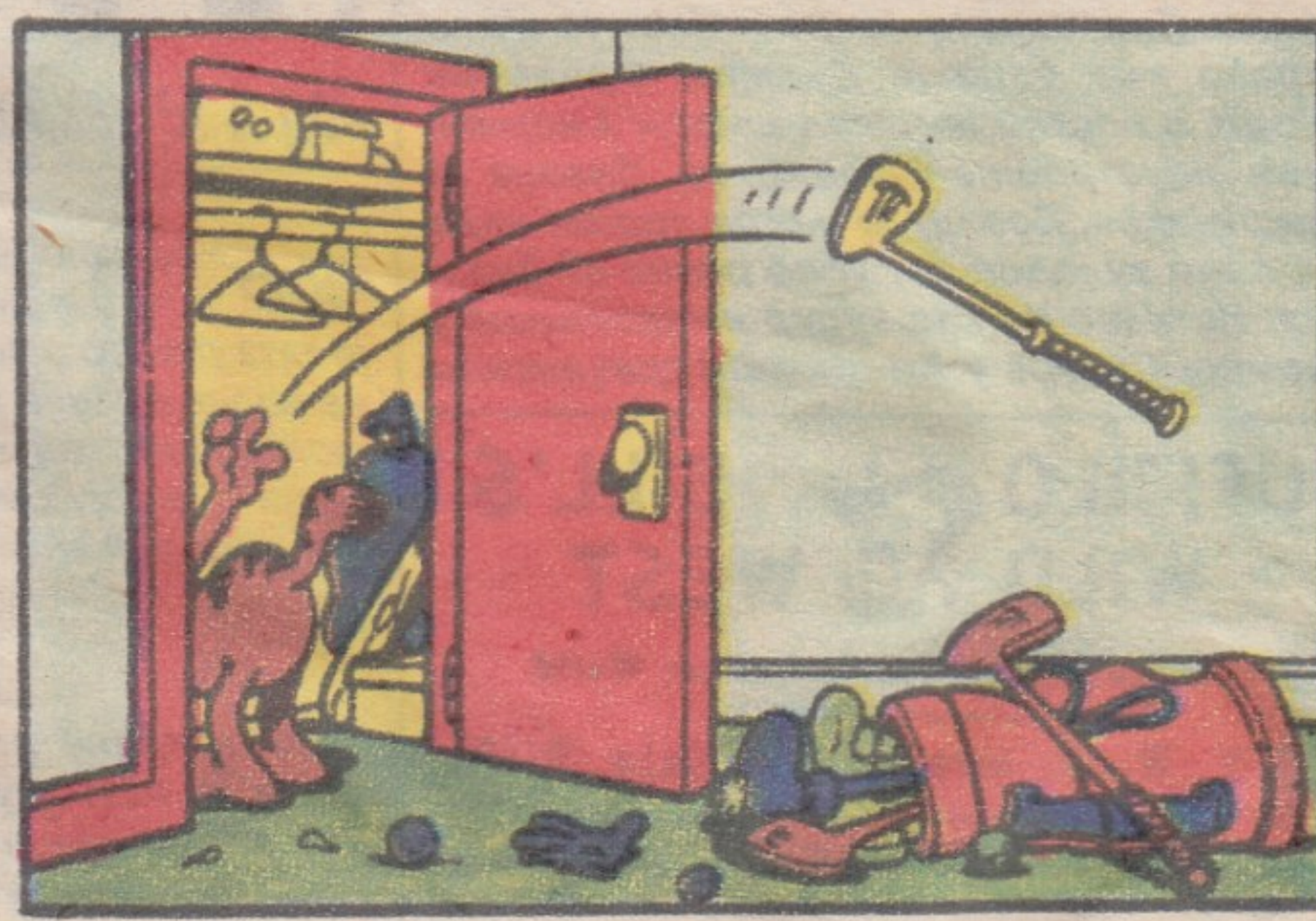
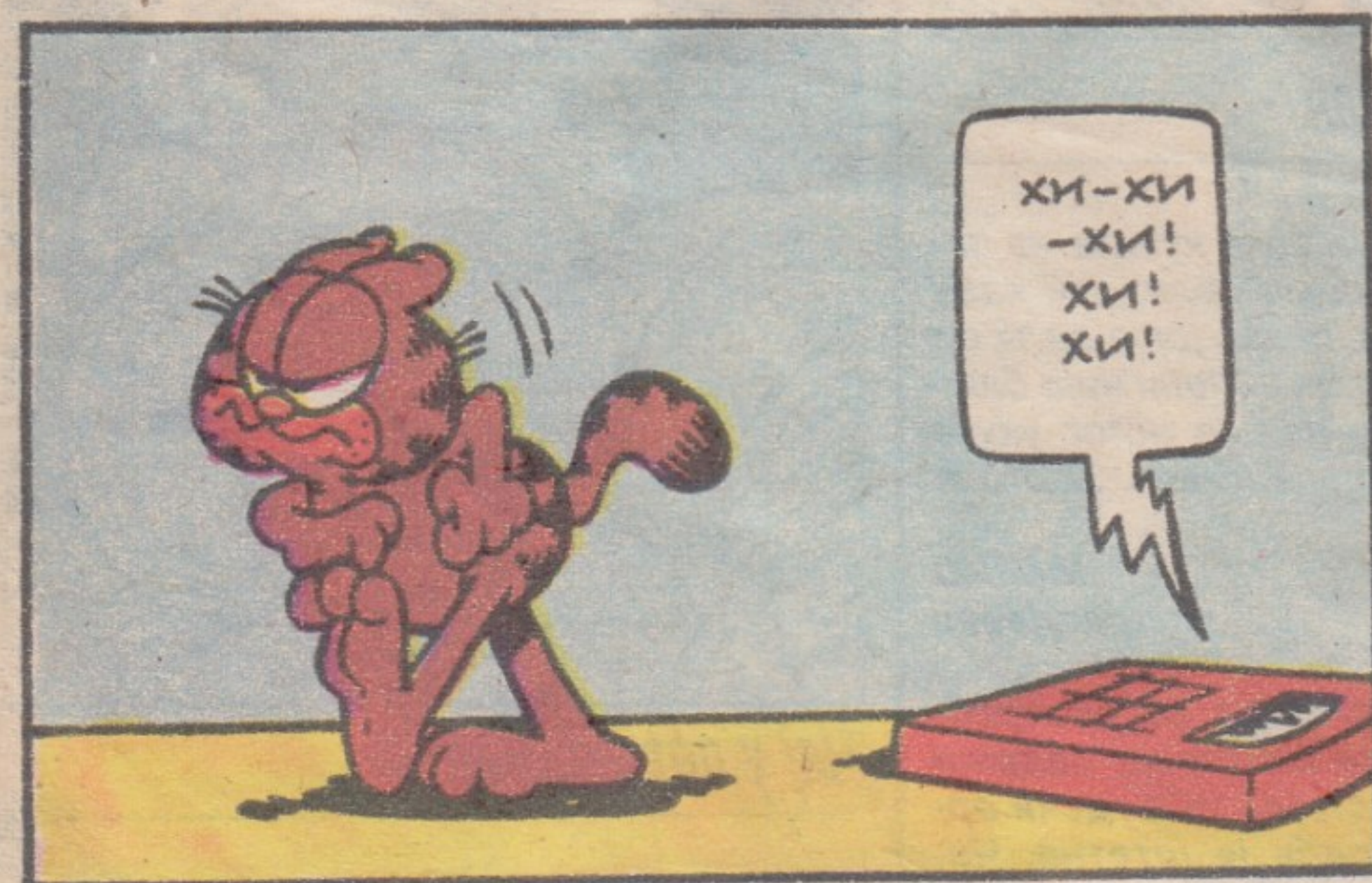
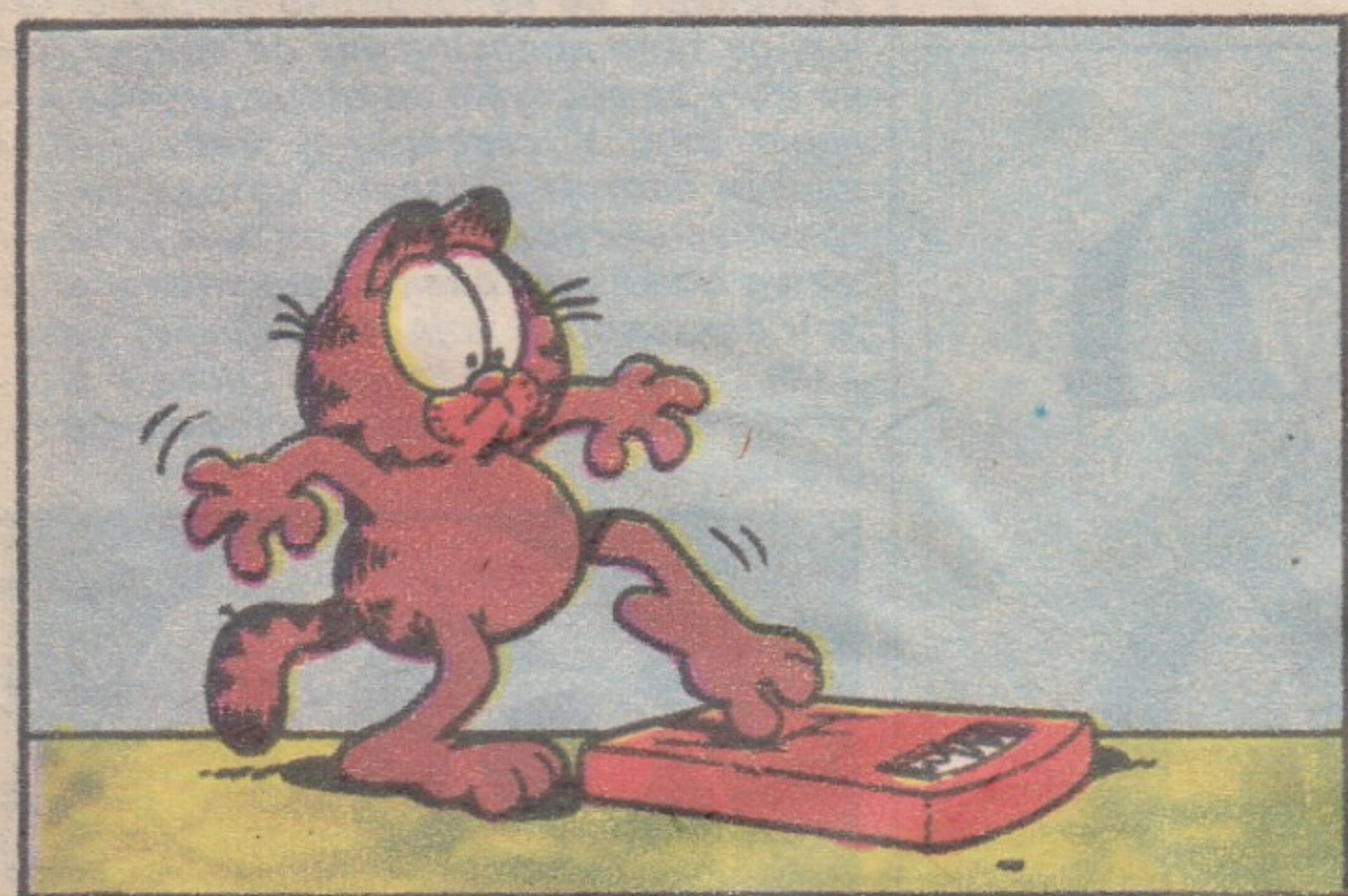
Паметан као кокошка

Занимљиво је да су у Нови свет коке стигле тек са шпанским освајачима, али је исто тако занимљиво да су управо

укусно и окрепљујуће. Тако су, рецимо, Полинежани, пацифички народ распрострањен по многим острвима, свуда са собом преносили океаном и коке, па су оне распрострањене готово на свим, и оним најудаљенијим, острвима.

Племена са Нове Гвинеје и са многих других микронезијских острва вековима чувају и штите гнездилишта у облику хумки тамошњих кока званих мегалопе (на грчком: дугоноге). Наиме, тачно се зна која

By Jim Davis

ЈА ♥ ПТТ

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Бафало Бил у нашој земљи

Све доскоро мислио сам да је легендарни јунак Дивљег запада Бафало Бил измишљена личност, али отац мог друга тврди да је он стварно постојао и да је чак имао свој циркус са којим је гостовао у нашој земљи. Тврди да је и „Политикин Забавник“ писао о томе пре 4-5 година.

СРБАН М.
Врбас

Легендарни јунак Дивљег запада Бафало Бил заиста је постојао. Његово право име било је Вилијем Фредерик Коди, а постао је чувен широм Америке као неустрашиви ловац на бизоне и вешт јахач. Познат је његов подвиг када је само за један сат убио равно 67 бизона. Истакао се као курир и гласноша у армији Севера у Америчком грађанском

Хоћу и Саву и Брајана

Зовем се Кристина и волим да се дописујем, па вас зато молим да објавите адресу фудбалера „Партизана“ Саве Милошевића као и глумца Брајана Грина (из серије „Бeverли Хилс“).

КРИСТИНА
Београд

САВА МИЛОШЕВИЋ
Ф. К. „ПАРТИЗАН“
11000 Београд
Хумска 1

BRIAN OSTIN GREEN
c/o Lorimar Publicity
3970 Overland Avenue
Culver City
CA 90230
USA

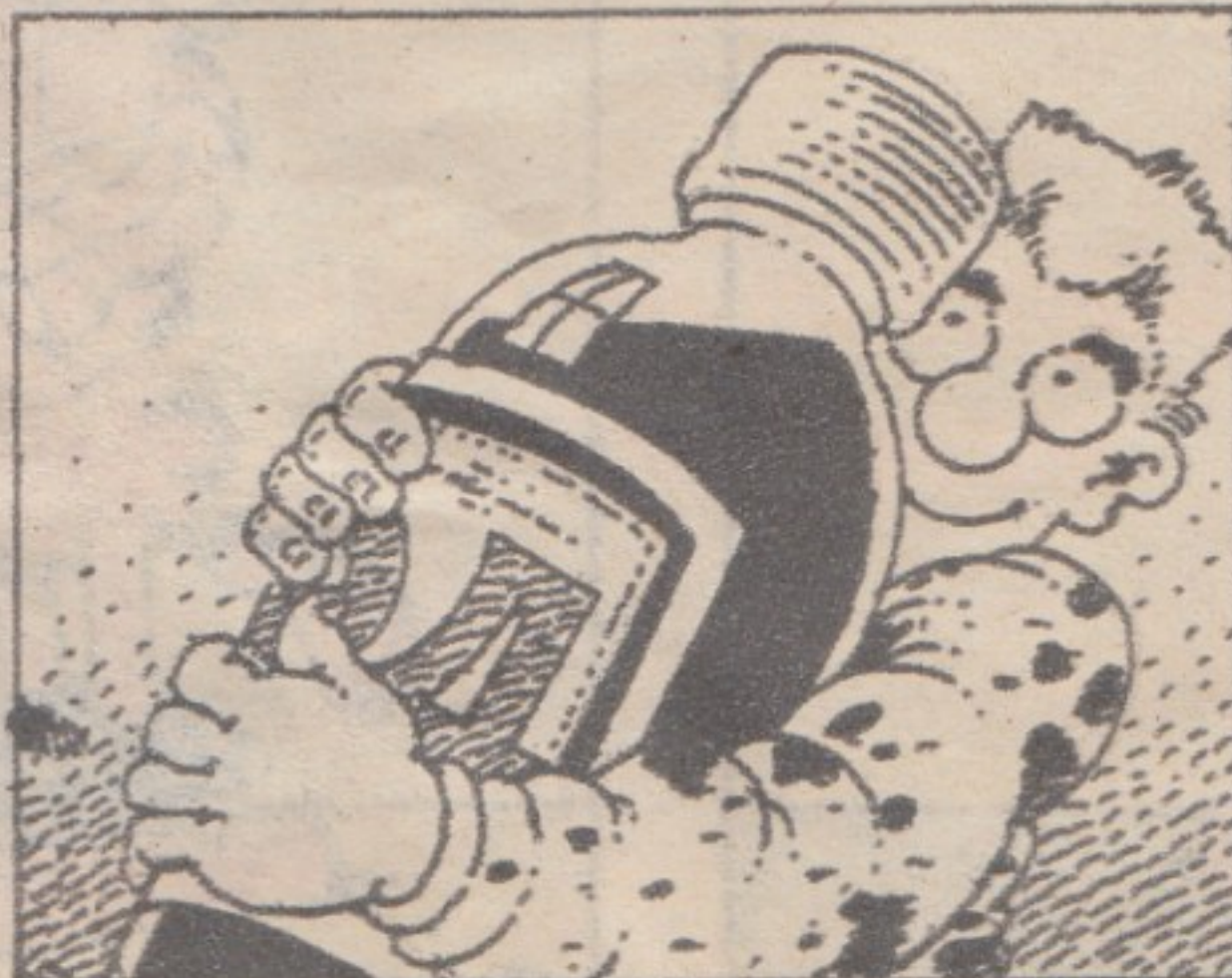

Јод и те како важан

Недавно је моја бака купила на пијаци три килограма соли, али када је тата дошао с посла, рекао јој је да та со не ваља јер није јодирана. Мени није било јасно зашто не ваља кад је истог укуса као и она коју смо раније имали. Зашто је јод тако важан?

МАРКО
Крагујевац

Нејодирана со може да се употребљава за исхрану, али пошто не садржи јод, веома важан састојак за људски организам, дужа употреба је штетна. Човеку је потребно само 0,3 милионита дела грама јода дневно, мала количина, али веома битна. Услед недостатка јода у исхрани у развоју деце могло би да дође до менталне заосталости.

Колико траје сан?

Не могу да верујем у оно што сам чула – да сан траје само три секунде, мени се чини да, понекад, сањам целе ноћи.

ДРАГАНА
Прокупље

Снови су нормална појава која нас прати од најранијег детињства, већ од прве године живота, па до најдубље старости. Не сањају само људи већ, како су научници утврдили, и неке животињске врсте, рецимо коњи и сви остали копитари, затим пси, мачке...

Дужина сна није увек иста. У сваком случају, траје дужи од три секунде. Понекад нам се, додуше, учини да смо сањали сасвим кратко. Највећи део снова заборавља се непосредно после буђења, па тако делови којих се присећамо не могу да послуже за процењивање дужине сна. У савременој медицини и пракси постоје поуздане методе за истраживање снова: једна од њих је бележење можданих електричних таласа. Ту је и психологија која је прилично овлада симболичким језиком снова и омогућила нам да докучимо њихов смисао и значај.

Чај у пет

Познат је стари обичај Енглеза да пију чај у пет. Ове навике и ове традиције и даље се држе. Можете ли ми рећи зашто баш у пет?

ЈАСНА АВАКУМОВИЋ
Београд

Овај обичај увела је, кажу, војвоткиња Ана од Бетфорда још 1840. године. Дотична војвоткиња највероватније је патила од ниског крвног притиска и у поподневним сатима имала осећај да тоне. Приметила је да јој шоља чаја тада много значи па је, не наводећи прави разлог, обавезно од послуге тражила да га припреме и, као случајно, пила га у друштву. И тако сваког дана, а онда су и остали из њене околине, не знајући зашто их војвоткиња позива на чај баш у пет по подне, почели то исто да раде.

BUFFALO BILL'S WILD WEST

A Courtroom of Boar's Elders of the World

CODY W. F. exudes „Buffalo Bill“

Unleash the power!

Buffalo Bill's Wild West Show

Buffalo Bill's Wild West Show

Buffalo Bill's Wild West Show

рату. После рата окушао се и као глумец, да би убрзо основао свој путујући родео-циркус. Тако га је давне 1906. године први пут довео у Европу и наш Банат. Његов циркус „Вајлд Вест“ гостовао је у Кикинди, Бечкереку (Зрењанину), Вршцу и Панчеву. Како су ондашње новине забележиле, изазвао је огромно занимање становника ових места. Дајемо и копију плаката којим је тада оглашаван наступ ове трупе у којој је било више од хиљаду људи!!!

Тачно је да је „Политикин Забавник“ писао о гостовању циркуса Бафала Била и то у броју 1902. од 11. 7. 1986. године.

Јелена Гавранов, Људевита Га-
ја 57а, 23300 Кикинда – воли
дружење, књиге и „Забавник“.

Данијела Ждрња, Жарка Зре-
њанина 14, 23220 Српска Црња
– 10 година, сакупља салвете и
кутије од цигарета.

Бранка Марковић, Данила Ле-
кића Шпанца 3/11, 11070 Нови
Београд – 11 година, воли музи-
ку, сакупља украсна писма.

Лидија Ђурић, Ђоке Радака
4/22, 23300 Кикинда – 12 годи-
на, сакупља писма, блокчиће,
кашичице, беџеве и спајалице.

Александра Златковић,
Крфска 14/9, 18000 Ниш – 12 го-
дина, воли дружење, музику и
спорт.

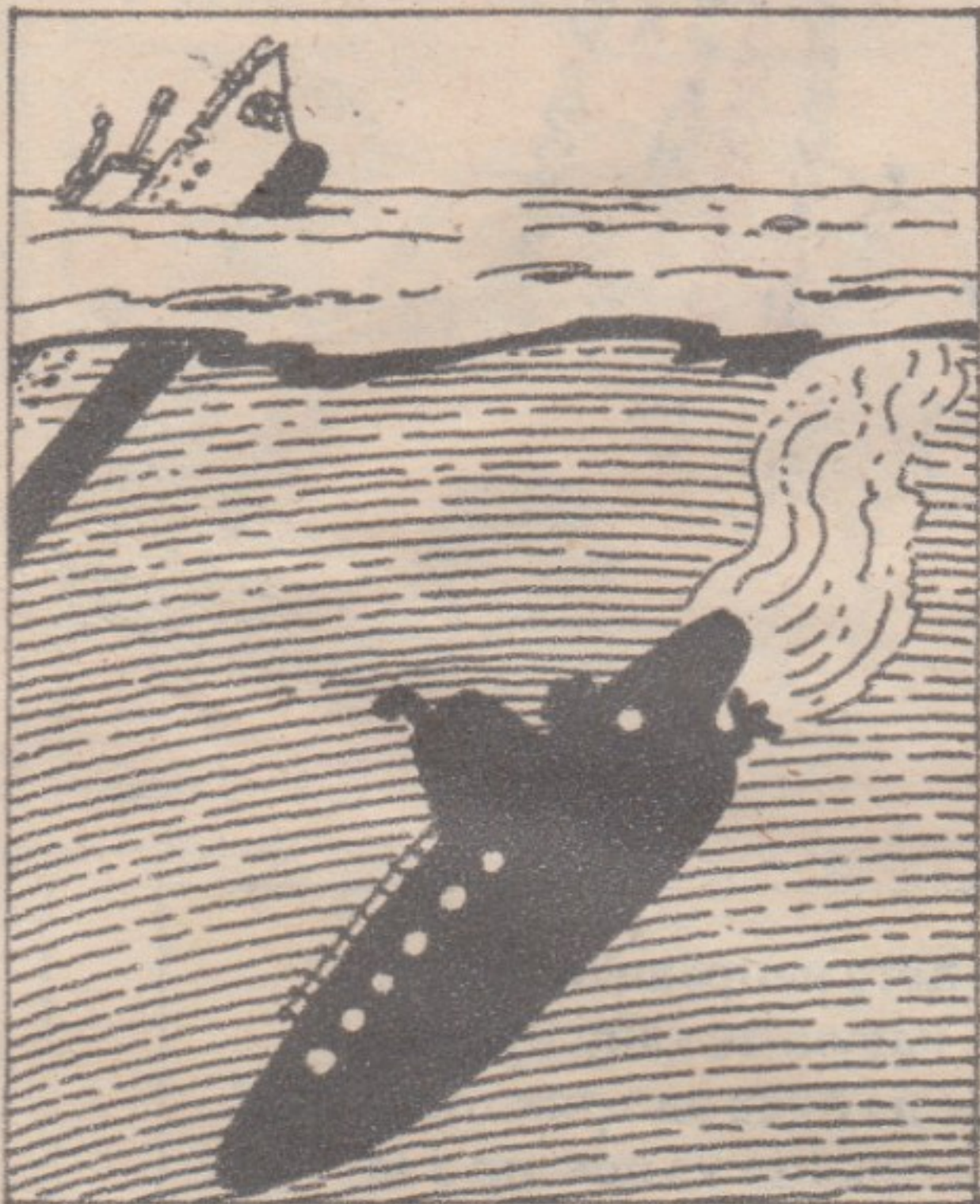
Ајкула, непријатељ делфина

Да ли је истина да је ајкула највећи
непријатељ делфина и да ли дел-
фин може да је победи. И још нешто: шта
делфини највише воле да једу?

ГОРАН СРДИЋ
Чачак

Најопаснији непријатељ делфина су
китови-зубани, рибе сабљарке и рибе
тестераче, као и ајкуле. Познати су слу-
чајеви када је делфин успевао да сав-
лада ајкулу ударом своје зубате њушке
да би је затим тако ошамућену разде-
рао својим оштрим зубима којих има
равно 210! Делфин и на други начин мо-
же да победи ајкулу. Наиме, јато делфи-
на напада ајкулу одоздо, подиже је на
површину и држи је на леђима све док
се не угуши. Очигледно, добро знају да
овој великој риби, правом морском раз-
бојнику, изван воде нема живота.

Једина храна делфина је риба коју
они веома вешто и организовано лову у
јатима. Иначе, делфини су познати као
веома прождрљиви, а знају и да покваре
и разјуре улов рибарима цепајући им
мреже.

Две жртве првог торпеда

Када је торпедо први пут употреб-
љен као оружје и да ли је за то ко-
ришћена подморница?

МИКИ
Сивац

Торпедо је као поморско оружје први
пут испален доста давно, фебруара
1864. године, у току Грађанског рата у
Америци. Торпедом са непријатељске
подморнице погођен је и потопљен
брод „Хаусатоник“, али ни подморница
није боље прошла. Пошто систем за из-
бацивање торпеда још није био усавр-
шен, подморница је потонула заједно са
посадом од девет морнара.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ – ВОДОРАВ-
НО: Дејан Цукић, п, аматерка,
ада, корисност, ЕК, отискивати
се, тик, Р, ањ, лет, ав, посне-
жити, норма, момент, Исидор,
ШТ, Ист, и, акти, цура, С, алат-
ке.

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
БРОЈ 2187

YU ISSN 0032-339X

Први број „Политикиног Забавника“
изашао је 28. фебруара 1939. године
Издаје и штампа „ПОЛИТИКА“
11001 Београд, Македонска 29

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Помоћник главног уредника
Славољуб Кешић

Уредник сатире
Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник
Соња Јашовић

Редакција

Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Мина
Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лон-
чар, Петар Милатовић, Вера Милићевић,
Весна Милић, Нада Невајдић, Вито Не-
дељковић, Биљана Орловић, Љубомир
Патрновић, Весна Софреновић, Војислав
Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко
Тодоровић и Бранислава Црномарковић

Техничка редакција

Душан Глушац, Радоје Савић,
Зоран Петканић и Радана Весовић

Секретаријат

Зорица Филиповић

Дистрибуција „ПОЛИТИКЕ“ из иностранства:
Борко Гвозденовић (Москва), Дарко Риб-
никар (Париз), Душан Пешић (Њујорк),
Мирослав Стојановић (Бон), Душан Си-
мић (Лондон), Слободан Александрић
(Рим), Петар Илић (Пекинг), Радислав
Бук (Атина), Жарко Ракић (Беч)

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“
Македонска 31, 11001 Београд,
Поштански фах 124.

Телефони: секретаријат 3224-471,
редакција 3224-483, техничка редакција
3226-620, централа 3224-191 и 3225-761,
преплата: 3228-776.

Маркетинг агенција: Македонска 31/1,
телефон 3220-645.

Рукописи, фотодографије и цртежи се не
враћају.

На основу мишљења Републичког секретари-
јата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од
22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Преплата на жиро рачун број
60801-603-9-42104, уз обавезну назнаку НИП
„ПОЛИТИКА“ – ПРЕПЛАТА НА ЛИСТ
„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

Сва обавештења о претплати за нашу
земљу на телефон 3228-776

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА
Обавештавамо претплатнике који врше прет-
плату за иностранство, да НИП „ПОЛИТИКА“
убудуће искључиво прима претплату преко
SUHRBERG VERLAG AG, Bernstr. West 64, CH
5034 SUHR, SCHWEIZ, на конто Schweizerischer
Bankverein, CH 5001 AARAU (beim Bahnhof)-CH
CHF конто бр. 40-829-575-0
DEM конто: 40-829-575-2

Тел. 4164/310 470 и 310 471, Факс 4164/310 472

Годишњу претплату на лист не примамо.

ПОЛУГОДИШЊА ПРЕПЛАТА ИЗНОСИ:

САД	USD 35.-
СР НЕМАЧКА	DEM 89.-
ШВЕДСКА	SEK 374.-
ФРАНЦУСКА	FRF 211.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF 70.-

Трошкови АВАО превоза плаћају се
посебно, независно од претплатне цене
листа.

Директор новинског предузећа
„НИП ПОЛИТИКА“ д.о.о.

Хади Драган Антић

Председник комисије „ПОЛИТИКА“ д.о.о.
др Живорад Миновић

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника одговорних за садржину.

НЕШТО НОВО - НЕШТО СТАРО

Ако сте негде, у неком орману, ископали неку дугачку сукњу или хаљину, натакли вунене чарапице до колена и распертгане цокуле, за стопостотни »гранц« фали вам још само капа, па због тога и у овом броју објављујемо неколико предлога модног креатора Дијане Мацуре, овог пута искључиво за девојке.

1

Од вуне разних боја исплетите танке плетенице различитих дужина и пришијте их уз унутрашњу ивицу капе. Тако сте уз »гранц« капу добили и »гранц« фризуру...

2 Ако имате стари шешир, од њега ћете направити нов уз помоћ две-три капе. Једноставно, навуците капу преко калоте шешира и то је све. Капа може да буде од трикотаже или хеклана, свеједно је. Важно је само да приања уз шешир а за ефекат не брините... Немогуће је да не будете запажени!

ШТА ЈЕ БРИТАНСКИМ ТИНЕЈџЕРИМА ВАЖНО?

Једна анкета која је недавно спроведена међу британским тинејџерима поразила је и највеће скептике када је у питању млад свет. Показало се да чак две трећине од 500 анкетираних седамнаестогодишњака није у стању да именује ни два члана Кабинета, а чак 52 одсто нема појма када се завршио Други светски рат. Једва пет одсто могло је да се подичи да су чули за један од најважнијих догађаја у енглеској историји - победу над шпанском армадом 1588. године. Колики је ниво знања тинејџера са Острва показује и податак да десет одсто њих није било у стању да на географској мапи света нађе сопствену земљу.

Међутим, постоје и ствари о којима су сјајно обавештени: чак 98 одсто зна да може легално да купи алкохол кад напуни 18 година, а само два одсто мање било је потпуно сигурно да стиче право гласа са 18 година.

ДИЈАМАНТИ, ДИЈАМАНТИ, ДИЈАМАНТИ

Пошто је доживела велики успех са парфемима »Страст« и »Бели дијаманти«, једна од најчувенијих козметичких кућа у свету »Елизабет Арден« одлучила је да ове јесени лансира нови. За разлику од претходних, овај ће имати три верзије: »Дијаманти и смарагди«, »Дијаманти и рубини« и »Дијаманти и сафири«. Сва три ће лансирати Елизабет Тејлор која је на питање новинара који јој се највише допада рекла да би један стављала ујутро, други после подне, а трећи увече. У међувремену би се, наравно, окупала.

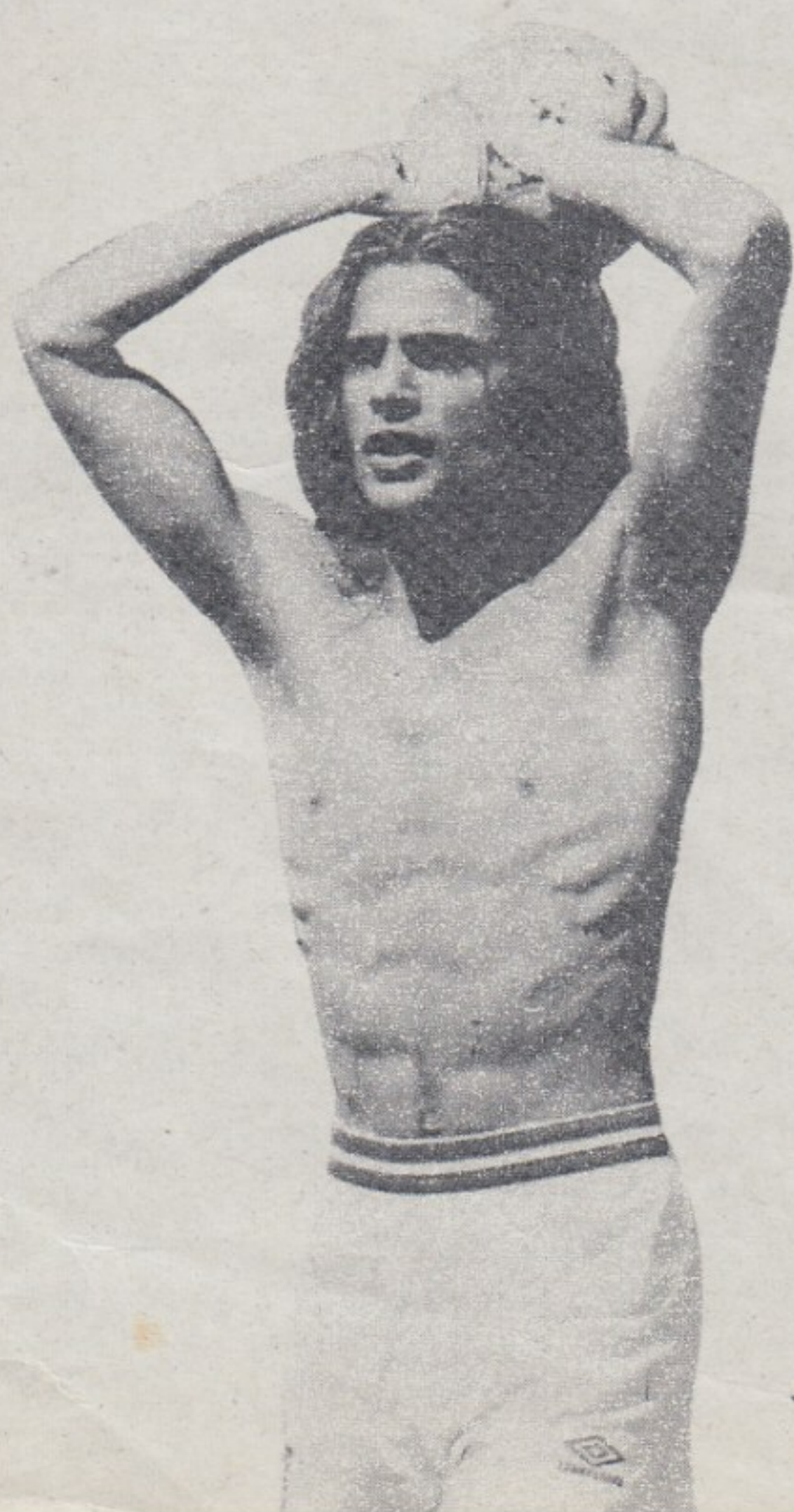
Бро, драги моји ! Пише ми Јована Никић из Београда да је нова «Забавникова» рубрика, мисли наравно на ОВУ, суиер. Замерки нема, али има предлог: да буде што више писана чиишалаца. Што да не, кажем ја и почињем са њеним.

Јована има 14 година и иде у осми разред, а пре годину дана на једном образу појавило јој се црвенило које не може ничим да покрије. Ишла је код козметичара и добила неки лосион који јој није помогао. Шта да ради, ииша ме, а ја одговарам: дођи једне суботе у шри по подне у Бункер у Дому омладине, али се претходно јави на шелефон 3220-764 да бисмо на време позвали дерматолога пошто се, врло вероватно, ради о неком обољењу

коже. Преглед ће, наравно, бити беслашан, као што је то уосталом све што се догађа у Дому омладине.

Толико што се иише Јоване. А што се иише GET A NEW LOOK-а, имам једну малу шајну: ускоро, већ крајем новембра, долази у Ниш. Разлог што смо се одлучили баш за овај град је једношаван: и његове иинејерке би хтеле да сазнају шта је IN. За LOOK ће се побринути козметичар Александра Вујовић, фризер Гордана Миленов, шминкер Марија Павловић и Модни студио CLICK. А где ћемо после Ниша, то зависи од вас, јавите се!

Ваша Miss Teenage

МУШКАРЦИ НА ТАПЕТУ

Кад би неким чудом представници универзитетских власти Сингапура прошетали улицама наших градова, мора да би неки били не само згранути него и - згрожени! Јер, код нас није никакво чудо срести студенте у мајицама кратких рукава и без њих, шорцевима, дуксевима са разноразним натписима, више или мање пристojним. О патикама да и не говоримо. Све наведено код нас је уобичајена појава за разлику од Сингапура. Тамо се одевање мушкарца у шорц, неку мајичицу и патике сматра чистом скарадношћу, чак прекршајем. Сваки сингапурски студент који се усуди да се овако одевен појави на факултету може са сигурношћу да рачуна да ће бити кажњен: уз мало среће новчаном казном у висини 300 сингапурских долара, то јест 185 америчких, а ако их нема, онда лети са Универзитета. За исти се не може баш рећи да је без трунке разумевања за климатске прилике у којима се живи: шорц, мајица и патике могу да се обуку на спортском терену или у рекреационом центру. А за дом, парк и улицу у обзир евентуално долазе бермуде, разуме се до колена. Ни милиметар краће.

